

Hei hämeenlinnalainen!

Tiesitkö, että vuonna 2023...

Lainasit **13** kirjaa!

Kaikkea aineistoa kahvakuulasta museokorttiin lainattiin tänä vuonna yli miljoona kertaa.

Vierailit kirjastossa **6** kertaa!

Kliksuttelit itsesi kirjaston verkkopalveluihin **5** kertaa.

Tervetuloa tänäkin vuonna!

Karaokebravuurisi pääkirjaston Mediahuoneessa oli **Cha Cha Cha!**

Se kuultiin kaikkiaan **256** kertaa.

Kirjaston karaokessa laulettiin yhteensä **5349** biisiä!

Hämeenlinnan kirjastoissa järjestettiin yhteensä **556** tapahtumaa!

Tapahtumiin osallistui lähes **18000** kävijää.

Kirjasto sai **3336** uutta asiakasta!

Kaikkeen tähän ja paljon muuhun käytettiin

n. **69€**

per hämeenlinnalainen

Luvut on saatu suhteuttamalla kirjaston vuoden 2023 käyttöluvut Hämeenlinnan kaupungin asukasluukuun 68043 (31.12.2022).

Toimintakertomus 2023

Hämeenlinnan kaupunginkirjasto

Huhtikuu 2024

Sisällysluettelo

1	Kirjasto tilastojen valossa 2023.....	1
1.1	Vuosi 2023 oli monella tavalla juhluvuosi	2
1.2	Asukkaat ja yhteistyö kirjastotyön keskiössä	3
1.3	Muutoksen tuulia	5
2	Kirjaston asiakaskysely.....	5
2.1.	Kirjasto vastasi verkossa asiakkaiden kysymyksiin.....	6
3	Jarna Hara kirjaston uudeksi palvelupäälliköksi	8
4	Kotimaisten aikakauslehtien etäkäyttö päättyi	8
5	Häme-Wiki ja Päijät-Häme-wiki yhdistyivät.....	9
6	Kirjaston langattomaan asiakasverkkoon muutoksia	9
7	Rockway-musiikkiverkkopalvelun valikoima uudistui.....	10
8	Pääkirjastoon perustettiin nepsy-piste	10
9	Kirjastolle Fiksua työtä -kehittäjäpalkinto	11
10	Valon ja varjon talo vuoden paras taidekirja 2022	12
10.1	Taidekirjakisassa jaettiin kolme kunniamainintaa.....	13
10.2	Vuoden paras taidekirja -kilpailun historiaa.....	14
11	Kirjastoon tultiin laulamaan karaokea	15
12	Lammin ja Tuuloksen kirjastoihin omatoimiaika	16
13	Arxin kesäkiertue Hauhon ja Lammin kirjastoissa	17
14	Pelaamisen uusia tuulia ja vanhoja perinteitä.....	17
15	Pääkirjasto Lukiokadulla 40 vuotta	17
16	Tiloissa!-hankkeessa tanssittiin, pelattiin, tehtiin podcasteja, lavarunoutta, sarjakuvia ja taikasauvoja	19
17	Kirjastotori nimettiin Larin-Kyöstin toriksi.....	20
18	Sähköisen kirjastokortin käyttö muuttumassa	20

19	Kirjastoissa kerättiin kaupunkilaisten onnittelukortteja 385-vuotiaalle Hämeenlinnalle	21
20	Lahjoita lämpöä -keräys kirjastoissa marraskuussa	21
21	Aktiivista kirjaston ja koulun yhteistyötä	21
22	Kirjasto somessa	22
23	Tapahtumatuoanto	23
23.1	Kirjaston monet tapahtumat tehtiin yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa	23
23.2	Valtakunnallisia temaviikkoja ja tapahtumia	24
23.2.1	Mediataitoviikko 6.-12.2.2023	24
23.2.2	Earth Hour 25.3.2023 klo 20.30-21.30	24
23.2.3	Lukuviikko 17.-23.4.2023	24
23.2.4	Lempeän kasvatuksen viikko 8.-14.5.2023	24
23.2.5	Digitaitoviikko 8.-12.5.2023	25
23.2.6	Lukumaailmanpyörä ja Mitä lukis? -kesän 2023 lukukampanjat lapsille ja nuorille ...	25
23.2.7	Read Hour Koko Suomen lukutunti 8.9.2023 klo 19	25
23.2.8	Valtakunnallinen vanhustenviikko 1.-8.10.2023	25
23.2.9	Muistiliiton muistiviikko ja aivoviikko 18.-24.9.2023	25
23.2.10	Syysloma on lukuloma lokakuussa 2023	26
23.2.11	Valtakunnallinen peliviikko 6.-12.11.2023	26
23.2.12	Lapsen oikeuksien viikko 20.-26.11.2023	26
23.2.13	Svenska veckan 6.11.-12.11.2023	27
23.3	Kirjallisuustapahtumia	27
23.3.1	Kirjallinen kevät 2023	27
23.3.2	Kirjallinen syksy 2023	30
23.3.3	Lukupiirejä, kirjoittajakurseja	36
23.4	Luentoja, keskustelutilaisuuksia ja muita tapahtumia	38

23.4.1	Luentoja	38
23.4.2	Keskustelutilaisuuksia, kielikahviloita	40
23.4.3	Muita tapahtumia	42
23.5	Aikuisten elokuvatapahtumia	47
23.5.1	Kirjaston Kinopiirissä vilkasta keskustelua elokuvista	47
23.5.2	Keväällä katsottiin kotimaisia elokuvia	48
23.5.3	Lyhytelokuvapäivä kirjastossa toista kertaa	48
23.6	Musiikitapahtumia	49
23.6.1	Musiikin työpajoja	55
23.6.2	Puhetta musiikista -luentosarja	55
23.7	Hakeutuvia tapahtumia	58
23.8	Lasten ja nuorten tapahtumia ja työpajoja	59
24	Asiakasopastus	63
24.1	Opastusta tarpeen mukaan myös etänä	63
24.2	Digi-Pönkki	64
24.3	Digiopastuksen tehoviikot	64
25	Lähipalvelut	65
25.1	Hakeutuvat lähipalvelut edistämässä tasa-arvoa ja monilukutaitoa	65
25.1.1	Kirjastoautoilla yli sata pysäkkiä	65
25.1.1	Kotona asuvat ikäihmiset kotikirjastopalvelun ydintä	66
25.2	Uudistuksia Hauhon kirjastossa vuonna 2023	66
25.3	Kalvolan kirjastossa vilkas vuosi	67
25.4	Lammin kirjasto kesäkuussa omatoimikirjastoksi	69
25.5	Nummen kirjastossa yhteistyötä Nummikeskuksen muiden toimijoiden kanssa	71
25.6	Rengon kirjasto 25 vuotta Rengonraitilla	72

25.7	Tuuloksen kirjastosta omatoimikirjasto marraskuussa	72
26	Kirjaston vuosi 2023 tunnuslukuina	74
26.1	Henkilöstö 2023	74
26.2	Talous 2023	75
26.3	Muut tunnusluvut 2023	75

1 Kirjasto tilastojen valossa 2023

Vuonna 2023 suhteutettuna Hämeenlinnan kaupungin asukaslukuun ja kirjaston käyttölukuihin hämeenlinnalaiset lainasivat vuoden aikana 13 kirjaa ja kaikkea aineistoa yhteensä yli miljoona kertaa. Hämeenlinnan kirjastojen kokonaislainaus oli 1 076 905 nidettä. Nousua edelliseen vuoteen oli 2,3 prosenttia. Lainausoikeuttaan käytti vuoden aikana 25 610 henkilöä. Kävijämäärä kirjastoissa oli 430 038. Kirjastossa vierailtiin kuusi kertaa ja verkkopalveluissa viisi kertaa.

Lasten ja nuorten kaunokirjallisuutta lainattiin 402 042 nidettä, mikä ylitti jälleen aikuisten kaunokirjallisuuden lainauksen 272 153 nidemäärän. Aikuisten kaunokirjallisuuden lainausluvuissa oli kuitenkin nousua edelliseen vuoteen verrattuna 4,4 prosenttia. Eniten nousua 13,6 prosenttia tuli muunkielisissä teoksissa, 24 454 nidettä, jota selittää muun muassa suosiotaan kasvattanut englanninkielinen aineisto.

Lehtiä lainattiin 48 270 nidettä ja nousua oli viime vuoteen verrattuna 8,1 prosenttia. Lehtien lainausmäärät nousivat kirjastoautoissa viime vuoteen verrattuna 18,2 prosenttia. Emagzin kautta digitaalisia aikakauslehtien näköisversioita luettiin kirjastoissa 13 116 kertaa. Lukukerrat ovat tuplaantuneet edelliseen vuoteen verrattuna.

Kirjaston tapahtumatuotanto oli runsasta. Kirjastossa oli vuoden aikana 556 tapahtumaa ja tapahtumiin osallistui 17 835 henkeä. Käyttäjäkoulutuksia järjestettiin 609 ja osallistujia oli 9 425. Pääkirjaston mediahuoneessa ja karaoketapahtumissa raikui Käärijän Cha Cha Cha, jota laulettiin 256 kertaa. Yhteensä laulettiin 5349 kappaletta.

Hämeenlinnan kaupunginkirjastolla oli vuoden lopussa seuraajia Facebookissa noin 4800, Instagramissa noin 2100, TikTokissa noin 400 ja YouTubessa noin 160 tilaajaa.

Kotikirjastopalvelussa oli vuoden lopussa asiakkaina Hämeenlinnan kantakaupungissa 17 henkilöasiakasta ja yhdeksän hoivakotia. Lähikirjastoissa kotikirjaston asiakkaita on yhteensä seitsemän. Kotikirjastopalvelun lainausmäärät olivat yhteensä 4 877. Nousua oli 17,7 prosenttia.

Kirjasto sai vuoden aikana 3336 uutta asiakasta. Rahaa kaikkeen tähän meni noin 69 euroa per hämeenlinnalainen. Kiitos asiakkaillemme!

1.1 Vuosi 2023 oli monella tavalla juhluvuosi

Hämeenlinnan kaupunginkirjaston ekotiimin järjestämät maaliskuun kestävän kehityksen teemapäivät palkittiin Hämeenlinnan kaupungin Fiksua työtä -palkinnolla. Kaupunkilaiset saivat teemapäivistä ajankohtaista tietoa kierrätyksestä, energiansäästöstä ja kiertotaloudesta.

Kanta-Hämeen muistiyhdistys palkitsi Hauhon kirjaston kirjastovirkailija Pirkko Nurmisen Vuoden muistiystävällinen teko -palkinnolla monipuolisesta ja yhteisöllisestä ikääntyvien ja muistiasioiden eteen tehdystä työstä.

Vuoden lammilaiseksi valittiin Lammin kirjaston kirjastonhoitaja Päivi Ruuskanen. Tunnustuksen luovuttivat Sydänlammin kyläyhdistyksen puheenjohtaja Pirjo Sandelius ja Lammin kotiseutu- ja kulttuuriyhdistyksen puheenjohtaja Petri Silvonen. Tunnustuksella kiitettiin Päiviä Lammin kirjaston toiminnan kehittämistä ja ulottamisesta kirjaston ulkopuolelle muun muassa Untulan Kauhukabinettina ja Joulupolkuna.

Hämeenlinnan kaupunginkirjaston Tiloissa! -hanke saatettiin päätökseen. Hanke käynnistettiin syksyllä 2020 ja se sai 22 500 euron avustuksen Etelä-Suomen aluehallintovirastolta. Hankkeelle myönnettiin jatkoaikaa koronapandemian vuoksi ja hanke päättyi syyskuussa 2023. Hankkeen tavoitteena oli saada kirjaston asiakkaat ja henkilökunta ottamaan peruskorjatun pääkirjaston uudet tilat, laitteet ja toiminnot aktiiviseen käyttöön ja samalla tarjota kaikille asiakkaille mahdollisuus löytää sisältöjä uusien teknologioiden avulla, esimerkiksi VR-laseilla. Kirjastossa oli tarjolla työpajoja joka lähtöön, erilaisia osallistavia tapahtumia, kuten käsityölauantai ja viikonlopun pelietkot ja lisäksi uudet digipalvelut tutuksi -tilaisuuksia, kuten studioklinikoita ja podcast-paja. Asiakkaat ja henkilökunta saivat niistä uudenlaista osaamista ja elämyksiä ja lisäksi tilat on otettu erittäin aktiiviseen käyttöön.

Pääkirjastorakennus Lukiokadulla täytti 40-vuotta 11.9.2023. Kaupunginarkkitehti Heikki Aitolan suunnittelema kirjastotalo valmistui syyskuussa vuonna 1983. Juhlaviikon avasi FT Ilkka Teerijoki Hämeenlinnan historia -luennolla sekä hämeenlinalaiset kirjailijavieraat Anna-Kaisa Linna-Aho ja Taija Tuominen. Kulttuurikaaren yhteislauluillassa laulettiin elävän musiikin säestyksellä lauluja, joiden sanat ja sävelet liittyvät Hämeenlinnaan. Viikolla esiteltiin Hämeenlinnan digitietopankkeja Lydiaa ja Häme-Wikiä sekä Finna.fi- tiedonhakupalvelua. Toimittaja Saila Karpiola kertoi kirjaston

tontin monivivahteisista vaiheista ja Muistojen Hämeenlinna -verkkosivustosta. Lähikirjastoissa pääsi pelaamaan myös Hämeenlinna-aiheisia lautapelejä.

Marraskuussa pääkirjaston keskellä sijaitseva Kirjastotori nimettiin Larin-Kyöstin syntymästä kuluneen 150 vuoden kunniaksi Larin-Kyöstin toriksi. Nimiehdotus saatiin hämeenlinnalaiselta kirjailijalta, suomalaisen kirjallisuuden professori Juhani Niemeltä.

Kaupungin palveluverkkoselvityksessä esitettiin Rengon kirjaston siirtymistä Rengon alakoulun tiloihin sekä luopumista suunnitelmasta rakentaa Hätilän kaupunginosaan koulun yhteyteen lähikirjasto. Kaupunkilaisille järjestettiin kirjaston kysely palveluverkkoselvityksestä ja asukasilta Rengossa. Rengon kirjaston siirtosuunnitelmat herättivät paikkakuntalaisissa huolta ja vastustusta, mutta myös lasten lukutaidon kehittämisen merkitys nousi vahvasti esiin.

Valtuuston päätöksellä Hätilän kirjaston rakentamisesta luovuttiin, ja Rengon kirjasto sai jatkaa nykyisissä tiloissaan. Rengon kirjastossa tarjottiin kakkukahvit, sillä Rengon kirjasto täytti vuosia – se on sijainnut Rengonraitilla 25 vuotta. Hätilän kirjaston osalta kaupunkilaiset tyytyivät päätökseen. Alueen asukkaat ovat siirtyneet käyttämään lähellä sijaitsevan pääkirjaston remontoituja tiloja ja laajoja aukioloaikoja.

1.2 Aukkaat ja yhteistyö kirjastotyön keskiössä

Hämeenlinnan pääkirjaston lastenosastolle avattiin alkuvuodesta nepsy-piste, josta saa lainaan nepsy-välinekassin, joka sisältää myös laminoidun ohjeen välineiden käyttämiseen. Myös Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy ja Hauhon Sisu lahjoittivat kirjastolle monipuolisesti erilaisia lainattavia liikuntavälineitä.

Asiakas vinkkaa asiakkaalle -lukupiirit aloitettiin pääkirjastossa keväällä 2023 toiveesta, että myös asiakkaat voisivat vinkata toisilleen. Kalvolan kirjastossa uutena lukupiirimuotona aloitettiin Sauvolassa asuvien vanhusten lukupiiri, jossa kirjastonhoitaja lukee ääneen vanhuksille. Hauhon kirjastossa aloitettiin syksyllä neulekahvila, jossa neulotaan ja keskustellaan käsitöistä.

Syksyllä 2023 Vapaaehtoiskeskus Pysäkin ja Hämeenlinnan kaupunginkirjaston yhteistyönä käynnistettiin KirjastoJelppari-toiminta. Se alkoi syksyn avoimilla vapaaehtoisten koulutuksilla ja tutustumisilla kirjaston palveluihin ja tapahtumiin. Hämeenlinnan kirjastoissa on järjestetty

tietoiskukiertue KirjastoJelppari-toiminnasta sekä asiakkaille että vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneille. Vapaaehtoiset auttoivat syksyllä kirjaston tapahtumien järjestelyissä sekä toimivat leffa- ja pelikavereina kaikenikäisille. Vapaaehtoiskeskus Pysäkki, Hämeen Setlementti ja kirjasto järjestivät myös yhteistyössä huiman suosion saaneen Villasukkatanssit, jossa tanssittiin pääkirjaston Avolavalla karaoken tahtiin villasukat jalassa. Vapaaehtoiskeskus Pysäkin kanssa yhteistyössä toimivat vapaaehtoiset aloittivat joulukuussa Lammin kirjastossa olohuonetoiminnan nimellä Toimintatupa.

4H:n Action Lab-hankkeen järjestämät Elokuvanäytökset, Pääsiäismunarallit ja Eläinten ilta - tapahtumat yhteistyössä lähikirjastojen kanssa toivat nuorten järjestämää, mukavaa yhteistä toimintaa ja ohjelmaa kirjastoihin.

Tuolijumput aloitettiin pääkirjaston Avolavalla Hämeenlinnan Liikuntahallien ohjaajien vetämänä viikoittain. Ne olivat tervetullut tauotus sekä henkilökunnan että asiakkaidenkin päivään.

Vuoden 2023 aikana tekoälyn tuomat mahdollisuudet ja uhat puhuttivat kovasti yhteiskuntaa. Pääkirjastossa järjestettiin asiakkaiden toiveesta yleistajuinen Tekoäly tutuksi -tilaisuus syksyllä HAMKin tietojenkäsittelyn ja Computer Applications -koulutuksien lehtori Tommi Saksan luennoimana. Myös ilmastoaiheinen keskustelu- ja kirjoittamisryhmä kokoontui keväällä sanataideohjaaja, kirjailija Miska Karhun vetämänä pääkirjastossa. Kokoontumisissa pääsi jakamaan sekä iloja että suruja ilmastosta, luonnosta ja tulevaisuudesta.

Lukuvuodet-hankkeen tiimoilta koululuokat saivat vuoden aikana kokea monia elämyksiä: keskiaikapiknikin, näyttelijä Henna-Maija Alitalon leikillisen ja draamallisen tunnin, kirjailija Anniina Mikaman esittelyn kirjailijan työstä ja kirjoittamisen vinkkejä sekä Revi se -pajan, jossa 6. luokkalaiset tekivät omia runoja Kaisa Haposen ja Karri Miettisen ohjeistuksessa.

Syyskuussa Lammin kirjastossa oli kirjailijavierana lukijoiden suosikki Satu Rämö. Rämö kertoi elämästään Islannissa, kirjailijantyöstä sekä kirjoistaan ja hän veti Lammin kirjastoon ennätysyleisön. Kuulijoita oli paikalla 80. Kalvolan kirjaston tapahtumavuoden kruunasi upea Anneli Kannon kirjailijavierailu lokakuussa. Kirjailija valloitti runsaslukuisen yleisön mielenkiintoisella esityksellään historiallisista teoksistaan.

1.3 Muutoksen tuulia

Lammin kirjastossa otettiin omatoimiaika käyttöön kesäkuussa 2023 ja Tuuloksen kirjastossa marraskuussa 2023.

Jarna Hara aloitti kesäkuussa Hämeenlinnan kaupunginkirjaston palvelupäällikkönä, vastuualueenaan lähikirjastot ja kirjastoautot. Hän siirtyi tehtäviin Nokian kaupunginkirjastosta.

Seutukirjasto Janakkalaan tuli myös henkilökuntamuutoksia. Janakkalan kirjastotoimenjohtaja Matti Karvisen eläköityessä uutena kirjastotoimenjohtajana aloitti lokakuussa Jaana Määttä. Jaana on aiemmin työskennellyt pääkaupunkiseudun Helmet-kirjastoissa.

Häme-Wiki ja Päijät-Häme-wiki yhdistyivät yhteiseksi molemmat maakunnat kattavaksi palveluksi. Yhteisen wikin nimenä säilyi Häme-Wiki ja verkko-osoitteena hamewiki.fi.

Hämeenlinnan digitietopankki Lydian aineistot siirrettiin kirjastojen yhteiseen digitoidun aineiston digi.kirjastot.fi-palveluun, jonka vastuuorganisaatio on Helsingin kaupunginkirjaston valtakunnalliset kehittämisspalvelut.

2 Kirjaston asiakaskysely

Kaupunki julkaisi loppukesällä 2023 palveluverkkoselvityksen. Sen pohjalta virkamiehet ehdottivat muutoksia kaupungin palveluverkkoon. Kirjaston osalta esitettiin Rengon kirjaston siirtämistä samoihin tiloihin koulun ja päiväkodin kanssa sekä luopumista suunnitelmasta rakentaa Hätilän kaupunginosaan lähikirjasto.

Kirjasto teki asiakkailleen kyselyn kaupungin palveluverkkoselvityksen jälkeen. Kyselyyn pystyi vastaamaan 9.8.-27.8.2023 verkossa ja lomakkeella kirjaston kaikissa toimipisteissä ja kirjastoautoissa. Kyselyyn tuli yhteensä 294 vastausta. Kyselyvastaukset toimitettiin Hämeenlinnan kaupungille.

Rengon koulussa pidettiin asukasilta palveluverkkoselvityksestä kirjaston osalta tiistaina 29.8.2023 klo 18.00-20.00. Asukkaita jututtamassa ja kuulemassa olivat kaupungin edustajien lisäksi kirjastosta kirjastotoimenjohtaja Heli Huotakoski ja palvelupäällikkö Jarna Hara.

Kirjasto vastasi verkkosivuillaan asiakaskyselyn yleisimmin kysytyihin kysymyksiin. Rengon kirjaston siirtosuunnitelmat herättivät paikkakuntalaisissa huolta ja vastustusta. Kaupungin valtuusto päätti, että kirjasto saa jatkaa toimintaansa entisissä tiloissa.

Hättilän kirjaston rakentamisesta luovuttiin. Kaupunkilaiset tyytyivät päätökseen. Alueen asukkaat olivat jo tottuneet käyttämään lähellä sijaitsevan pääkirjaston remontoituja tiloja ja laajoja aukioloaikoja.

2.1. Kirjasto vastasi verkossa asiakkaiden kysymyksiin

Kirjasto vastasi syyskuussa verkkosivuillaan asiakkailleen teettämässä kirjaston palveluverkkoa koskevassa kyselyssä eniten mietityttäneisiin kysymyksiin.

Ollaanko kirjastopalveluja lopettamassa tai supistamassa?

Kirjastoja tai kirjastoautoja ei lopeteta. Kirjasto-palvelupisteiden palvelut säilyvät ennallaan.

Saanko digiopastusta kirjastossa?

Pääkirjastossa järjestetään digiopastusta syksyllä yhteistyössä Kiipulan it-opiskelijoiden kanssa ja lisäksi kirjaston Varaamosta saa varattua opastusaikoja esimerkiksi e-aineistojen käyttöön. Lisäksi lähikirjastoissa on tarjolla kiertävää digiopastusta. Koko palvelutarjonta löytyy verkkokirjasto Vanamosta.

Miksi omiin lainoihini kohdistuvat varaukset eivät näy verkkokirjastossa?

Nykyisessä kirjastojärjestelmässä ei ole teknisesti mahdollista näyttää asiakkaan lainalistassa suoraan tietoa, onko nimekkeeseen varauksia. Vasta kun asiakas lähettää uusintapyyntöön, järjestelmä tarkistaa varausjonon ja muut mahdolliset estot uusinnalle.

Miksi ei voi maksaa sakkomaksuja verkossa?

Verkkomaksaminen saadaan käyttöön, kun kirjastojärjestelmä vaihdetaan. Nykyisessä toteutuksessa se ei valitettavasti vielä onnistu.

Tuleeko omatoimiaukioloaika käyttöön kirjastooni?

Tavoitteena on, että kaikkiin Hämeenlinnan kirjaston kiinteisiin kirjastoihin saadaan omatoimiaukioloaika käyttöön. Omatoimikirjasto on kirjasto, jota asiakas voi käyttää omatoimisesti kirjaston palveluaukioloaikojen ulkopuolella.

Miten saan kirjastooni lisää uutta aineistoa?

On mahdollista varata ja palauttaa aineistoa mihin vain Hämeenlinnan kirjastoon tai kirjastoautoon maksutta. Hämeenlinnan kirjastoissa on niin sanottu kelluva kokoelma, jolloin kirjat jäävät siihen kirjastoon, minne ne on palautettu.

Varauksen pääsee tekemään Vanamo-verkkokirjastossa omalla kirjastokortilla ja sen nelinumeroisella tunnusluvulla. Varatun aineiston saapumisesta lähetetään tieto joko sähköpostitse tai tekstiviestinä oman valinnan mukaan. Aineistoa pidetään varattuna seitsemän päivää. Varaamalla saa omaan kirjastoon toivottua aineistoa helposti ja nopeasti.

Seutuvaraukset Hattulasta tai Janakkalasta Hämeenlinnan kirjastoon maksavat 2,50€.

Onko kirjastossa lainattavia esineitä?

Meiltä löytyy lainattavia esineitä kirjastossa käytettäväksi ja kotiin lainattavaksi. Lainattavat liikuntavälineet täytyy palauttaa siihen kirjastoon, josta ne on lainattu. Liikuntavälineitä ei voi varata eikä uusia.

Miksi aineistoa on varastossa? Miten siihen pääsee käsiksi?

Varastoon siirretään aineistoa, jonka käyttö on vähäistä, jotta enemmän käytetylle aineistolle jäisi tilaa. Varastoinnin tavoitteena on säilöä tulevaisuutta varten keskeisin kotimainen kirjallisuus sekä keskeisimmät av-tallenteet ja aikakauslehdet. Hämeenlinnan pääkirjaston varastot toimivat kaikkien Hämeenlinnan toimipisteiden keskusvarastona.

Hämeenlinnan päävarasto **Jemmassa** on lainauskäyttöön tarkoitettu varastokokoelma. Aineistoa saa lainata kotiin (paitsi käsikirjastoaineistoa). Jemma on avoinna asiakkaille joka päivä pääkirjaston palveluaikoina (klo 10–19, klo 10–15, klo 12–16) 0-kerroksessa.

Varaston käsikirjasto **Holvissa** on arkisto-olosuhteet tarvitsevaa vanhaa aineistoa ja kotiseutukokoelma. Näitä aineistoja ei lainata kotiin, mutta niitä saa käytettäväksi kirjaston tiloissa. Holvin työskentelytilan ja aineistot voi varata etukäteen kirjaston Varaamossa.

3 Jarna Hara kirjaston uudeksi palvelupäälliköksi

Jarna Hara aloitti kesäkuun alussa työn Hämeenlinnan kaupunginkirjaston palvelupäällikkönä, jonka vastuualueina ovat lähikirjastojen ja kirjastoautojen toiminta ja henkilökunta. Jarna siirtyi tehtäviin Nokian kaupunginkirjastosta, jossa hän oli työskennellyt pitkään.

Jarna pitää tärkeänä, että lähipalveluita kaupungin eri laidoilla kehitetään, sillä ne ovat keskeisiä palveluja kantakaupungin ulkopuolella pitäjissä asuville. Kehitystyöhön pitää ottaa mukaan niin kirjaston henkilökunta kuin palveluja käyttävät asiakkaatkin eli kaikki, jotka tietävät alueen tarpeista eniten. Jarna korostaa yhteistyön merkitystä eri tahojen ja erilaisten ihmisten kanssa ja toivoo, että häneen otetaan yhteyttä rohkeasti.

4 Kotimaisten aikakauslehtien etäkäyttö päättyi

Kotimaisten aikakauslehtien digitaalinen näköislehtipalvelu eMagz Remote otettiin koekäyttöön koronavuonna 2020. Mahdollisuus lukea e-lehtiä kotoa käsin otettiin käyttöön, koska koronarajoitukset vaikeuttivat fyysistä kirjaston käyttöä. Suositun palvelun etäkäyttö kuitenkin keskeytettiin vuoden alussa koko vuodeksi 2023.

Kirjastojen e-aineistojen hankinta tulee todennäköisesti tulevaisuudessa muuttumaan valtakunnallisen e-kirjastohankkeen myötä. Kirjasto odotteli tarkempia tietoja kuntien yhteisen e-kirjaston aineistosta, kustannuksista sekä toteutuksen aikataulusta.

Kirjasto tilasi enemmän e-aikakauslehtiä paikalliskäyttöön asiakkaiden toivomusten mukaan korvaamaan puuttuvaa etäkäyttöä. Paikalliskäytössä lehtiä voi lukea kirjastojen koneilla tai omalla laitteella, joka käyttää kirjastossa langatonta asiakasverkkoa.

5 Häme-Wiki ja Päijät-Häme-wiki yhdistyvät

Häme-Wiki ja Päijät-Häme-wiki yhdistyvät yhteiseksi molemmat maakunnat kattavaksi palveluksi maaliskuussa 2023.

Hämeenlinnan kaupunginkirjasto on ylläpitänyt Kanta-Hämettä esittelevää palvelua Häme-Wikiä ja Lahden kaupunginkirjastolla on ollut vastaava Päijät-Häme-wiki. Molemmat palvelut on toteutettu MediaWiki-alustalle. Voimat päätettiin yhdistää ja siirtää sisällöllisesti hyvin samankaltaiset palvelut samaan käyttöliittymään. Yhteisen wikin nimenä säilyi Häme-Wiki ja verkko-osoitteena hamewiki.fi.

Häme-Wiki on maakunnallisten aiheiden tietopankki. Wikipediasta se eroaa siten, että se ei sisällä yleisartikkeleita vaan kaikissa artikkeleissa on paikallinen näkökulma. Alueen asioita, tapahtumia, historiaa, henkilöitä ja kulttuuria käsittelevien tietoartikkelien lisäksi Häme-wiki sisältää myös muisteluaineistoa. Sisältöä tuotetaan yhteisöllisesti, kaikki palveluun kirjautuneet käyttäjät voivat kirjoittaa ja muokata artikkeleita sekä liittää palveluun kuvia ja muita mediatiedostoja.

Lahden ja Hämeenlinnan kirjastot vastaavat yhdessä palvelun ylläpidosta. Ylläpito seuraa sisällöntuotantoa, korjaa pyynnöstä virheellisiä tietoja ja poistaa tarvittaessa artikkeleita, jos sisältö on asiatonta tai artikkeli ei aiheen puolesta kuulu alueelliseen wikiin.

Häme-Wikin teknisestä toteutuksesta ja ylläpidosta vastaa hämeenlinnalainen Opiferum Oy, jolla on pitkä kokemus MediaWikin alustatekniikkaan perustuvista palveluista.

6 Kirjaston langattomaan asiakasverkkoon

muutoksia

Hämeenlinnan kirjastossa on käytössä maksuton langaton verkko nimeltä KirjastoAsiakas. Verkon kuormittumisen takia keskiviikkona 12.4.2023 otettiin käyttöön toiminto, jossa liittymään täytyy kirjautua verkkoon. Istunnolle asetettiin myös aikaraja.

Kun laitteen Wi-Fi-verkoista valitsee KirjastoAsiakas-verkon, laitteelle avautuu ensin selaimeen sivu, jossa pyydetään kirjautumaan. Kirjautuminen ei vaadi tunnusta tai salasanaa. Käyttöaika on rajattu neljään tuntiin kerrallaan. Käyttöajan päätyttyä verkkoon voi kirjautua uudelleen.

7 Rockway-musiikkiverkkopalvelun valikoima uudistui

Rockway-musiikkiverkkopalveluun hankittiin uusia lainattavia kursseja helmikuussa 2023. Sähkökitarakurssien valikoimaa kasvatettiin helpoilla suomiklassikoilla ja soolosoiton alkeilla. Bassolle tuli saatavaksi alkeet ja perustekniikka-kurssi, rummuille rumpujensoiton perustekniikat, koskettimille ja ukulelille säestäminen. Biisintekijöille kokoelmaan hankittiin säveltämisen peruskurssi ja demoäänittäjän opas. Laulajille tuli lainattavaksi stemmalaulamisen alkeiskurssi ja äänialan laajentaminen. Kokoelmaan lisättiin myös kaikille muusikoille hyödyllinen kehonhuoltoa muusikoille-kurssi.

Kurssit ovat lainattavissa Vanamo-verkkokirjastossa Vanamokirjastojen kortilla. Kurssien laina-aika on 14 vuorokautta. Hämeenlinnan pääkirjaston Studiossa/Bändihuoneessa kaikkia Rockway-kursseja voi käyttää maksutta.

Hämeenlinnan kaupunginkirjastossa ja kaikissa Vanamo-kirjastoissa kotimainen verkossa toimiva Rockway-musiikkipalvelu otettiin käyttöön maaliskuussa 2021. Suosituilla suomenkielisillä verkkokursseilla voi opiskella soittoa, laulua ja biisintekemistä ammattitaitoisten opettajien johdolla.

8 Pääkirjastoon perustettiin nepsy-piste

Nepsy-piste sijoitettiin pääkirjaston lastenosastolle. Pisteessä on lainattavia nepsy-välinekasseja, kirjalistoja, lainausohje ja tietokansio. Kansioon on koottu nepsy-tietoa, vinkkejä arkeen sekä neuvoja, mistä saa lisää apua ja tukea. Kirjalistoista löytyy vinkkejä lasten, nuorten ja aikuisten nepsy-aiheisiin kirjoihin.

Nepsy-pisteessä on lainattavia kasseja, joissa on nepsy-väline ja ohje välineen käyttämiseen. Lainattavana on painokäärme, ajastinkello, istuintyynyjä, tiimalasi, aktiviteettipussi, aisti- ja aktiviteettiputki sekä kuvia avuksi aamu- ja iltatoimiin.

Nepsy-pisteen kaikille avoimia avajaisia vietettiin pääkirjastossa 23.2.2023.

Nepsy tarkoittaa neuropsykiatrisia häiriöitä, jotka vaikeuttavat tarkkaavaisuuden, tunteiden ja käyttäytymisen säätelyä ja toiminnanohjaamista. Haasteita voi olla sosiaalisessa vuorovaikutuksessa sekä kielellisessä ja ei-kielellisessä viestinnässä. Vaikeudet ovat yksilöllisiä. Nepsy-häiriöt ovat kehityksellisiä ja liittyvät aivojen toimintaan. Näitä ovat mm. ADHD, ADD, autismin erilaiset häiriöt ja Touretten oireyhtymä. Nepsy-haasteita ja -piirteitä voi esiintyä ilman diagnoosiakin, jolloin lapsi, nuori tai aikuinen hyötyy usein samoista tukikeinoista.

9 Kirjastolle Fiksua työtä -kehittäjäpalkinto

Hämeenlinnan kaupunki palkitsee vuosittain kehittäjäpalkinnoilla henkilöstöä ryhminä ja yksilöinä innovaatioista, hyvin tehdystä työstä, arjen työtä rikastuttavista ja kustannustehokkaista uusista ideoista sekä erityisesti yhdessä toteutetusta hyvästä palvelusta.

Palkintotyöryhmä palkitsi vuoden 2023 keväältä neljä kehittämistekoa. Yksi palkinnoista myönnettiin Hämeenlinnan kaupunginkirjastolle, joka järjesti ekomaaliskuun kestävän kehityksen teemapäivät.

Hämeenlinnan kaupunginkirjaston työntekijät ideoivat kaksi kaikille avointa ja maksutonta kestävän kehityksen teemapäivää maaliskuussa 2023. Kaupunkilaiset saivat tapahtumista ajankohtaista tietoa kierrätyksestä, energiansäästöstä ja kiertotaloudesta.

Kiertokapulan ympäristökouluttajat jakoivat vinkkejä jätteiden lajitteluun ja kierrätykseen. Samalla pääsi testaamaan jätteiden lajittelutaitoja. Asiakkaiden tuomien kirjojen, pelien ja palapelien vaihtopöytä oli esillä päivän ajan. Kaikkia kannustettiin pukeutumaan ekologiin ja eettisiin asuihin, joista julkaistiin kuvia ja ekovinkkejä kirjaston someen.

Ekokumppanit järjestivät yhteistyössä Hämeenlinnan kaupungin ja Energiaviraston kanssa ilmaista energianeuvontaa ja luennoivat rakennusten energiansäästöistä. Luotsi-säätiö esitteli

toimintaansa ja kertoi tekstiili- ja muusta kierrätyksestä. Kiertotalous- ja verkkokauppayhtiö Emmy Clothing Companyn toimitusjohtaja Timo Huhtamäki luennoi aiheenaan nopeasti kasvava ja kehittyvä kiertotalous ja avasi konkreettisin esimerkein käytetyn tavaran kaupan lähihistoriaa, nykyhetkeä ja tulevaisuutta.

Hämeenlinnan kaupunginkirjastossa ei aiemmin ole ollut vastaavanlaisia kestävän kehityksen teemapäiviä, mutta nämä saavat varmasti jatkoa tulevaisuudessa. Tapahtumakävijät saivat kysyä vapaasti asiantuntijoilta kierrätyksessä mietityttäviä asioita. Sen tarkoituksena oli kannustaa osallistujia aktiivisemmin osallistumaan kierrätykseen.

Kehittäjinä palkittiin Eliisa Erkamo, Erika Kallinen, Laura Kuula, Tuire Rautasalo ja Merja Österman.

10 Valon ja varjon talo vuoden paras taidekirja 2022

littalan XXVI Valtakunnallinen Taidekirjapäivä palkitsi vuoden 2022 parhaan taidekirjan Eliel Aspelin -palkinnolla, joka on Harri Koskisen suunnittelema lasiveistos. Voittaja julkistettiin lauantaina 10.6.2023 klo 12 Hämeenlinnan pääkirjastossa. Eliel Aspelin -kilpailun järjestää Hämeenlinnan kaupunginkirjasto. Vuonna 2023 kilpailuun osallistui 23 vuonna 2022 julkaistua teosta.

Voittajateoksessa Valon ja varjon talo (PARVS) on upea kangasmainen pinta, johon on upotettu camera obscura -kuva. Kuvassa raollaan oleva ovi ja oven edessä istuva kissa herättävät uteliaisuuden astumaan sisään valon ja varjon taloon. Taidokkaasti kirjoitettu teksti kuljettaa lukijaa tutustumaan taloon ja sen asukkaisiin. Lukiessa tulee tunne kuin itse kulkisi vanhan hirsisen talon sisällä.

Hienosti kirjoitetun tekstin jälkeen tulevat kiehtovat kuvat. Kuvien välityksellä pääsee tarkemmin tutustumaan valon ja varjon taloon sen kaikkina vuodenaikoina. Kuvista näkee, miten valo ja varjo vaikuttavat kuvien tunnelmaan tuoden välillä jopa hieman mystisyyttä kuviin. Mitä useamman kerran kuvia katselee, sitä enemmän löytää niistä jotain uutta, kuten pieniä yksityiskohtia, jotka kertovat kuvassa omaa tarinaansa. Näiden kuvien lumoavaan tunnelmaan pysähtyy pidemmäksikin aikaa. Kirjan kuvat ovat valokuvataidetta parhaimmillaan.

Kikka Niittynen ja Heikki Willamo ovat kuvanneet kirjan kuvat. Teksti on Heikki Willamon käsialaa. Ville Karppanen on vastannut kirjan graafisesta suunnittelusta ja Petri Kuokka kuvien taidokkaasta hienosäädöstä sekä kirjan saattamisesta painokuntoon.

Vuoden 2023 palkintolautakuntaan kuuluivat toimittaja Riikka Happonen, kirjailija-kuvataiteilija Kirsi Rajapuro sekä Hämeenlinnan kameraseuran puheenjohtaja Anita Lehtonen. Sihteerinä toimi Hämeenlinnan kaupunginkirjaston informaatikko Ilkka Marjanen.

10.1 Taidekirjakisassa jaettiin kolme kunniamainintaa

Kunniamaininnan saivat seuraavat taidekirjat:

Andy Freeberg: Where art thou? (Serlachius-museot & PARVS)

Kirja poikkeaa useimmista taidekirjoista, joissa valokuvat yleensä edustavat jonkun taiteilijan tai taidesuunnan tyyliä. Andy Freeberg on kiinnostunut taiteen vastaanotosta: miten sitä esitetään, myydään, vartioidaan ja jopa kuljetetaan paikasta toiseen. Tämä teos on enemmän kuin tavanomainen näyttelykirja. Kuvat pakottavat lukemaan, mistä oikein on kyse. Taidemaailman vakavuudelle saa ja pitääkin nauraa!

Piktorialismi – valokuvataiteen synty (Suomen valokuvataiteen museo & PARVS)

Kattavan perusteoksen julkaiseminen piktorialismista on jo sinänsä huomion arvoinen kulttuuriteko. Se on samalla kiinnostava sukellus sadan vuoden takaiseen tyylieltyyn valokuvataiteen suuntaukseen, jossa yhdistyivät käsityö, teknisyys ja belle époque -estetiikka. Varsinaisen valokuvan lisäksi olennainen osa piktorialismia olivat erilaiset taustakartongit ja koristeelliset kehykset. Tämä on huomioitu paitsi kirjan kuvituksessa, myös taitossa, joka tuo koristeellisten alkukirjainten ja palstaviivojen avulla ajan hengen hienosti esiin.

Tero Puha: Intiimi valo (PARVS)

Tero Puha tutkii kuvissaan valon käyttäytymistä miesvartaloilla. Hän ei käytä kuvissaan ammattimalleja, sillä hän haluaa saada kuvattavansa unohtamaan kameran olemassaolon. Valokuvat on painettu paksulle, himmeäkiiltoiselle kartongille, mikä luo teokseen yllättävää tuntua. Teoksessa on myös muutama kirjaimellisesti taitollinen jippo, jotka erottavat sen edukseen

monista muista valokuvakirjoista. Teoksen kansi ja selkämys avautuvat kätevästi sivuun ja sisäpuolelta löytyvä sidottu osuus on kiinni vain takakannessa, mikä helpottaa suurikokoisen teoksen selailua huomattavasti.

10.2 Vuoden paras taidekirja -kilpailun historiaa

Hämeenlinnan kaupunginkirjasto järjestää vuosittain kilpailun vuoden parhaasta taidekirjasta. Voittaja palkitaan kesäkuun alussa **Eliel Aspelin -palkinnolla**. Palkinto on nimetty suomenkielisen taiteentutkimuksen uranuurtajan professori Eliel Aspelin-Haapkyllän (1847–1917) mukaan. Aspelin vietti kesiään Kalvolan Rauhalahdessa. Voittajaa valitessa arvostetaan muun muassa kirjan näkökulman kiinnostavuutta, aiheen käsittelyn omaperäisyyttä sekä teoksen onnistunutta visuaalista ja typografista ulkoasua.

Kirjakilpailuun saavat osallistua edellisenä vuonna julkaistut teokset kuvataiteiden, muotoilun tai arkkitehtuurin alalta. Kilpailu on avoin kaikille ja siihen voivat osallistua sekä suuret että pienet kustantajat, yhteisöt samoin kuin yksityiset julkaisijat. Vuosittain kilpailukirjoja voi lähettää maaliskuun loppuun mennessä Hämeenlinnan pääkirjastolle. Tuomaristo tutustuu kirjoihin huhtikuussa ja tekee päätöksensä toukokuun aikana. Voittaja julkistetaan ja palkitaan juhlallisesti litalan Taidekirjapäivänä kesäkuun alussa.

Helsinkiläisen Galleria Taidepisteen omistajat Aira ja Kalevi Heinänen järjestivät yhteistyössä Kalvolan kunnan kanssa Naivistit litalassa näyttelyä vuodesta 1989 vuoteen 2008 saakka. Vuodesta 1998 alkaen näyttelyn yhteydessä alettiin viettää litalan Valtakunnallisia Taidekirjapäiviä. Aloitteen päivästä tekivät Heinäset yhdessä antikvaari Anssi Arohongan ja professori, FT Eero Saarenheimon kanssa.

Taidekirjakilpailu pidettiin ensimmäisen kerran viidensien taidekirjapäivien yhteydessä vuonna 2002, jolloin edellisen vuoden parhaana taidekirjana palkittiin Riitta Konttisen Sammon takojat. Tuomaristossa olivat kirjailija Marjatta Levanto, professori Riitta Nikula ja professori Eero Saarenheimo.

Kilpailusta vastasi alkuvuosina Kalvolan kunnan kulttuuritoimi, kuntaliitoksen jälkeen vuonna 2009 sen järjesti litalan Kirja- ja paperikauppa, vuodesta 2010 alkaen Hämeenlinnan kaupunginkirjasto.

Parhaan taidekirjan valitsee vuosittain valittava palkintolautakunta. Lautakunnan puheenjohtajana vuosina 2003-2009 toimi FT Riitta Konttinen. Vuonna 2010 puheenjohtajana oli toimittaja Maila-Katriina Tuominen ja vuonna 2011 Svenska Kulturfondenin johtaja Berndt Arell. Vuosina 2012-14 tuomariston puheenjohtajana oli toimittaja Pia Maria Mononen, vuosina 2015-16 kuvataiteilija ja kulttuurituottaja Sirpa Haapaoja sekä vuonna 2018 kuvataiteilija, taidekuraattori Pirjo Heino, vuonna 2019 mainonnan suunnittelija Aino Krohn ja vuonna 2020 viestintäkonsultti Anja Kuoppa. Vuoden 2021 palkintolautakunnan puheenjohtajana toimi taidehistorioitsija Leena I. E. Krohn. Vuonna 2022 palkintolautakunnan puheenjohtaja oli kulttuuritoimittaja ja kirjailija Marika Riikonen.

Vuoden 2023 palkintolautakunnassa toimivat kirjoittaja, kuvataiteilija Kirsi Rajapuro, toimittaja Riikka Happonen ja Hämeenlinnan kameraseuran puheenjohtaja Anita Lehtonen. Sihteerinä toimii informaattikko Ilkka Marjanen kaupunginkirjastosta.

11 Kirjastoon tultiin laulamaan karaokea

Hämeenlinnan pääkirjaston mediahuoneessa on asiakkaiden käytössä Singa-karaoke. Mediahuoneessa on kaksi mikkiä, joilla laulaminen sujuu myös duettona. Lisäksi tila on äänieristetty, joten laulaa saa vapaasti. Tilan voi varata maksutta kirjaston tilavarauspalvelusta kirjastokortilla.

Tammikuussa 2023 kirjastossa laulettiin huimat 562 kappaletta. Tämä on lauluennätys ja sen kunniaksi asiakkaiden käyttöön hankittiin Singan rajoittamaton versio. Se mahdollisti entistä runsaamman biisilistan.

Mediahuoneen Top-30 lauletuimmat biisit 12 kuukauden ajalta olivat: Vauhti kiihtyy – Matti ja Teppo, Portion Boys (37 laulukertaa), Ram pam pam – Bess (27), Let It Go – Frozen Soundtrack, Idina Menzel (22), Villieläin – Ramses II (22), I Know Him So Well – Barbara Dickson, Elaine Paige (19), Puuttuva palanen – Robin (19), Bussilaulu (Pyörät ne pyörivät ympäri) – Eri esittäjiä (18), Ikuinen Vappu – JVG (18), Frontside Ollie – Robin (16), My Heart Will Go On – Céline Dion (16), levan polkka – Loituma (15), Pohjola – Olli Halonen (15), Unten erämaa – Janne Tulkki (15), Hei rakas – BEHM (14), Häissä – JVG, Märkä-Simo (14), Last Christmas – Wham! (14), Nocturne – Vesa-Matti Loiri (14), Californication – Red Hot Chili Peppers (13), Nothing Breaks Like A Heart –

Miley Cyrus, Mark Ronson (13), Shallow – Bradley Cooper, Lady Gaga (13), Another Love – Tom Odell (12), Bohemian Rhapsody – Queen (12), Huugi guugi – Fröbelin Palikat (12), Les Feuilles Mortes – Andrea Bocelli (12), Avaruus – Suvi Teräsniska (11), Butter – BTS (11), Hopeinen kuu – Olavi Virta (11), Kuu saa valtansa auringolta – Haloo Helsinki! (11), Sinua, sinua rakastan – Kaj Chydenius (11) ja Syntisten pöytä – Erika Vikman (11).

Singa-karaokella on myös mahdollista järjestää kaikille avoimia yhteislaulutilaisuuksia. Pääkirjaston Avolavalla järjestettiin keväällä Singa-karaoke tapahtumat: Vapun villasukkatanssit 28.4. ja Euroviisukaraoke 11.5.2023.

12 Lammin ja Tuuloksen kirjastoihin omatoimiaika

Lammin kirjaston aukioloaika laajeni maanantaista 5.6.2023 alkaen. Kirjasto oli ollut kesäkuun alusta avoinna omatoimikirjastona palveluaikojen ulkopuolella joka päivä klo 6.00-22.00.

Kirjaston palvelut paranivat Tuuloksessa, kun omatoimiaukioloaika otettiin siellä käyttöön maanantaina 13.11.2023. Kirjasto on avoinna joka päivä alkaen klo 6 alkaen. Omatoimiaika jatkuu iltaisin klo 22 asti. Sekä Lammin että Tuuloksen kirjastoissa palveluajat pysyvät ennallaan.

Omatoimiaikana voi lainata ja palauttaa aineistoa automaateilla, lukea lehtiä, oleskella kirjastossa tai vaikka työskennellä. Käytössä ovat kirjaston asiakastilat, aineistot, asiakastietokoneet ja avoin langaton verkko. Sanomalehtipalvelun digitaaliset näköislehdet ovat luettavissa heti niiden ilmestyttyä joko kirjaston tietokoneilla tai omalla laitteella kirjaston langattomassa verkossa.

Ongelmatilanteissa omatoimiajalla voi ottaa yhteyttä vartiointiliikkeeseen. Vartiointiliikkeen puhelinnumero on ulko-oven läheisyydessä. Turvallisuuden takaamiseksi kirjastoissa on käytössä myös tallentava kameravalvonta.

Omatoimikirjastoihin kirjaudutaan kirjaston ulko-oven vieressä olevalla lukijalaitteella. Kirjastokortti laitetaan lukijan säteen alle laitteen alapuolelle viivakoodi ylöspäin ja näppäimistöltä valitaan nelinumeroinen tunnusluku, jolloin oven lukitus aukeaa. Tunnusluku on sama, jota käytetään esimerkiksi verkkokirjastossa ja lainausautomaateilla.

Kaikilla yli 15-vuotiailla Vanamo-kirjastojen kortinhaltijoilla on automaattisesti oikeus omatoimiseen asiointiin Hämeenlinnan pääkirjastossa sekä Hauhon, Kalvolan, Lammin, Nummen ja Tuuloksen kirjastoissa. Alle 15-vuotialta vaaditaan huoltajan allekirjoittama sopimus. Sopimus on allekirjoitettava paikan päällä kirjastossa.

13 Arxin kesäkiertue Hauhon ja Lammin kirjastoissa

ARXin kesä tarjosi maksutonta tekemistä lapsille ja lapsiperheille eri puolilla kaupunkia. Hauhon kirjastolla voi maanantaina 12.6.2023 osallistua mediatyöpajaan tai koristeötökkä-pajaan, jossa taiteiltiin ötököitä pyykkipojista kesäkoristeiksi.

Myös Lammin kirjastossa tehtiin keskiviikkona 14.6.2023 koristeötököitä. Vilttimuskari-työpajassa perheen pienimmät saivat leikkiä äänillä ja laulaa ötökkälauluja.

14 Pelaamisen uusia tuulia ja vanhoja perinteitä

Heinäkuun alussa pääkirjaston mediahuoneen pelivalikoima laajeni PlayStation VR2-laseilla. Laseja voivat maksutta käyttää kaikki 12 vuotta täyttäneet. Mediahuoneen PS5-konsoliin ladattiin laseilla pelattavaksi Horizon Call of the Mountain-peli sekä demoja. Lasit sai käyttöön varaamalla mediahuoneen kirjaston varaus- tai asiakaspalvelusta.

Pääkirjaston ryhmätilaan B on voinut kevästä alkaen tulla pelaamaan lautapelejä. Tilassa on pelivaunu, jossa on lautapelejä sekä ohjeita pelaamiseen. Vaunussa on myös vihko palautetta ja pelien hankintatoiveita varten. Pelattavana ovat pelit: Smart10, Blokus, Apinasaaren aarre, Kuninkaantie, Hämeen Härkätie, Suomi-lautapeli, Sibelius-lautapeli, Sequence, Dragomino ja Bezzewizzer. Tilan voi varata pelaamista varten tilojen varaus- tai asiakaspalvelusta.

15 Pääkirjasto Lukiokadulla 40 vuotta

Hämeenlinnan kaupunginkirjasto kutsui kaupunkilaisia nauttimaan maksuttomista ja kaikille avoimista tapahtumista viikon ajan 11.-16.9.2023, jolloin juhlittiin 40 vuotta täyttävää Lukiokadun kirjastotaloa.

Kaupunginarkkitehti Heikki Aitolan suunnittelema kirjastotalo valmistui syyskuussa vuonna 1983. Kirjastotalo peruskorjattiin vuosina 2018-2020. Remontissa rakennus myös uudistettiin vastaamaan nykyaikaisen ja kohti tulevaisuutta katsovan kirjaston tarpeita ja mahdollisuuksia.

Library Ranking Europe (LRE) vieraili Hämeenlinnan pääkirjastossa vuonna 2022. Kirjasto sai vierailusta arvosanakseen viisi tähteä (Excellent – Erinomainen). Arvioijina toimivat Maija Berndtson ja Mats Öström – kaksi kokenutta kirjastonjohtajaa Suomesta ja Ruotsista, joilla on neljän vuosikymmenen kokemus kirjastoalasta.

Kirjastotalon syntymäpäiviä vietettiin koko viikko tapahtumien merkeissä. Maanantaina 11.9. klo 16.30 Avolavalla filosofian tohtori Ilkka Teerijoki luennoi Hämeenlinnasta 1800-luvun puolivälissä. Heti luennon jälkeen klo 17.30 Kirjastotorilla olivat kirjailijavieraina hämeenlinnalaiset Anna-Kaisa Linna-Aho ja Taija Tuominen.

Tiistaina 12.9. klo 17.30 Kirjastotorilla kirjailija Jonimatti Joutsijärvi keskusteli informaattikko Ilkka Marjasen kanssa kirjoittamastaan runoilija Mirkka Rekolan elämäkerrasta. Klo 18 ryhmätilassa A nuorille oli tarjolla lautaroolipelaamista Wille Ruotsalaisen ohjaamana.

Keskiviikkona 13.9. klo 15.15 mediahuoneessa oli nuorille leffaklubi, jonka kirjasto järjesti yhteistyössä Kino Tavastin kanssa. Klo 17.30 Kirjastotorilla kajautettiin Kulttuurikaaren yhteislauluillassa elävän musiikin säestyksellä Hämeenlinnaan sanoiltaan ja säveliltään liittyviä lauluja.

Torstaina 14.9. klo 17.00 Leino-salissa pääsi löytöretkelle Hämeenlinnan historiaan. Informaattikko Erika Kallinen esitteli Hämeenlinnan digitietopankit Lydian ja Häme-Wikin sekä finna.fi-tiedonhakupalvelun. Toimittaja Saira Karpiola kertoi kirjaston tontin monivivahteisista vaiheista ja Muistojen Hämeenlinna -verkkosivustosta.

Perjantaina 15.9. klo 10-14 Kirjastotorilla sai kahvit juodakseen, kun samalla toi omia Hämeenlinnaan tai kirjastoon liittyviä muistoja tallennettavaksi Häme-Wikiin. Muistoja kerättiin myös lähikirjastoissa. Tekstejä, kertomuksia, valokuvia ja tarinoita jakavien kesken arvottiin palkintoja.

Kirjastotorilla lauantaina 16.9. klo 14 synttäriviikko huipentui Lasten lauantain Päistikka-duon koko perheen konserttiin.

Pääkirjaston isolla näytöllä oli koko viikon ajan esillä kirjastotalon historiasta kertovia valokuvia vuosien varrelta. Hämeenlinna-aiheisia lautapelejä voi tulla viikolla pelaamaan pääkirjaston lisäksi myös Hauhon, Kalvolan ja Lammin lähikirjastoihin.

Viikon runsasta tapahtumatarjontaa lisäsivät kirjastossa säännöllisesti kokoontuvat Kiipulan IT-tukihenkilöopiskelijoiden henkilökohtaiset digiopastukset tiistaina ja keskiviikkona klo 10-14 sekä Digi-Pönkki torstaina klo 10-11.30, Lue ääneen-lukupiiri tiistaina klo 17, Liikuntahallien tuolijumppa keskiviikkona klo 14.15 ja torstaina klo 16.30 Vanajaveden opiston ja HAMK:n Kielikahvila.

16 Tiloissa!-hankkeessa tanssittiin, pelattiin, tehtiin podcasteja, lavarunoutta, sarjakuvia ja taikasauvoja

Etelä-Suomen Aluehallintovirasto myönsi Tiloissa!-hankkeelle 22 500 euron avustuksen maaliskuussa 2020. Toiminta käynnistyi syksyllä 2020 remontoitussa pääkirjastossa.

Hankkeen tavoitteena oli, että kirjaston asiakkaat sekä henkilökunta ottaisivat uudet tilat, laitteet ja toiminnot aktiiviseen käyttöön. Kaikille asiakkaille haluttiin antaa mahdollisuus löytää uusia sisältöjä uusien teknologioiden avulla, mikä osaltaan kaventaisi digitaalista kuilua ja ehkäisisi syrjäytymistä.

Hanke toteutui suurelta osin suunnitelman mukaisesti. Asiakkaille tarjottiin laajasti mahdollisuuksia tutustua uusiin teknologioihin sekä tiloihin ja palveluihin. Lisäksi järjestettiin toimintaa, jossa ei keskitytty pelkästään digitaalisiin sisältöihin, vaan yhteisölliseen ja osallistavaan tekemiseen kirjaston tiloissa. Kirjastossa muun muassa tanssittiin, opeteltiin tekemään podcasteja ja käyttämään studiota, luotiin sarjakuvia ja lavarunoutta, pelattiin sekä tehtiin käsitöitä ja taikasauvoja. Korona-ajan rajoitukset vaikuttivat siihen, että ihan kaikkia suunniteltuja toimintoja ei pystytty toteuttamaan.

Tiloissa! -toiminnan vaikutukset olivat toivotun kaltaisia: tavoitimme laajasti eri ikäryhmiä, tiloille saatiin uusia käyttäjiä ja niitä käytettiin monipuolisesti. Asiakkaat ottivat tilaisuudet hyvin vastaan, kirjasto verkostoitui yhteistyökumppaneiden kanssa sekä loi tapahtumakonsepteja, joita voi toteuttaa sekä pää- että lähikirjastoissa.

Hanketyöntekijä Jenni Penttinen koordinoi hanketta päätoimisesti keväällä 2023. Muuten hanketyötä teki kaksi informaattikkoa osana omia työtehtäviään. Tiloissa!-hanke saatiin päätökseen 30.9.2023.

17 Kirjastotori nimettiin Larin-Kyöstin toriksi

Hämeenlinnalainen kirjailija ja suomalaisen kirjallisuuden professori Juhani Niemi kirjoitti 13.11.2023 Hämeen Sanomien yleisönosastolle otsikolla ”Larin-Kyösti oli paljasjalkainen hämeenlinnalainen – Olisiko kirjaston Avolava nimettävä Larin-Kyöstin lavaksi?” Niemi ehdotti, voisiko kirjastosta nimetä tilan Larin-Kyöstin syntymästä kuluneen 150 juhlavuoden kunniaksi? Mieliopidekirjoitus huomioitiin heti kirjastossa.

Hämeenlinnan kaupunginkirjaston johtoryhmä päätti yksimielisesti tiistaisessa kokouksessaan nimetä pääkirjaston Kirjastotori uudelleen Larin-Kyöstin toriksi.

Kirjastotori, nykyinen Larin-Kyöstin tori, on pääkirjaston kirjallisuus-, keskustelu- ja musiikkitapahtumien ja kaunokirjallisten uutuusaineistojen sydän, kohtaamispaikka, jota sekä hämeenlinnalaiset että muualta tulevat ihailevat ja arvostavat. Larin-Kyöstin torille siintää kirjaston ikkunasta Hämeen linnan kulttuuriympäristö upeine Vanajaveden maisemineen.

Nyt Hämeenlinnan lyseon luokkakaverukset Leino ja Larin-Kyösti kohtaavat Hämeenlinnan kirjallisuuden keskuksessa, runouden ympäröimänä Hämeenlinnan kaupunginkirjastossa.

18 Sähköisen kirjastokortin käyttö muuttumassa

Hämeenlinnan kaupunki päätti luopua Hämeenlinna taskussa -palvelusta. Palvelu on sisältänyt sähköisen kirjastokortin sekä tietoja kaupungin palveluista, tiedotteita ja tapahtumatietoja. Selaimen kautta asennettavan palvelun käyttö päättyy 28.2.2024.

Vanamo-kirjastojen asiakkaat voivat käyttää sähköistä kirjastokorttia myös verkkokirjaston oman tilin kautta seuraavalla tavalla: kirjaudu puhelimesi selaimella Vanamo-verkkokirjastoon. Siirry Oma tili -osion Kirjastokortit-välilehdelle. Näytä puhelimesi selaimessa näkyvää viivakoodia automaatin tai omatoimikirjaston kirjautumisyksikön lukijalle. Jos lukija ei hyväksy viivakoodia, voit zoomata näyttöä ja säätää näytön kirkkautta.

Ainakin toistaiseksi sähköisen kirjastokortin käyttö verkkokirjastosta vaatii aina ensin kirjautumisen kirjastokortin numerolla ja tunnusluvulla. Palveluun on kuitenkin tulossa lähiaikoina uudistus, jossa kirjautuminen säilyy voimassa ja korttikin on helpommin käytettävissä.

19 Kirjastoissa kerättiin kaupunkilaisten onnittelukortteja 385-vuotiaalle Hämeenlinnalle

Suomen vanhimman sisämaakaupunki Hämeenlinnan tammikuun 2024 syntymäpäiviin otettiin varaslähtö keräämällä kaupungille taiteiluja onnittelukortteja joulukuussa kirjastoissa, uimahalleissa sekä kaupungin museoissa. Kortit osallistuivat jääkiekkopelin HPK-Kärpät lippujen arvontaan joulukuussa 1.-31.12.2023 välisenä aikana.

20 Lahjoita lämpöä -keräys kirjastoissa marraskuussa

Keräyksessä ihmiset voivat lahjoittaa omaneuromiaan sukkaa ja lapasia, jotka toimitettiin niitä tarvitseville vähäosaisille. Keräyksen tulos oli huikea: kirjaston keräyspisteisiin tuotiin kaikkiaan yli 250 sukka- ja lapasparia ja vielä muutama pipokin. Keräyksen järjestivät EHYT ry ja A-klinikkasäätiö.

21 Aktiivista kirjaston ja koulun yhteistyötä

Kouluryhmät kutsuttiin kirjastoon ohjelman mukaisesti:

Alakoulujen 1. luokat tutustuivat lähikirjastoon tai kirjastoautoon. 3. luokat kutsuttiin vinkkaukseen ja 4. luokat opettelivat tiedonhankintataitoja. Lisäksi 3. luokilla oli mahdollisuus osallistua Lukuliekki-peliin, jossa kisattiin kovimman lukijaluokan maineesta sekä vinkkaukseen

Musiikkimatka maailman ympäri. 4.-6. luokkien ohjelmassa oli tärppinä Sanataideyhdistys Yöstäjän laatima Kujeellinen kirjastosuunnistus.

Yläkoulujen 7. luokkien vierailu pääkirjastoon oli osa Kulttuuripolkua. Sitä täydennettiin yläkoululaisille suunnatulla pakopelityyliin tehdyllä virtuaalikierröksellä. 7.-luokkalaisten kanssa kerrattiin myös tiedonhankintaa. 8. luokat kävivät genrevinkkauksessa ja pelaamassa Planeetta X - pakopeliä. Virtuaalikierron verkossa osoitteessa:

<https://www.thinglink.com/mediacard/1713471634456707749>

Kirjasto oli mukana myös esim. syksyisellä Lukufestariviikolla järjestämällä pop-up -kirjastoja ja vinkkauksia kouluissa.

Lukuvuodet-hankeessa hankeluokkien oppilaita tutustutettiin lukemisen maailmaan monin eri tavoin. Haisevan käden lukukiertueella näyttelijä Topi Kohonen eläytyi oppilaiden kanssa Magdalena Hain novelliin, mediakasvattaja Viljami Tabellin johdolla tehtiin kirjatrailereita, STEMP-duon pajassa syntyi rap-riimejä ja näyttelijä Henna-Maija Alitalon vetämällä tunnilla käsiteltiin tarinaa draaman keinoin. Kirjailijavieraana oli Anniina Mikama. Kevään loppuksi oppilaat koottiin yhteiseen päivään keskiaikapiknikille.

Kirjaston opetustoimelta saamalla vuotuisella määrärahalta täydennettiin kirjasarjavalikoimaa hankkimalla ajankohtaista ja suosittua aineistoa kaikille luokka-asteille. Kirjoja hankittiin myös peruskokoelmaan suositut aineistopakettit sekä lukudiplomien suorittajat huomioon ottaen.

22 Kirjasto somessa

Hämeenlinnan kaupunginkirjaston virallisia, päivittäisessä tiedottamisessa ja markkinoinnissa käytettäviä sosiaalisen median kanavia ovat Facebook ja Instagram. Instagramista tehtiin vuoden aikana yritystili, mikä mahdollistaa sosiaalisen median kanavien tarkemman analytiikan.

Vähemmän aktiivisia kanavia kirjastolla ovat YouTube ja TikTok. Kirjastolla oli vuoden lopussa seuraajia Facebookissa noin 4800, Instagramissa noin 2100, TikTokissa noin 400 ja YouTubessa noin 160 tilaajaa.

Svenska veckan -viikon kaksikielinen kirjailijailta, jossa olivat vieraana Philip Teir ja Juha Itkonen striimattiin kirjaston Facebook-kanavalle.

Vuoden 2023 aikana kirjasto panosti somessa erityisesti Instagram Reels-videoihin ja kannusti harjoittelijoita tuottamaan sisältöä someen tiloista, tapahtumista ja palveluista. Seuraajia kiinnostivat erityisesti kirjaston seutukuljetuksesta ja pääkirjaston kirjavarasto Jemmasta kertovat lyhytvideot.

23 Tapahtumatuotanto

23.1 Kirjaston monet tapahtumat tehtiin yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa

Kirjaston oman tapahtumatuotannon rinnalla kirjastossa tehtiin tapahtumia yhteistyössä erilaisten paikallisten toimijoiden kanssa. Hyvä esimerkki tällaisesta toiminnasta oli yhteistyö Linnan Marttojen kanssa.

Kirjastossa vietettiin Lasten lauantaita 28.10.2023 hetkeä ennen talviaikaan siirtymistä kirjaston ja Linnan Marttojen järjestämässä heijastinpajassa. Loistava paja järjestettiin toista kertaa ja se oli, jos mahdollista, vieläkin suosittumpi kuin ensimmäisellä kerralla. Loistava paja on hyvä esimerkki kirjaston ja paikallisten toimijoiden onnistuneesta yhteistyöstä.

Linnan Martat kuvailivat heijastinpajan tunnelmia yhdistyksensä verkkosivuilla:

Meillä oli loistava paja. Jo ennen tilaisuuden alkua pyöri ympärillämme silmät jännityksestä loistaen lapsia vanhempineen. Meillä oli käytettävissä loppujen lopuksi kolme isoa pöytää ja silti joku joutui odottamaan hetken vuoroaan ennen kuin pöytäpaikka vapautui. Seinällä olevat mallityöt olivat hyvä keino viihdyttää odottajaa ja samalla herätellä mielikuvitusta ja ajatuksia, millaisen heijastimen itse haluaa tehdä. Punainen oli suosikkiväri, mutta kaikilla väreillä, vihreä, sininen, oli kysyntää.

Tilaisuudessa oli niin hyvä tunnelma, että me tekijät, Anni, Marja, Eija, Hilppa ja Pirkko, saimme hyvää mieltä matkaamme yhtä paljon kuin osallistujatkin. Monet hymyilevät, kiittävät lapsen kasvot varmistivat, että tilaisuus saavutti tavoitteensa: lapsille ja vanhemmille iloista yhdessä tekemistä liikenneturvallisuutta edistäen.

Lapsia kävi kaikkiaan 55 ja aikuisia 41 henkeä. Joukko oli ilahduttavan kirjava: äitejä, isiä, tyttöjä, poikia, perheitä, isoäitejä, kantasuomalaisia, monia eri kansallisuuksia. Kiitokset kaikille, jotka ovat omalta osaltaan vaikuttaneet pajan loistavuuteen.

23.2 Valtakunnallisia teemaviikkoja ja tapahtumia

Kirjaston toimintaan sopivat valtakunnalliset teemaviikot ja teemapäivät toistuvat vuosittain. Niihin on helppo osallistua, koska tarjolla on ajankohtainen teema ja valmista materiaalia.

Hämeenlinnan kirjasto on monen vuoden ajan osallistunut paitsi kirjastoalan kampanjoihin myös muihin valtakunnallisiin tai kaupungin järjestämiin teemaviikkoihin ja -päiviin, jotka ovat sopineet sen toimintaan.

23.2.1 Mediataitoviikko 6.-12.2.2023

Mediataitoviikon tavoitteena on kehittää lasten, nuorten ja aikuisten mediataitoja sekä vahvistaa aikuisten valmiuksia mediakasvatukseen.

23.2.2 Earth Hour 25.3.2023 klo 20.30-21.30

Earth Hour -tapahtuma oli osa Ilmaston viikon viettoa. Kirjasto kannusti asiakkaitaan tekemään ilmastoteon osallistumalla maailmanlaajuiseen ympäristötapahtumaan ja sammuttamaan valot illalla tunniksi.

23.2.3 Lukuviikko 17.-23.4.2023

Lukuviikko on valtakunnallinen lukutaidon teemaviikko, jonka tavoitteena on tarjota tietoa ja sisältöjä lukutaidon ja lukemisen ajankohtaisista kysymyksistä. Lukuviikkoa vietettiin teemalla: Lukemisen monet muodot. Teemaviikko nosti esiin, miten erilaiset lukemisen tavat ja digitaaliset alustat muuttavat lukemistamme. Kirjasto markkinoi eri-ikäisille sopivaa luettavaa unohtamatta lukemisesteisiä.

23.2.4 Lempeän kasvatuksen viikko 8.-14.5.2023

Kuudennen valtakunnallisen viikon teemana oli ”Toimivampi perhe – vahvuutena vuorovaikutus.” Viikon tavoitteena oli jakaa tietoa eri ikäkausiin sekä vanhemmuuteen liittyvistä asioista. Viikon järjesti Kiintymysvanhemmuusperheet ry.

Lastenosastolla oli aiheeseen liittyvä kirjanäyttely sekä julisteita. Näyttelyssä oli sekä aikuisille että lapsille sopivia kirjoja.

23.2.5 Digitaitoviikko 8.-12.5.2023

Kirjasto markkinoi kanavillaan Digitaitoviikkoa, jonka tämän vuoden teemana oli: Digirohkeutta organisaatioiden ja ihmisten yhteistyöllä.

Digitaitoviikon aikana keskusteltiin, miten voimme yhdessä rakentaa digirohkeaa Suomea ja mahdollistaa omannäköisen digitaalisen arjen meistä jokaiselle. Tämä onnistuu vain organisaatioiden ja ihmisten yhteistyöllä.

Osallistuminen viikon aikana järjestettäviin verkkolähetyksiin oli maksutonta ja avointa kaikille aiheesta kiinnostuneille. Teemaviikon järjesti Digi- ja väestötietovirasto.

23.2.6 Lukumaailmanpyörä ja Mitä lukis? -kesän 2023 lukukampanjat lapsille ja nuorille

Kirjasto markkinoi alakoululaisten lukukampanjaa, jossa Lukujengi seikkaili Lukumaailmanpyörässä. Mitä lukis? -kampanjassa tarjottiin lukuvinkkejä nuorille.

23.2.7 Read Hour Koko Suomen lukutunti 8.9.2023 klo 19

Kirjasto innosti kirjanäyttelyillä kaupunkilaisia osallistumaan koko Suomen yhteiseen lukutuntiin ja jakamaan parhaat lukuvinkit sosiaalisessa mediassa. Read Hour on suomalaisten yhteinen lukujuhla, jonka tavoitteena on innostaa nuoret lukemisen pariin, ylläpitää yhteiskunnallista keskustelua lukemisesta ja juurruttaa Suomeen oma lukemisen juhlapäivä.

23.2.8 Valtakunnallinen vanhustenviikko 1.-8.10.2023

Vanhustenviikon teemana oli Tehdään iästä numero. kirjastossa oli esillä teemaan sopivia kirjanäyttelyitä.

23.2.9 Muistiliiton muistiviikko ja aivoviikko 18.-24.9.2023

Muistiviikon teemana oli Hyvää elämää muistiystävällisessä yhteiskunnassa. Näkökulmana oli vuonna 2023 muistisairaana kohtaaminen.

Viikkoa vietettiin pääkirjastossa Kansakoululaulajaiset-tapahtumalla torstaina 21.9.2023 klo 14.00-16.00 Kirjastotorilla. Asiakkaat olivat tervetulleita laulamaan kansakoululauluja ja Kanta-Hämeen Muistiyhdistyksen musiikki- ja terveystieteelle keskustelemaan ja kuulemaan muistista, aivoterveystietä ja muistisairauksista. Lisäksi annettiin vinkkejä oman musiikkitahtdon kokoamiseen. Lauluja säestämässä olivat Muistipelimannit. Tapahtuman järjesti Kanta-Hämeen Muistiyhdistys ry yhteistyössä kirjaston kanssa. Tapahtuma oli kaikille avoin ja maksuton.

23.2.10 Syysloma on lukuloma lokakuussa 2023

Koulujen syyslomalla perheitä kannustettiin viettämään lukulomaa lukemalla yhdessä. Kirja-alan järjestöjen yhteiskampanjan teemana korostettiin tällä kertaa lukemisen yhteisöllistä luonnetta ja ääneen lukemista. Kirjasto osallistui valtakunnalliseen koululaisten lukuloma-kampanjaan tekemällä lasten- ja nuortenosastolle sekä verkkokirjastoon ja someen kirjanäyttelyjä ja -esittelyjä.

23.2.11 Valtakunnallinen peliviikko 6.-12.11.2023

Kirjastossa vietettiin peliperjantaita 10.11.2023 klo 15.00-18.00. Pelitapahtuman ohjelmassa oli leikkimielinen Mario Kart -turnaus (ikäraja 3) ja arvonta pelaajien kesken klo 15-16, pelattavana Nintendo Switch Sports -liikuntapelejä (ikäraja 7) klo 16-17 ja opastusta PS5 VR2 -lasien käytöstä (ikäraja 12).

Kirjaston tiloissa oli pelattavana lautapelejä koko tapahtuman ajan. Klo 15-18 voi osallistua haasteeseen, jossa päämääränä oli koota yhdessä 1000 palan palapeli. Pelitapahtuma oli kaikenikäisille avoin tapahtuma.

Peliviikon päiväleffa näytettiin lauantaina 11.11.2023 klo 13.00-14.45. Mediahuoneessa katsottiin yhdessä kevään 2023 hittielokuva The Super Mario Bros. Movie

23.2.12 Lapsen oikeuksien viikko 20.-26.11.2023

Valtakunnallisen Lapsen oikeuksien viikon teemana oli lapsen oikeus hyvinvointiin. Viikon tavoitteena on edistää YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen tunnettuutta lasten ja nuorten parissa. Viikkoa vietettiin aktiivisesti Hämeenlinnassa.

Lasten- ja nuortenosastolla oli kirjoitusseinäke, johon pystyi kiinnittämään viestejä asioista, jotka tekevät onnelliseksi. Esillä oli viikon teemaan liittyvä aineistonäyttely, josta asiakkaiden oli helppo lainata lukemista ja katselemista. Kirjaston verkkosivuilla oli teemanäyttely, josta oli kätevää varata suositeltuja aineistoja.

23.2.13 Svenska veckan 6.11.-12.11.2023

Ruotsalaisuuden viikkoa vietettiin perinteisesti tänäkin vuonna kirjastossa yhteistyössä Tavastsvenskar rf kanssa.

Teater Viirus: Whizz, whirr, bang, clang! Svenska veckan -viikolla Teatteri Viirus esiintyi maanantaina 6.11.2023 klo 10.30-11.30 ja 12.30-13.30 Kirjastotorilla. Kaikille avoimet ja maksuttomat teatteriesitykset oli suunnattu etenkin 6-11 -vuotiaille lapsille. Esityksen tarjosivat Tavastsvenskar rf ja Folktinget.

Kaksikielinen kirjailijailta pidettiin pääkirjastossa 8.11.2023 klo 17.30-18.30. Svenska veckan -viikon kaksikielisessä kirjailijaillassa kirjailijat Philip Teir ja Juha Itkonen keskustelivat uutuusteoksistaan.

23.3 Kirjallisuustapahtumia

23.3.1 Kirjallinen kevät 2023

Vieraana kirjailija Maija Kajanto maanantaina 23.1.2023 klo 17.30-18.30 Leino-salissa. Maija Kanto kertoi romanttisesta Kahvila Koivu -kirjasarjastaan, kirjoittamisestaan ja lukuharrastuksestaan. Tilaisuuden järjesti Hämeenlinnan kirjasto.

Vieraana kirjailija Susan Heikkinen maanantaina 6.2.2023 klo 17.30-18.30 Kirjastotorilla.

Toimittaja-kirjailija Susan Heikkinen kertoi Pullopostia Seilin saarelta (2020) teoksestaan. FT Maria Lassila-Merisalonen haastatteli kirjailijaa. Pullopostia Seilin saarelta kertoo elämästä syrjäisellä Seilin saarella, jonne mieleltään järkkyneitä naisia unohtui vuosikymmeniksi. Lasipullot olivat säilyneet Seilin saaren metsissä 1950-luvulta saakka. Niihin kätkeydyissä lappusissa kerrottiin lääkkeistä ja sähköiskuista, elämästä suljettujen ovien takana. Kallionkoloon haudattujen muistojen kirjoittajaksi paljastui Seilin sairaalan potilas numero 43, Saima Rahkonen. Saima eli viimeiset vuotensa Seilissä, jonne hänet oli passitettu parantumattomasti mielisairaana. Pullopostia Seilin

saarelta kertoo hänen tarinansa. Susan Heikkisen teos avaa Saiman tarinan kautta näkymiä psykiatrisen hoidon kehitykseen ja hulluuden historiaan.

Toimittaja Susan Heikkinen sai tiedonjulkistamisen valtionpalkinnon vuonna 2021 teoksestaan Pullopostia Seilin saarelta.

Tutkijayliopettaja, FT Maria Lassila-Merisalo on Tiedonjulkistamisen neuvottelukunnan jäsen ja Suomen tietokirjailijoiden yhdistyksen Kanta-Hämeen toimikunnan puheenjohtaja.

Tilaisuuden järjestivät Suomen tietokirjailijat ry. ja kirjasto.

Lavarunousilta maanantaina 8.5.2023 klo 17.30-18.30 Avolavalla. Runouden ystävät esittivät ja kuuntelivat runoja pääkirjaston Avolavalla. Tilaisuuden järjesti kirjasto.

Vieraana kirjailija Riikka-Maria Rosenberg torstaina 23.2.2023 klo 17.30-18.30 Kirjastotorilla.

Riikka-Maria Rosenberg kertoi historiallisesta romaanistaan Hakoisten Anna sekä omasta kirjoittamisestaan ja lukuharrastuksestaan. Tilaisuuden järjesti Hämeenlinnan kirjasto.

Vieraana Kaisa Tammi torstaina 9.3.2023 klo 17.30-18.30 Leino-salissa. Vankilanjohtaja Kaisa Tammi kertoi esikoisteoksestaan Naisvankilan pomo (2022). Teoksessaan Tammi avasi naisrikollisiin liitettyjä myyttejä ja kertoi työssään todistamista rujoista ja riipaisevista mutta myös toivoa antavista ihmiskohtaloista sekä siitä, miten raskas työ vankilassa on muuttanut häntä itseään. Naisasialiitto Unioni on myöntänyt Tammelle Lyyti-palkinnon naisvankien hyväksi tehdystä työstä. Tilaisuuden järjesti Suomalaisen Naisliiton Hämeenlinnan yhdistys ja kirjasto.

Vieraana kirjailija Joel Haahtela maanantaina 27.3.2023 klo 17.30-18.30 Kirjastotorilla. Joel Haahtela kertoi uutuusromaanistaan Yö Whistlerin maalauksessa (2023) informaatikko Ilkka Marjasen haastattelussa. Haahtelan uutuusromaani vangitsee lukijan mysteerin ääreen. Se näyttää toiveemme, pelkomme ja niiden takaa säteilevän rakkauden. Kirjan kertoja on vakuuttunut, ettei elä vuotta pidempään. Hän on päättänyt työstää perhoskirjan ikivanhalla painotekniikalla 1600-luvun tyyliin ja jättää maailmaan jotain kaunista. Hän matkustaa Yorkshiren rannikolle tapaamaan kirjeystävänsä Sergeitä, erakoitunutta venäläisemigranttia ja perhoskerääjää. Sergein talossa, perhoskokoelman äärellä, Whistlerin maalauksen lumossa miehet jakavat syksyiset päivät, jotka paljastavat heidän kipeimmät muistonsa. Tilaisuuden järjesti Hämeenlinnan kirjasto.

Vieraana kääntäjä Lotta Toivanen tiistaina 28.3.2023 klo 17.30-18.30 Avolavalla. Kääntäjä Lotta Toivanen kertoi työstään. Hän on toiminut kääntäjänä yli 30 vuotta, suomentanut noin 80 teosta yli kolmeltakymmeneltä kirjailijalta, joukossa muun muassa nobelistit Patrick Modiano ja Annie Ernaux.

Vieraana toimittaja Laura Friman torstaina 13.4.2023 klo 17.30-18.30 Kirjastotorilla. Toimittaja-kirjailija Laura Friman kertoi FT Maria Lassila-Merisalon haastattelussa teoksestaan Tauko, jolloin luovuin vaateostoksista ja pilasin elämäni ehdoin tahdoin (2021). Laura Friman päätti luopua vuodeksi vaatehankinnoista ja kertoi sen varmuuden vuoksi koko maailmalle. Seurasi vuoden mittainen ihmiskoe: sukellus muotibisneksen realiteetteihin, omaan vaatehistoriaan ja niihin lukuisiin tunteisiin ja motiiveihin, jotka pukeutumiseen liittyvät.

Tauko-teos on riemastuttava, samastuttava ja suorasukainen kuvaus aiheesta, joka yhdistää lukuisia nykyihmisiä: tunteikkaasta ja hankalasta suhteesta kuluttamiseen. Se on myös kertomus itsetuntemuksesta, muistoista, rahankäytöstä, työelämästä, parisuhteesta, uusperheen arjesta – ja vuodesta 2020, josta tuli poikkeuksellinen useammallakin tavalla.

Helsinkiläinen Laura Friman on radioääni ja vapaa toimittaja, joka on avustanut mm. Trendiä, Imagea ja Helsingin Sanomia. Hän on Tauon (2021) lisäksi kirjoittanut teokset Etenee – JVG:n tarina (2016), Saara Aalto – no fear (2017), Deata – älä oletta (2017), Mikael Gabriel – alasti (2019) ja Menestysresepti – Noora Fagerströmin tarina (2022). Hänet tunnetaan myös hulvattoman hauskana ja avoimena somepersoonana.

Hämeenlinnalainen Maria Lassila-Merisalo on tutkija, kirjoittaja ja kouluttaja, joka työskentelee tutkijayliopettajana Hämeen ammattikorkeakoulussa. Hän on muun muassa myös Suomen Tietokirjailijat ry:n Kanta-Hämeen aluetoimikunnan puheenjohtaja. Tilaisuuden järjestivät Suomen tietokirjailijat ry ja kirjasto.

Kirjasato-kirjailijailta maanantaina 17.4.2023 klo 17.30-19.30 Kirjastotorilla. Viiden vieraan kirjailijailta, jossa kantahämäläiset kirjailijat kertoivat uutuuskirjoistaan. Mukana olivat kirjailijat Tapani Bagge, Maija Kauppinen, JP Koskinen, Juhani Niemi ja Hanna Kökkö. Heitä haastattelivat Kanta-Hämeen kirjoittajayhdistys Vana -66 ry:n hallituksen jäsenet. Tilaisuus oli kaikille avoin ja maksuton. Tilaisuuden järjestivät Kanta-Hämeen kirjoittajayhdistys Vana -66 ry. ja kirjasto.

23.3.2 Kirjallinen syksy 2023

Lavarunousillat maanantaina 4.9. ja 6.11.2023 klo 17.30-18.30 Avolavalla. Lavarunousillassa kirjasto tarjoaa Avolavan, jossa on mikrofoni ja punainen matto omien runojen esittämiseen ja toisten runojen kuuntelemiseen. Kuka tahansa on tervetullut testaamaan omia tekstejään.

Ennakoilmoittautumista ei ole. Esiintymisajan määrittelee osallistujien määrä. Tavallisesti aikaa on ollut noin viisi minuuttia jokaiselle, mutta toisinaan aikaa on löytynyt enemmänkin. Tilaisuudet järjesti Hämeenlinnan kirjasto.

6.11. lavarunousillassa esiintyvät runoilija Jonne Piltonen ja saamelaismuusikko Ante Jalvela klo 18.00-18.30 Avolavalla. Runoilija Jonne Piltonen ja saamelaismuusikko Ante Jalvela toivat lavalle rytmisen, melodisen ja performatiivisen runoesityksen. Piltosen monivivahteinen runopuhe yhdistyi Jalvelan musiikillisesti kokeileviin maisemiin. Esitys pohjautui Piltosen aiempiin runoteoksiin, joita Piltonen ja Jalvela ovat sovittaneet uudelleen esitettävään muotoon. Piltosen audiovisuaalisia runoteoksia on julkaistu muun muassa Jano-lehdessä, Nokturnossa ja Särmä-oppikirjassa.

Kirjailijailta maanantaina 11.9.2023 klo 17.30-18.30 Kirjastotorilla. Vieraina Anna-Kaisa Linna-Aho ja Taija Tuominen. Hämeenlinnalaiset kirjailijat Anna-Kaisa Linna-Aho ja Taija Tuominen kertoivat ja keskustelivat pääkirjaston juhlaviikon kirjailijaillassa teoksistaan ja kirjailijantyöstään, lukemisesta ja kirjoittamisesta.

Anna-Kaisa Linna-Aho (s. 1985) on keskipohjalaisyyntyinen, nykyään Hämeenlinnassa asuva kirjailija ja kieltenopettaja. Häneltä on julkaistu kaksi historiallista romaania, Paperijoutsen (2019) ja Myrskylasi (2023).

Hauholla syntynyt hämeenlinnalainen kirjailija Taija Tuominen (s. 1962) on toiselta ammatiltaan luovan kirjoittamisen opettaja. Tuominen on julkaissut romaanit Tiikerihai (2000) ja Kuningaskobra (2019) sekä mm. kirjoitusoppaan Minusta tulee kirjailija (2013).

Kirjailijailta kuului pääkirjaston rakennuksen 40-vuotisjuhlaviikon ohjelmaan.

Kirjailijailta tiistaina 12.9.2023 klo 17.30-18.30 Kirjastotorilla. Vieraana kirjailija Jonimatti Joutsijärvi. Kirjailija Jonimatti Joutsijärvi kertoi runoilija Mirikka Rekolan elämäkerrasta Elämä, joka ei tule koskaan kokonaan esiin. Kirjaston järjestämä tilaisuus oli kaikille avoin ja maksuton.

Tietokirjailta maanantaina 18.9.2023 klo 17.30-18.30 Kirjastotorilla. Kasvatuspsykologian professori Niina Juntila kertoi teoksestaan Yksinäisyyden monet kasvot (2023) dosentti Maria Lassila-Merisaloon haastattelussa.

Yksinäisyys voi yhdistää palkittua näyttelijää, perheenäitiä ja väkivaltarikollista. Millainen on yksinäisyyden koko kirjo? Raadollinen kokemus jättää jälkensä koko elämään, mutta siitä voi myös selvitä. Polut yksinäisyyteen ovat erilaisia. Yksi on jäänyt lapsuudessaan vaille turvaa, toinen pudonnut sattumalta ulos muiden kuvioista. Menestys, välinpitämättömyys tai viha voivat olla tapoja piilottaa yksinäisyys. Osa ei pääse kivusta koskaan eroon, mutta toiset selviytyvät. Haastatteluihin ja yksinäisten omiin kirjoituksiin pohjautuva Juntilan tietokirja auttaa ymmärtämään, miten eri tavoin ihmiset joutuvat yksin, miten he sitä käsittelevät, kuinka siitä voi selvitä ja millaisia jälkiä se jättää. Yksinäisiä ja yksinäisyyksiä on monenlaisia.

Kasvatuspsykologian professori, opetusneuvos Niina Juntila on tutkinut yksinäisyyttä eri elämäntilanteissa ja kirjoittanut kiitetyt tietokirjat Kaiken keskellä yksin (2018) ja Kavereita nolla (2015), joka oli ehdolla muun muassa Kanava-palkinnon saajaksi.

Hämeenlinnalainen dosentti Maria Lassila-Merisalo on tutkija, kirjoittaja ja kouluttaja, joka työskentelee Hämeen ammattikorkeakoulussa, toimii tiedonjulkistamisen neuvottelukunnan jäsenenä ja Suomen Tietokirjailijat ry:n Kanta-Hämeen aluetoimikunnan puheenjohtajana.

Kaikille avoimen ja maksuttoman tilaisuuden järjestivät Suomen tietokirjailijat ry ja kirjasto.

Vieraana kirjailija Martta Kaukonen maanantaina 9.10.2023 klo 17.30-18.30 Kirjastotorilla.

Kirjailija Martta Kaukonen kertoi psykologisista trillereistään, lukemisestaan ja kirjoittamisestaan.

Martta Kaukonen (s. 1976) on helsinkiläinen elokuvakriitikko ja kirjailija. Hänen esikoisteoksensa, psykologinen trilleri Terapiassa (WSOY 2021) ihastutti lukijat ja kriitikot, ja sen käännösoikeudet on myyty kahteentoista maahan, muun muassa Englantiin ja Yhdysvaltoihin.

Kirjaston järjestämä tilaisuus oli kaikille avoin ja maksuton.

Runokokoelman julkaisutilaisuus torstaina 12.10.2023 klo 17.30-19.00 Leino-salissa. Tapio

Holopainen julkaisi runokokoelmansa, jonka runot saivat alkunsa suurten metsänkivien viesteistä.

Näytillä oli myös kuvatauluja näiden kivien ilmeistä.

Hämeenlinna urheilukuvissa ennen ja nyt torstaina 26.10.2023 klo 17.00-18.30 Kirjastotorilla.

Tilaisuudessa julkistettiin Hämeenlinna-seuran uusi teos Hämeenlinna urheilukuvissa. Kirjan syntyprosessista oli kertomassa Mikko Hieta Hämeenlinna-seuran varapuheenjohtaja ja kirjan toinen tekijä. Hyvinvointipäällikkö Jari Pekuri kertoi Liikkuva Hämeenlinna-ohjelman keskeisistä sisällöistä.

Tilaisuuden lopussa pidettiin paneeli aiheesta: "Liikunta ja urheilu Hämeenlinnassa ennen ja nyt."

Paneelissa olivat mukana mm. Hämeenlinna urheilukuvissa kirjan kokoaja Anna-Maria Viikuna.

Hämeen Sanomat striimasi tilaisuuden. Kuntalaisia pyydettiin tuomaan omia liikunta- ja urheiluaiheisia kuvia tilaisuuteen kaikkien katseltavaksi.

Tilaisuuden juonsi Hämeenlinna-seuran puheenjohtaja Helena Lehkonen. Tilaisuuden järjesti Hämeenlinna-seura yhteistyössä kirjaston kanssa.

Päivittäinen kasvojooga torstaina 2.11.2023 klo 17.30-18.30 Avolavalla. Kasvojoogaopettaja Päivi

Salminen esitteli uutuuskirjaansa Päivittäinen kasvojooga (2023). Tilaisuuden järjesti kirjasto.

Kaksikielinen kirjailijailta keskiviikkona 8.11.2023 klo 17.30-18.30 Kirjastotorilla. Svenska veckan

-viikon kaksikielisessä kirjailijaillassa kirjailijat Philip Teir ja Juha Itkonen keskustelivat

uutuusteoksistaan.

Philip Teir on suomenruotsalainen kirjailija ja toimittaja. Hän kirjoittaa mm. Dagens Nyheteriin ja toimii Helsinki Lit -kirjallisuusfestivaalin taiteellisena johtajana.

Philip Teirin kirjoittama J&B – Kohtauksia eräänlaisesta avioliitosta (2023) on häkellyttävä ja rehellinen kurkistus Jörn Donnerin ja Bitte Westerlundin avioliiton kulissien taakse. Teos ilmestyi syyskuussa 2023 suomeksi ja ruotsiksi. Ruotsinkielisen alkuteoksen J&B Scener ur ett skenäktenskap kustansi Schildts & Söderströms. Kirjan on suomentanut Jaana Nikula.

Jörn Donnerin ja Bitte Westerlundin liiton tiesi koko Suomi. Mutta tunsiko Bitte omaa miestään? Kun Bitte käy läpi miehensä jäämistöä, hän käsittää, ettei tuntenut tätä kovinkaan hyvin – huolimatta liki 40 vuoden yhteiselämästä ja yhteisistä lapsista. Alkaa tutkimusmatka erääseen avioliittoon. Donner tunnettiin paitsi räväkkyystään myös naissuhteistaan. Kuinka paljon niitä oikeasti oli? Bitte lukee kirjoja, kirjeitä, käy arkistoissa ja ottaa yhteyttä Jörnin tunteneisiin. Samalla hän muistelee lapsuuttaan maalla, opiskeluvuusia, aikaa Los Angelesissa, elämää Bromarvissa, kompostia, jota Jörn inhosi. Philip Teir on haastatellut kirjaa varten sekä Bitteä että sukulaisia ja lähipiiriä.

Juha Itkonen puolestaan kuvaa romaanissaan Teoriani perheestä (2023) taitavan prosaistin herkkyydellä varttumistaan lapsuudenperheensä esikoisena Hämeenlinnassa sekä vanhemmaksi tuloaan ja perheen dynamiikkaa neljän lapsen isänä. Kirkkaista muistikuvista sekä kevyistä ja painavista hetkistä kutoutuva kertomus näyttää sukupuoliroolien ja yhteiskunnan muuttumisen 1970-luvulta tähän päivään. Kirja tarjoaa vahvoja samaistumiskohtia.

Kaikille avoimen ja maksuttoman tilaisuuden järjestivät Tavastsvenskarna rf ja kirjasto.

Isäni Vexi maanantaina 13.11.2023 klo 15.00-16.00 Kirjastotorilla. Isäni Vexi (2023) teoksen tekijät Topi Salmi ja Tommi E. Virtanen kertoivat uutuusteoksestaan.

Isäni Vexi on kirja isästä, Vexi Salmesta. Kertojana on sanoittajalegendan poika Topi Salmi. Kirja on tarina kipeästä isäsuhteesta, jossa kollegiaalinen yhteistyö vaihtelee lapsuuden pettymyksen tunteisiin.

Topi Salmen syntymä ajoittuu Vexin uran alun kiihkeisiin menestysvuosiin. Taiteilijaelämä Irwinin kanssa teki myös hittisanoittajasta koko kansan julkkiksen. Se heijastui Salmien kotielämään. Vexi oli paljon poissa arjesta ja liitto päättyi avioeroon. Topi jäi asumaan äitinsä luo ja suhde isään etääntyi. Vaikea aika jätti pysyvät jälkensä Topiin, joka kuitenkin seurasi isäänsä musiikkialalle ainoana lapsista. Kun Vexi otti poikansa töihin levy-yhtiöönsä, tarjoutui isän ja pojan väliseen suhteeseen yllättäen uusi alkua. Vuosia myöhemmin, kun Topista oli isänsä jalanjälkiä seuraten täysiverinen ammattilainen, rakentui suhde jo eri pohjalle. Vexin loppuvuosina keskustelijoina olivat tasavertaiset miehet ja kollegat.

Topi Salmi (s. 1972) on isänsä polkuja kulkeva sanoittaja ja musiikkialan yrittäjä. Hän pyörittää alalla arvostusta nauttivaa levy-yhtiö Emsalö Musicia ja on julkaissut pari sataa levyä. Julkaistuja sanoituksia on muutama sata niitäkin – hyvin isänsä näköinen ura siis.

Tommi E. Virtanen (s. 1971) on populaarimusiikkiin erikoistunut journalisti, jonka julkaisuhistoriassa on muun muassa Jope Ruonansuun Aatteleppa ite! -elämäkerta (2006), Jimi Seron Mun tie -elämäkerta (2012) raitistumistarinoita käsittelevä tietokirja Vapaa valitsemaan – Tositarinoita raitistumisesta (2015), matkakirja Tuure Kilpeläinen & Kaihon Karavaani: Karavaanin Matkassa (2018), yhdessä Pekka Laineen kanssa syntynyt Suomalaiset sähkökitaristit (2022) sekä Marjo Leinosen elämäkerta Punaisia päin (2023). Kirjoittamisen ohella Virtanen on ansioitunut musiikkiaiheisten dokumenttien ohjaajana. Tilaisuuden järjesti kirjasto.

Kirjailijavieraana Sirpa Kähkönen tiistaina 21.11.2023 klo 17.30-18.30 Kirjastotorilla.

Hämeenlinnan Suomi-Ranska -yhdistyksen kirjailijavieras Sirpa Kähkönen kertoi nuoruutensa Ranskan matkoista ja siitä, miten ne valmistivat häntä kirjailijantyöhön. Hän kertoi myös uusimmasta teoksestaan 36 uurnaa, joka sijoittuu pienen ja suuren historian risteyskohtaan.

Tilaisuuden järjesti Suomi-Ranska yhdistys yhteistyössä kirjaston kanssa.

Kirjasato kirjailijailta keskiviikkona 22.11.2023 klo 17.30-19.30 Kirjastotorilla. Kirjasyksyn uutuustarjontaa Kanta-Hämeestä tarjoilivat perinteikkäässä kirjailijaillassa Kanta-Hämeen kirjoittajayhdistys Vana -66 ry:n kirjailijat, joita haastatteli yhdistyksen hallitus. Illan vieraita olivat Maritta Lintunen, Anneli Jussila ja Pepe Forsberg, Tapani Bagge, Jorma Kukkonen, Marjaleena Etula, Risto Suvanto ja JP Koskinen. Tilaisuuden järjestivät kirjasto ja Kanta-Hämeen kirjoittajayhdistys Vana -66 ry.

Aaro Hellaakoski sanoin ja sävelin keskiviikkona 25.11.2023 klo 17.30-18.30 Avolavalla.

Runoryhmä TROLLIUS esitti Aaro Hellaakosken runoja sekä runoihin sävellettyjä lauluja.

Aaro Hellaakoski on yksi Suomen tunnetuimmista modernismin uranuurtajista. Hänen syntymästään tuli vuonna 2023 kuluneeksi 130 vuotta. "Runous jalostaa ja kuuluu kaikille!"

Tilaisuuden järjestivät Hämeenlinnan Suomalais-Brittiläinen yhdistys yhteistyössä kaupunginkirjaston kanssa.

Kansallispuvun kulttuurihistoria maanantaina 27.11.2023 klo 17.30-18.30 Leino-salissa.

Tietokirjaillassa kirjailija Leena Elina Valkeapää kertoi teoksestaan Kansallispuvun kulttuurihistoria (2023).

Kansallispuvu on elinvoimaista nykyculttuuria. Se kertoo kuulumisesta perinteeseen, kielialueeseen, maakuntaan, sukujuuriin tai kotiseutuun. Pukuja rakastetaan ja inhotaan. Miksi ne synnyttävät niin voimakkaita tunteita?

Kansallispuvun kulttuurihistoria käsittelee suomalaisten kansallispuvujen historiaa 1800-luvulta nykypäiviin asti. Kirjailija Leena Elina Valkeapää valotti kansallispuvujen historiallista merkitystä kukkakuosistaan tunnetun Sääksmäen naisen puvun kautta. Kansallispuvujen kulttuurihistoria osoittaa, etteivät puvut ole muuttumattomia. Niistä on aina käyty keskustelua, ja ne ovat mukautuneet uusiin tarpeisiin. Myös niiden ulkonäkö ja valmistustavat ovat vaihdelleet. Juuri muovautuvuus ja puvuille annetut erilaiset merkitykset ovat säilyttäneet kansallispuvut. Ne ovat tehneet ilmiöstä joustavan, kiinnostavan ja edelleen elävän.

Tilaisuus oli kaikille avoin ja maksuton. Tilaisuuden järjestivät Hämeenlinnan Seudun Kalevalaiset Naiset ja kirjasto.

Aate miestä väkevämpää maanantaina 4.12.2023 klo 17.30-18.30 Leino-salissa. Arvo Myllymäki kertoi uutuuskirjastaan Aate miestä väkevämpää (2023).

Myllymäen tietokirja on poliittista historiaa. Siinä keskitytään valtiollisen vallan käyttöön itsenäisyytemme alkuvaiheilta aina 1960-luvulle saakka. Tasavallan presidentti Mauno Koivisto tokaisi kerran, ettei hän sietänyt konsensusveneen keikuttelijoita. Ennen kuin vene saatiin soutukuntoon, maamme oli kulkenut pitkän matkan itsenäistymisestä kolmekymmentäluvun poliittiseen kuohuntaan ja sota-ajan kautta epävakaisiin oloihin. Suomessa valta kuuluu kansalle, jota edustaa valtiopäiville kokoontunut eduskunta. Mitä se tarkoitti Lapuan liikkeen aikoina tai sotien jälkeisinä niin kutsuttuina vaaran vuosina? Ylimpien valtioelinten vallan keikuttajia olivat nationalistit ja kommunistit sekä maan alla että päällä. Ääriateiden vastapainona maalaisliiton ja sosialidemokraattien yhteistyö 1930-luvun loppupuolella nosti parlamentarismia kunniaan.

Kirjassa on myös näkijöiden ja tekijöiden tarina. Kirjassa kuvataan kahden ihmisen yhteiskunnallista toimintaa tasavallan alkuvuosikymmeninä. Vanhempi heistä, Reino Ala-Kulju,

ihanoi heimoaatetta ja seurasi Lapuan liikkeen askeleita, nuorempi, Eino Laakso, kommunistien äärilaitaa. Kummankin toiminta on ollut yhteiskunnallisesti merkittävää, mutta siitä huolimatta myös historian unohtamaa.

Kouluneuvos, kansanedustaja Reino Ala-Kuljulle (25.4.1898-5.8.1983) itsenäisyys ja Suomen rajat eivät nuorena miehenä riittäneet. Hän liittyi Akateemiseen Karjala-Seuraan ja haaveili Suur-Suomesta, johon kuulusivat Viena ja Aunus. Äärinationalistinen ideologia veti Ala-Kuljua puoleensa. Hänestä tuli kansanedustaja ja Isänmaallisen kansanliikkeen pääsihteeri.

Vuosikymmenen puolivälissä hän oli innolla mukana perustamassa puolueen nuorisjärjestöä, jota kutsuttiin heidän asujensa perusteella Sinimustiksi. Sotien jälkeen Etelä-Pohjanmaan miehellä oli toinen mieli. Hänestä kasvoi moniarvoisen demokratian tukipilari sekä Arkadianmäellä että kotimaakunnassaan.

Eino Laakso (30.10.1907-17.6.1981) oli Espanjan sisällissodan kuuluisuus ja jatkosodan etsityin suomalaisdesantti. Virallinen Suomi oli liittänyt häneen jo ennen Espanjaan lähtöä antisankarin leiman. Etsivä Keskuspoliisi oli saanut selville, että Laakso oli Suomessa kielletyn kommunistipuolueen jäsen. Sotien ajan Laakso vietti mielenkiintoisissa osoitteissa: Hämeenkyrön ja Tampereen takametsät, Köyliön turvasäilö, Itä-Karjala ja Moskovan esikaupunkialue sekä jälleen Tampereen seutu. Väli rauhasopimuksen solmimisen jälkeen Laakso palveli punaista Valpoa ja ääri vasemmiston lehdistöä.

Arvo Myllymäki (s. 1945 Kuortane) on Tampereen yliopiston julkisoikeuden professori emeritus ja kirjailija. Myllymäki on kirjoittanut oppialaansa liittyvien teosten lisäksi historian tietokirjoja sekä neljä romaania.

23.3.3 Lukupiirejä, kirjoittajakursseja

Lukupiiri: Asiakas vinkkaa asiakkaille pääkirjastossa, kokoontumisia kerran kuukaudessa kevään ja syksyn 2023 aikana. Lukupiirin suunnittelutilaisuus asiakkaiden kanssa pidettiin torstaina 12.1.2023 klo 14-15 Ryhmätila A:ssa. Lukupiiristä tuli heti suosittu ja siihen osallistui alusta asti noin 14 asiakasta. Lukupiirissä oli jokaisella kokoontumiskerralla oma teema. Lukupiiri kokoontui maanantaisin klo 17.30-18.45 pääkirjaston Pönkissä. Piirissä jaettuja vinkkejä postattiin kirjaston

sosiaaliseen mediaan. Vinkit olivat pääkirjastossa esillä ja kaikkien lainattavina esittelyhyllyssä. Lukupiirin järjesti Hämeenlinnan kaupunginkirjasto.

Ilmastoaiheinen keskustelu- ja kirjoittajaryhmä keskiviikkoisin 1.2., 15.2., 1.3. ja 15.3.2023 klo 18.00-19.30 Ryhmätila B. Ryhmässä jaettiin tunteita, tietoa ja ajatuksia ilmastosta ja luonnosta. Samalla luettiin yhdessä ilmastoaiheisia kirjoja sekä tehtiin kirjoitusharjoituksia, jotka tähtäsivät ilmastoahdistuksen kanavoimiseen ja purkamiseen. Ryhmä jatkoi kokoontumisia ensimmäisten kertojen jälkeen ryhmäläisten toiveiden mukaan. Ryhmä oli avoin kaikille iästä, sukupuolesta tai muista ominaisuuksista riippumatta. Ryhmässä noudatettiin turvallisen tilan periaatteita ja pyrittiin keskinäiseen kunnioitukseen. Ryhmän vetäjänä toimi vapaaehtoisena työntekijänä sanataideohjaaja, kirjailija Miska Karhu.

Koska? Oma ääni -kirjoittajakurssi kokoontui kevään aikana 10 kertaa torstaisin klo 17.00-19.00 Ryhmätila B:ssä. Ryhmää ohjasi kirjailija, sanataideohjaaja Miska Karhu. Kurssilla pohdittiin oman äänen löytymistä sekä sitä, kuinka monta ääntä kirjoittajalla on ja tarvitseeko kirjoittajalla olla tunnistettava ääni. Teoriaosuuden lisäksi tunneilla tehtiin kirjoitusharjoituksia, jotka pyrkivät oman ilmaisun kehittämiseen ja tunnistamiseen. Maksuttoman kurssin paikat varattiin heti täyteen. Kirjoittajakurssin järjesti kirjasto.

Lue ääneen -lukupiiri tiistaisin 5.9., 12.9., 19.9., 26.9., 3.10., 10.10., 24.10., 31.10., 7.11., 14.11., 21.11. ja 28.11.2023 klo 17.00-18.30 pääkirjaston Ryhmätilassa B. Lukupiiri oli suunnattu suomen kielen opiskelijoille. Myös suomea äidinkielenään puhuvat aikuiset olivat tervetulleita rikastuttamaan toisten oppimista ääntämyksellään ja kokemuksellaan.

Lukupiirissä luettiin yhdessä selkokirjoja ääneen. Jokainen osallistuja sai vuorollaan lukea ääneen ja sitten keskusteltiin. Piirissä luettiin Liisa Pyykkösen kirjoittamaa Juttuja Suomesta -kirjaa, joka käsittelee suomalaisen yhteiskunnan arkisia asioita.

Lukupiirin järjestivät yhdessä kirjasto ja Suomen kulttuurienvälinen yhteisö, SKY.

23.4 Luentoja, keskustelutilaisuuksia ja muita tapahtumia

23.4.1 Luentoja

72 tuntia – varautumissuosituksset kotitalouksille -luento tiistaina 7.2.2023 klo 14.00-16.00

Leino-salissa. Varautumisen teemapäivänä 7.2. nostettiin esiin käytännön vinkkejä varautumiseen. 72 tuntia on viranomaisten ja järjestöjen laatima varautumissuositus kotitalouksille.

Esimerkiksi pitkittynyt sähkökatko voi aiheuttaa tilanteen, jonka takia yhteiskunnan tarjoamat palvelut häiriintyvät tai jopa keskeytyvät. Kodeissa tulisi varautua pärjäämään itsenäisesti ainakin kolme vuorokautta häiriötilanteen sattuessa.

72-tuntia -yleisötilaisuudessa jaettiin tietoa varautumisen perusteista seuraavista teemoista:

Miten toimia sähkökatkon tai vesikatkon sattuessa? Mitä kotivara sisältää? Miten sisälle suojaudutaan? Hygienian huomiointi tartuntatautien torjumiseksi, viestintä häiriötilanteessa ja tietoturva. Tilaisuuden jälkeen oli mahdollisuus kysyä luennon teemoista ja keskustella.

Luennoitsijana oli 72 tuntia -kouluttaja Hanna Heikkilä (Naisten Valmiusliitto ry, Tuomelan Marttayhdistys ry).

Kirjaston järjestämä tilaisuus oli kaikille avoin ja maksuton.

Timo Huhtamäki luennoi aiheesta: Kiertotalous ja käytetyn tavarankäyttö nyt ja tulevaisuudessa maanantaina 6.3.2023 klo 17.30-18.30 Leino-salissa.

Timo Huhtamäki on kierrätystalouden ammattilainen ja nykyisin kierrätystalous- ja verkkokauppayhtiö Emmy Clothing Companyn toimitusjohtaja. Hän on aiemmin toiminut Suomen suurimman käytetyn tavarankäytön markkinapaikan Tori.fi:n johdossa ja sitä ennen saunayhtiö Harvian, elintarvike-yhtiö Raision ja luonnonmukaiseen puutarhanhoitoon erikoistuneen Biolan Oy:n markkinointijohtajana.

Luennossaan Timo Huhtamäki saatteli kuulijat nopeasti kasvavan ja kehittyvän kierrätystalouden pariin ja avasi erityisesti käytetyn tavarankäytön lähihistoriaa, nykyhetkeä ja tulevaisuutta esimerkein sekä arvioi kierrätystalouden mahdollisuuksia Suomen

kansantaloudelle. Luento oli osa kirjaston järjestämän ekomaaliskuun kestävän kehityksen teemapäivien tapahtumaa.

Luento Hämeen Härkätiestä torstaina 27.4.2023 Leino-salissa. Hämeenlinnan

Sukututkimusseuran esitelmätilaisuudessa sukututkimuskouluttaja Juha Vuorela luennoi aiheesta ”Tien päällä – Hämeen Härkätiestä.” Luennolla kerrattiin Hämeen Härkätien historiaa sekä maamme tiestöön liittyviä asioita. Tutuksi tuli yksi Suomen kahdeksasta vanhimmasta tiestä, Turusta Hämeenlinnaan johtanut Hämeen Härkätie ja sen kestiekievarit, kilometripylväät, siltavoudit ja sillat sekä teiden kunnossapito.

Sukututkimusseura järjesti kaikille avoimen ja maksuttoman luennon yhteistyössä Hämeenlinnan kaupunginkirjaston kanssa.

Hämeenlinna 1800-luvun puolivälissä -luento maanantaina 11.9.2023 klo 16.30-17.15

Avolavalla. Filosofian tohtori Ilkka Teerijoki kertoi luennollaan sanoin ja kuvin, millainen vuonna 1639 perustettu Suomen vanhin sisämaakaupunki Hämeenlinna oli 1800-luvun puolivälissä. Luento kuului pääkirjaston rakennuksen 40-vuotisjuhlaviikon ohjelmaan.

Mielimaissa -luento ja valokuvaustyöpaja perjantaina 29.12. klo 14.00-17.00 Avolavalla.

Mielimaissa-näyttelyyn liittyvä työpaja oli avoin kaikille valokuvauksesta kiinnostuneille. Luennolla ja työpajassa keskusteltiin mielenterveydestä, kuultiin tarinoita ihmisten kohtaamisesta ja valokuvaamisesta. Valokuvaajat Vesa Tyni ja Jari Nieminen kertoivat työskentelystään. Kuvakerronnan työpajassa selvisi myös, miten kuvaan rakennetaan kertomus ja miten luumme kuvia. Työpaja ei vaatinut aiempaa kuvauskokemusta. Oma kuvausväline oli hyvä ottaa mukaan. Sellaiseksi sopi hyvin puhelimen kamera. Luento ja työpaja olivat kaikille avoimia ja maksuttomia.

Mielimaissa – mitä muut eivät näe -valokuvanäyttely oli esillä kirjastossa 4.12.-29.12.2023.

Valokuvaajien Vesa Tynin ja Jari Laurénin Mielimaissa-projektin muotokuvista koostuva valokuvanäyttely käsittelee masennusta ja mielenterveysongelmia henkilökohtaisten kokemusten ja kertomusten kautta kaunistelematta ja rehellisesti. Projektin tavoitteena on helpottaa mielenterveysongelmista puhumista, tarjota vertaistukea ja murtaa masennukseen liittyviä tabuja.

”Projektin nimi on sanaleikki, joka kertoo mielenterveysongelmien ytimen. Se on oma maailmansa, jossa kellään muulla ei ole sijaa olla. Nämä maailmat haluamme kuvata. Autamme ihmisiä

kurkistamaan näihin maailmoihin ja toivottavasti myös niistä ulos”, projektin tekijät Vesa Tyni ja Jari Laurén kertovat.

Muotokuvilla Tyni ja Laurén tekevät abstraktista asiasta fyysisen ja näkyvän. Mielimaissa-projektiin on mahdollista hakea mukaan jatkuvalla haulla. Jokaisen muotokuvan rinnalla julkaistaan teksti, jossa kuvan henkilö kertoo tarinansa.

Mielimaissa-projekti on alkanut vuonna 2017 ja ensimmäinen Mielimaissa-näyttely nähtiin Aboa Vetus Ars Nova -museossa syksyllä 2019. Tämän jälkeen projektia on jatkettu uusilla haastatteluilla ja teoskuvauksilla. Näyttely on kiertänyt aktiivisesti Suomen kirjastoissa vuonna 2023.

23.4.2 Keskustelutilaisuuksia, kielikahviloita

Julkiset Erätauko-keskustelut Kirjastotorilla klo 16.30-18.00, 8.2., 15.3., 12.4. ja 17.5.2023

Erätauko-keskustelussa pyritään asian, ilmiöiden ja ihmisten ymmärtämiseen.

Keskustelutilaisuudet järjestivät Hämeenlinnan kaupunki ja kirjasto.

Hyvin sanottu -Erätaukokeskustelu aiheesta lasten ja nuorten liikuntaharrastuksen esteet ja kannustimet keskiviikkona 8.2.2023 klo 16.30-18.00 Kirjastotorilla. Keskustelua ohjasi Kimmo Reinikainen. Tilaisuuteen oli vapaa pääsy. Yleisö sai myös osallistua keskusteluun.

Hyvin sanottu -Erätaukokeskustelu aiheesta tavoittaako tieto ikäihmiset keskiviikkona 15.3.2023 klo 16.30-18.00 Kirjastotorilla. Yleisöllä oli mahdollisuus osallistua keskusteluun. Keskusteluun osallistuivat kaupunginvaltuutettu ja vanhusneuvoston jäsen Antti Leinikka, vanhusneuvoston jäsen Risto Autio, vanhusneuvoston jäsen Riitta Hakamäki, viestintäpäällikkö Mia Hällström. Keskustelun vetäjänä toimi vanhusneuvoston sihteeri Heli Pirkkalainen. Aiheesta alusti Ikäihmisten vaikuttajaraadin puheenjohtaja Pentti Repo.

Hyvin sanottu Erätauko -keskustelutilaisuus tiistaina 12.4.2023 klo 16.30-18.00 Kirjastotorilla. Keskustelun teemana oli: **Miten erilaisuus on rikkaus tai rasite?** Keskustelua ohjasi Airi Raitaranta. Yleisöllä oli mahdollisuus osallistua keskusteluun.

Hyvin sanottu Erätauko -keskustelutilaisuus keskiviikkona 17.5.2023 klo 16.30-18.00 Kirjastotorilla. Keskustelun teemana oli **mistä hämeenlinnalaiset on tehty, ja mikä meitä**

hämeenlinnalaisia yhdistää? Kaikille avoin keskustelutilaisuus, jonka paneelia ohjasi Markku Rimpelä.

Suomen tietokirjailijoiden vaalipaneeli tiistaina 14.3.2023 klo 16.00-17.00 Avolavalla. Tieto- ja oppikirjallisuus sekä lukemisen ja koulutuksen merkitys olivat aiheina poliitikkopaneelissa tietokirjallisuudesta. Miten turvataan kotimaisen tietokirjallisuuden tulevaisuus? Miten käy sivistyksen ja koulutuksen, jotka ovat olleet suomalaisen hyvinvoinnin rakennuspuita?

Keskustelemassa olivat kansanedustajaehdokkaat Tarja Filatov (sd.), Timo Heinonen (kok.), Mika Lartama (ps.) ja Mirka Soinikoski (vihr.). Tilaisuuden juonsi Suomen tietokirjailijat ry:n Kanta-Hämeen aluevastaava Maria Lassila-Merisalo. Tilaisuuden järjestivät Suomen tietokirjailijat ry. ja kirjasto.

Paneelikeskustelu lukemisen tärkeydestä 25.10.2022 klo 18.00-19.00 Avolavalla. Lasten- ja nuortenkirjallisuudesta ja lapsille lukemisen tärkeydestä keskustelivat kirjailijat Päivi Alasalmi, Tapani Bagge, Nelli Hietala, Riina Katajavuori ja Jukka-Pekka Palviainen. Paneelin vetäjänä oli kirjailija Elisabet Aho. Tilaisuuden järjestivät kirjasto ja Suomen lasten- ja nuortenkirjailijat ry.

Keskustelua luonnon ja kansallisen turvallisuuden suojelemisesta 10.10.2022 klo 18.30-20.00 Leino-salissa. Sisäministeri Krista Mikkonen ja kansanedustaja Mirka Soinikoski keskustelivat luonnon ja kansallisen turvallisuuden suojelemisesta. Osallistujat voivat liittyä keskusteluun kaikille avoimessa ja maksuttomassa tilaisuudessa, jonka järjestivät Hämeenlinnan Vihreät yhteistyössä kirjaston kanssa.

Kielikahvila keskiviikkoisin 26.4., 3.5., 10.5., 17.5., 24.5., 31.5., 7.6., 14.6., 21.6., 28.6.2023 ja torstaisin 7.9., 14.9., 21.9., 28.9., 5.10., 12.10., 19.10., 26.10., 2.11., 9.11., 16.11., 23.11. ja 7.12.2023 klo 16.30-17.30 keväällä Ryhmätalassa B ja syksyllä Pönkissä. Kielikahvilaan olivat tervetulleita suomea opiskelevat sekä suomenkieliset. Kielikahvilassa voi harjoitella suomen puhumista ja kuuntelemista tai suomenkielisenä auttaa muita kehittämään suomen kielitaitoa. Maksuttoman ja kaikille avoimen kielikahvilan järjestivät Hämeenlinnan kaupunginkirjasto ja Hämeen Ammattikorkeakoulu HAMK.

Olis vierellä hän: oopperalaulaja Kalevi Ollin elämä torstaina 4.5.2023 klo 17.00-18.00

Mediahuoneessa. Kalevi Olli ja Ulla Ora keskustelivat oopperalaulaja ja säveltäjä Kalevi Ollin elämäkerrasta Olis vierellä hän: oopperalaulaja Kalevi Ollin elämä.

Kalevi Ollin elämäkerta ilmestyi Aviador-kustantamolta marraskuussa 2022. Olli on muun muassa voittanut Timo Mustakallio -laulukilpailut, Lappeenrannan yksinlaulukilpailut, Geneven kansainväliset laulukilpailut, Toivo Kuula -laulukilpailut ja tehnyt uran Frankfurtin oopperassa ja Kansallisoopperassa. Nyt hän asuu Lallukan taiteilijakodissa ja työskentelee yhä lähinnä sovittajana ja säveltäjänä. Olli vastaanotti Valtion taiteilijaeläkkeen vuonna 2013.

Olli on viettänyt lapsuutensa Hämeenlinnan Hattelmalassa, käynyt Luolajan kansakoulua ja Hämeenlinnan lyseota, josta kirjoitti ylioppilaaksi 1971. Jo kouluvuosinaan Kalevi lauloi henkisissä kilpailuissa menestyksekkäästi ja esiintyi säännöllisesti solistina niin koulujen kuin muidenkin tilaisuuksien laulajana, kuten Hämeenlinnan varuskuntasoittokunnan solistina. Kalevia kuultiin säännöllisesti myös Ylen taajuuksilla mm. Lasten radiossa ja Huvilalla on vieraita -ohjelmassa. Nuoruusvuosinaan Olli pelasi Hämeenlinnan Paukun kärkepelaajana.

Olli on esiintynyt Hämeenlinnassa mm. Raatihuoneen konserttisalissa Pentti Koskimiehen ja Ulrich Koneffken kanssa, Hämeenlinnan kirkossa eri urkureiden kanssa ja Hämeenlinnan kaupunginorkesterin solistina. Tilaisuuden järjesti kirjasto.

23.4.3 Muita tapahtumia

Poistomyynti pääkirjastossa torstaina ja perjantaina 9. ja 10.2. sekä torstaina ja perjantaina 28.9. ja 29.9.2023 kirjaston palveluaikoina. Hämeenlinnan kaupunginkirjasto järjesti poistomyynti-tapahtumat pääkirjaston yläaulassa ja Leino-salissa. Tarjolla oli runsas valikoima poistettuja kirjoja ja cd-levyjä pikkurahalla. Pankkikorttimaksaminen oli myös mahdollista. Tilaisuuden järjesti kirjasto.

Kierrätyksen teemapäivä perjantaina 3.3.2023 klo 10.00-19.00 pääkirjastossa. Tapahtumassa Kiertokapulan ympäristökouluttajat jakoivat jätteiden lajittelun ja kierrättämisen vinkkejä. Kirjastossa oli esillä kirjojen, pelien ja palapelien vaihtopöytä. Kierrätyksen teemapäivään liittyi myös kierrätetty, ekologinen tai eettinen pukeutumishaaste. Henkilökunta pukeutui teeman mukaan ja kannusti asiakkaitakin osallistumaan haasteeseen. Kirjaston muotitoimittaja haastatteli

haasteeseen vastaajia ja postasi tarinoita asuista kirjaston someen. Tapahtuma oli osa kirjaston järjestämän ekomaaliskuun kestävän kehityksen teemapäivien tapahtumaa.

Kestävän kehityksen teemapäivä maanantaina 6.3.2023 klo15.00-17.30 pääkirjastossa. Illan ohjelmassa oli energianeuvontaa, jonka järjestivät Ekokumppanit yhteistyössä Hämeenlinnan kaupungin ja Energiaviraston kanssa. Neuvoja oli mahdollista saada rakennusten energiansäästöstä, lämpöpumpun valinnasta ja hankinnasta, säästöjen ja käyttötapojen vaikutuksesta energiankulutukseen, rakennusten rakenteellisista energiatehokkuustoimista, kulutuksen ajoittamisesta ja tarjousten vertailusta.

Luotsi-säätiö esitteli kirjastossa toimintaansa ja valmennuspalveluiden päällikkö Sonja Aarnio kertoi tekstiili- ja muusta kierrätyksestä. Illan päätti Timo Huhtamäen luento kiertotaloudesta ja käytetyn tavaran kaupasta nyt ja tulevaisuudessa. Tapahtuma oli osa kirjaston järjestämän ekomaaliskuun kestävän kehityksen teemapäivien tapahtumaa.

Käsityölauantai: Pistellen, paikaten, ommellen lauantaina 11.3.2023 klo 12.00-15.00 pääkirjastossa. Kaikille avointa ja maksutonta käsityöpäivää vietettiin pääkirjastossa monipuolisesta ohjelmasta innostuneena. Päivän aikana oli mahdollisuus oppia keskiajalta asti tunnettu kinnasneulatekniikka. Opettajana toimi Taina Latvanne. Kysy ja korjaa -työpajassa korjattiin vaatteita ja leluja sekä neuleita muotoilija Veera Jussilan opissa. Kirjastossa kokoontui Radikaalit ristipistot -feministinen ompeluseura, johon sai vapaasti liittyä mukaan. Novellikoukussa sai käsitöitä tehdessä nauttia ja rentoutua ääneen luettujen novellien tarinoista. Käsityölauantai oli osa kirjaston järjestämän ekomaaliskuun kestävän kehityksen teemapäivien tapahtumaa.

Senioreiden peliaamut 3.0 Hämeenlinnan pääkirjaston Mediahuoneessa tai Ryhmätila A:ssa perjantaisin 10.3., 17.3. ja 31.3.2023 klo 10.00-11.30. Peliaamuissa tutustuttiin erilaisiin konsolipeleihin ja uusiin pelaamisen muotoihin. Pelaamista kokeiltiin yhdessä pelaten rennolla otteella. Pelaamisen teemoina olivat: virtuaalitodellisuuteen tutustumista VR-laseilla, kirjaston pelikonsolit ja viimeisellä kerralla kokeiltiin oman pelin tekemistä Draw Your Game -älypuhelinsovelluksella. Vaihtuvien teemojen lisäksi jokaisella kerralla oli pelattavissa erilaisia verkkopelejä ohjaajien opastuksella. Maksuttomat ja kaikille avoimet Peliaamut järjesti Hämeenlinnan kirjasto.

Kirjaston päivän jatkot maanantaina 20.3.2023 pääkirjastossa ja lähikirjastoissa. Hämeenlinnan kirjastoissa juhlistettiin valtakunnallista kirjaston päivää järjestämällä kirjaston päivän jatkot kirjaston maksuttomien palvelujen kunniaksi. Valtakunnallista kirjaston päivää vietettiin sunnuntaina 19.3.

Kaikille avointa ohjelmaa järjestettiin Hämeenlinnan pääkirjastossa sekä Hauhon, Kalvolan, Lammin, Nummen, Rengon ja Tuuloksen lähikirjastoissa.

Pääkirjastossa tuolijumpattiin aamupäivällä, tanssittiin lounas-discossa vartti ja tehtiin musiikkimatka maailman ympäri päätyen sattumanvaraisesti musiikin eri kolkkiin.

Kirjastossa voi tutustua e-aineistoihin, kokeilla virtuaalilaseja, laulaa karaokea sekä pelata konsoli- ja lautapelejä. Lapset saivat lainata ja palauttaa kirjoja melkein oikeasti leikkikirjastossa. Koko perheelle oli pystytetty Potter-piste, jossa sukkellettiin Tylypahkaan.

Kirjaston tiloja ja palveluja esiteltiin opastetuilla kirjastokierroksilla. Lainattavien esineiden näyttelypöydästä sai lainaksi vaikka scootin tai padel-mailat. Hiljaisuus hoisi Silent Reading Party -huoneessa, jossa voi nauttia lukurauhasta ja palapeleistä.

Illalla lukupiiri kutsui asiakkaita jakamaan omia lukukokemuksia ja Kirjaston Kinopiiri katsomaan yhdessä japanilaisen elokuvan, Drive My Car.

Pääkirjastossa ja lähikirjastoissa kaikenikäiset voivat osallistua kirjaston tuotteiden arvontaan kirjoittamalla runoreseptin mukaan hienon, hassun, liikuttavan tai ties millaisen sattumarunon.

Lähikirjastoissa pelattiin päivän aikana lautapelejä, katsottiin elokuvia, juotiin kahvit tai luettiin ja koottiin palapelejä rauhallisesta tunnelmasta nauttien.

Viikonlopun pelietkot perjantaina 24.3.2023 pääkirjastossa. Viikonloppu lähti käyntiin rytinällä, kun Hämeenlinnan kirjasto ja Pelitila Bunkkeri yhdistivät voimansa yhteisessä Viikonlopun pelietkot –tapahtumassa. Mediahuoneessa oli ohjelmana klo 14-15 Kirjaston pelikonsolit, klo 15-16 Mario Kart –turnaus, klo 16-19 sai tulla testaamaan PS5:n VR2-laseja (K12).

Avolavalla oli klo 14-19 Bunkkerin PC-piste ja kokeiltavana virtuaalitodellisuus VR-laseilla. Ryhmätilassa sai pelata Nintendo Switchilla klo 14-19. Kirjastotorilla sijaitsi infopiste klo 14-19, josta voi käydä kyselemässä nuorten pelitoiminnasta Hämeenlinnassa.

Pelattavana oli myös erilaisia lautapelejä. Tapahtuma oli kaikille avoin ja maksuton. Viikonlopun pelietkot olivat osa Etelä-Suomen aluehallintoviraston tukemaa Tiloissa!-hanketta.

Sukututkimuksen päivä 11.4.2023 klo 14.00-19.00 Leino-salissa. Hämeenlinnan

Sukututkimusseuran ja Hämeenlinnan kaupunginkirjaston järjestämässä tapahtumassa pääsi kansallisen sukututkimuksen päivän kunniaksi tutustumaan kiinnostavaan sukututkimusharrastukseen. Ohjelmassa oli muun muassa tietoisu perinteisen sukututkimuksen ja geneettisen sukututkimuksen aloittamisesta. Toimittaja Saila Karpiola kertoi Muistojen Hämeenlinnasta vanhojen valokuvien ja Muistojen Hämeenlinna -sivuston avulla. Koko tapahtuman ajan tarjolla oli sukututkimusneuvontaa sekä pääkirjaston kokoelmista sukututkimuskirjallisuutta. Maksuttoman ja kaikille avoimen tapahtuman järjestivät Sukututkimusseura ja kirjasto.

Sarjakuvailta keskiviikkona 26.4.2023 klo 17.00-20.00 pääkirjaston Pönkki-tilassa.

Sarjakuvaillassa suunniteltiin oma sarjakuvahahmo ja piirrettiin lyhyt sarjakuva. Sarjakuvaillassa kirjoitettiin ja piirrettiin sarjakuvataiteilija Aapo Kukon opastuksella. Työpaja oli maksuton ja mukaan olivat tervetulleita kaikki sarjakuvista kiinnostuneet. Pajaan voitiin ottaa viisitoista osallistujaa. Sarjakuvailta oli osa Etelä-Suomen aluehallintoviraston tukemaa Tiloissa! -hanketta.

Tuolijumppaa toukokuun jokaisena keskiviikkona alkaen 3.5.2023 klo 14.00-14.30 Avolavalla yhteensä viisi kertaa. Tuolijumppaa syksyllä keskiviikkoisin alkaen 6.9.2023 klo 14.15-14.45

Avolavalla yhteensä 12 kertaa. Tuolijumppa sopi kaikille iästä riippumatta. Tuolijumpan avulla ylläpidettiin ja kehitettiin liikkuvuutta sekä lihaskuntoa ja nautittiin yhteisestä liikuntahetkestä muiden liikkujien kanssa. Jumpan kesto oli noin 20-30 minuuttia. Tuolijumppien vetäjinä toimivat Hämeenlinnan liikuntahallien ohjaajat. Tuolijumpan järjestivät Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy ja kirjasto.

Bridgen peruskurssi keskiviikkoisin 9.8., 16.8., 23.8., 30.8., 6.9., 13.9., 20.9., 27.9., 4.10., 11.10., 25.10. klo 18.00-21.00 pääkirjaston Ryhmätilassa B. Peruskurssi oli avoin kaikille. Opettajana toimi Timo Halttunen. Kurssin järjestivät Hämeenlinnan bridgekerho Bridge 19 ja kirjasto.

Avoin lava yli 65-vuotiaille torstaina 7.9.2023 klo 14.00-15.00 Avolavalla. Kirjasto kutsui yli 65-vuotiaita esittelemään laulun, soiton, runonlausunnan, tanssin tai ihan jonkun muun asian taitojaan Avolavalle. Yhdelle esiintymiselle oli varattu aikaa noin viisi minuuttia. Kirjasto järjesti tilaisuuden yhteistyössä Vapaaehtoiskeskus Pysäkin kanssa.

Löytöretki Hämeenlinnaan torstaina 14.9.2023 klo 17.00-19.00 Leino-salissa. Klo 17-17.45 informaattikko Erika Kallinen esitteli Hämeenlinnan digitietopankit Lydian ja Häme-Wikin sekä tiedonhakupalvelu finna.fi:n.

Klo 18.00-18.45 toimittaja Saila Karpiola kertoi Muistojen Hämeenlinna, muistojenhml.fi -sivustosta ja kirjaston tontin monivivahteisista vaiheista. Kirjaston järjestämä tilaisuus kuului pääkirjaston rakennuksen 40-vuotisjuhlaviikon ohjelmaan.

Muistot talteen Häme-wikiin perjantaina 15.9.2023 Kirjastotorilla. Kirjastoon voi tulla valokuvien, tekstien, muisteluiden tai kertomusten kanssa. Kirjastossa kerättiin tarinoita ja valokuvia Hämeenlinnan seudulta sekä skannattiin kuvat ja tekstit digitaaliseen muotoon paikan päällä. Tarjolla oli myös neuvontaa Häme-wikin käytöstä. Tekstejä ja kuvia voi myös lähettää sähköpostilla. Kirjasto tarjosi kaikille osallistujille kahvit ja arpoi pieniä palkintoja.

Tapahtuma kuului pääkirjaston rakennuksen 40-vuotisjuhlaviikon ohjelmaan.

Tutustu Pysäkin vapaaehtoistoimintaan torstaina 5.10.2023 klo 13.00-15.00 pääkirjastossa.

Vapaaehtoiskeskus Pysäkki esitteli toimintaansa ja kertoi, miten esimerkiksi kirjastossa voi toimia vapaaehtoisena työntekijänä. Tilaisuuden järjestivät Vapaaehtoiskeskus Pysäkki ja kirjasto.

Tekoäly tutuksi – yleistajuinen luento tekoälystä tiistaina 10.10.2023 klo 17.30-18.30 Leino-salissa. Luennon tavoitteena oli saada ymmärrys, mitä tekoäly on, miten sitä voi hyödyntää arjessa ja miten sitä hyödynnetään työelämässä.

Luennolla esitettiin käytännön esimerkein, miten tekstiä ja kuvia voidaan luoda tekoälyn avulla. Lisäksi keskusteltiin, mitä mahdollisuuksia tekoäly tuo, mutta myös sen ongelmista.

Luennoitsija Tommi Saksa on tietojenkäsittelyn ja Computer Applications -koulutuksien lehtori Hämeen ammattikorkeakoulusta. Tilaisuuden järjesti Hämeenlinnan kirjasto.

Asunnottomien yö torstaina 19.10.2023 klo 13.00-19.00 pääkirjastossa. Hämeenlinna kuuluu kaikille -seminaari klo 13.00-16.00 Leino-salissa, kokemuskirjasto klo 14.00-17.00 yläaulassa ja elokuvanäytös klo 17.00-19.00 Mediahuoneessa (Inside Llewyn Davis, 2013). Kaikille avoimen ja maksuttoman tilaisuuden järjestivät A-klinikka, VIKTO ry, Kino Tavast, NAL Hämeenlinnan seutu ja kirjasto.

Kirjasto suunnitteli tapahtumaan kirjanäyttelyt asunnottomuudesta ja kaupunkilaisuudesta. Näyttely oli esillä kirjastossa sekä teemanäyttelynä verkossa. Pääkirjastoon ja lähikirjastoihin sijoitettiin Lahjoita lämpöä -keräyslaatikoita, joihin voi lahjoittaa neulottuja villasukkia ja lapsia asunnottomille ja muille tarvitseville.

Langasta lämmöksi keskiviikkona 22.11.2023 klo 16.00-18.00 Avolavalla. Avolavalla tehtiin käsitöitä yhdessä. Neulottiin, virkattiin ja koukuttiin sukia ja lapsia Lahjoita lämpöä -keräykseen. Valmiit käsityöt voi jättää keräyslaatikkoon. Kirjasto tarjoi lahjoitettuja jämälankoja neulojille. Tilaisuuden järjesti kirjasto.

23.5 Aikuisten elokuvatapahtumia

23.5.1 Kirjaston Kinopiirissä vilkasta keskustelua elokuvista

Hämeenlinnan kaupunginkirjasto ja Kino Tavast ry järjestivät keväällä viiden ja syksyllä neljän elokuvan sarjat Kirjaston Kinopiirissä. Maksuttomat elokuvat esitettiin noin kerran kuukaudessa maanantai-iltaisina klo 17.30-20.30 pääkirjaston mediahuoneessa.

Elokuvanystävien kulttuuriyhdistys Kino Tavast ry:n edustajat esittelivät elokuvat ennen katsomista. Elokuvaesitysten päätteeksi elokuvista keskusteltiin yhdessä.

Kinopiirissä katsottiin keväällä 2023 elokuvat: 23.1. Tate Taylor, Piiat (The Help, USA/Intia 2011) 140 min. 20.2. Paul Schrader, First Reformed (USA/Britannia/Australia 2017) 109 min. K12. 20.3. Ryusuke Hamaguchi, Drive My Car (Doraibu mai ka, Japani 2021) 172 min. K12. 17.4. Asghar Farhadi, The Salesman (Forushande, Iran/Ranska 2016) 118 min. K12. 15.5. Chloe Zhao, Nomadland (USA 2020) 103 min.

Syksyllä 2023 Kinopiirissä katsottiin elokuvat: 28.8. Garth Davis, *Lion* (Australia/Intia 2016) 113 min, K12. 25.9. Emerald Fennell, *Lupaava nuori nainen* (*Promising Young Woman*, Britannia/USA 2020) 109 min, K16. 23.10. Pedro Almodóvar, *Iho, jossa elän* (*La piel que habito*, Espanja 2011) 115 min, K16 ja 27.11. Rahul Jain, *Invisible Demons – Tuhon merkit* (Suomi/Saksa 2021) 70 min, K7.

Jokaisen elokuvan voi käydä katsomassa myös itsenäisesti heti Kinopiirin yleisönäytöksen jälkeen pääkirjaston mediahuoneessa. Kino Tavastin laatimat elokuvien esittelytekstit olivat luettavissa Kino Tavastin ja kirjaston verkkosivuilla.

23.5.2 Keväällä katsottiin kotimaisia elokuvia

Pääkirjaston mediahuoneessa katsottiin kolmena toukokuun torstaina klo 13 kolme kotimaista elokuvaa, joiden aiheena oli musiikki ja muusikot.

Torstain elokuvat olivat: 4.5.2023 Sibelius (Timo Koivusalo, Artista Filmi 2003) 116 min. -S-
11.5.2023 Rentun ruusu: elokuva Irwin Goodmanista (Timo Koivusalo, Artista Filmi 2001) 98 min.
K12. 25.5.2023 Veljeni vartija (JP Siili, Helsinki-Filmi 2018) 94 min. K12.

Sibelius-elokuva kertoi Hämeenlinnassa kasvaneesta kansainvälisesti tunnetuimmasta suomalaisesta säveltäjämestarista Jean Sibeliukselta. Rentun ruusun päähenkilönä oli populaarimusiikin kuningas Antti Hammarberg, joka lauloi itsensä koko Suomen Irwiniksi. Veljeni vartija oli elokuva erottamattomista kaksoisveljistä, Jare ja Jere Tiihostesta, joista toinen nousi Cheekinä ennen kokemattomaan kuuluisuuteen esiintyessään ensimmäisenä suomalaisena artistina kahdessa loppuunmyydyssä konsertissa Helsingin Olympiastadionilla.

Elokuvaesitykset olivat kaikille avoimia ja maksuttomia. Elokuvaesitykset järjesti Hämeenlinnan kaupunginkirjasto.

23.5.3 Lyhytelokuvapäivä kirjastossa toista kertaa

Suomessa lyhytelokuvapäivää vietettiin vuonna 2023 yhdettätoista kertaa. Kirjastossa päivää vietettiin toista kertaa yhteistyössä Kino Tavast ry:n kanssa korkeatasoisella ohjelmistolla maanantaina 18.12. klo 17.00-21.00 mediahuoneessa.

Illan aikana esitettiin Kino Tavastin ensimmäinen yhteisöllisesti toteutettu lyhytelokuva Punainen auto klo 17 ja 18.15. Yleisöllä oli mahdollisuus nähdä myös elokuvan making of -video. Ohjaaja

Laura Aro ja muut tekijät olivat paikalla. Elokuvasa, joka kertoo kahden nuoren miehen elämän käännekohdasta, näyttelevät Luukas Sihvonen ja Jan Ranta-Kahila.

Klo 17 alkavassa näytöksessä esitettiin lyhyitä videotaide-elokuvia. Paikalla jututettavina olivat videotaiteilijat Maippi Ketola (Holy Dolls) ja Eira Enkvist (Adrift).

Illan toisessa näytöksessä klo 18.15 katsottiin paikallisten tekijöiden elokuvia. Punaisen auton lisäksi nähtiin Åsa Riipan Contrapasso, joka on syntynyt taiteilijan retrospektiivisen näyttelyn oheistuotteena. Teemu Saarisen ja Ville Aittokummun elokuva Toinen on emotionaalinen ja visuaalinen kuvaus muistojen prosessoinnista. Jouni Uotisen Lady in Red kertoo koston valtaamasta naisesta. Pääosaa esittää Henna-Maija Alitalo.

Illan aikana katsottiin myös nuorten syksyllä Rec-viikolla tekemä elokuva Aavetalo, jonka ohjaaja Jonas Lamminpää sai Elokvamestarin osaamismarkin. Aimokoulussa elokuvaa opiskeleva nuorukainen oli osallistunut jo kahdeksan kertaa Rec-elokuvaviikolle ja tutustunut elokuvantekoon monipuolisesti. Lyhytelokuvan luonnetta ja mahdollisuuksia omassa tuotannossaan esittelivät kokeneet paikalliset elokuvantekijät Jouni Uotinen ja Teemu Saarinen. Illan kolmannessa näytöksessä klo 20.00 esitettiin Lyhytelokuvapäivän Open Screen -kategorian elokuvia.

Tapahtuma oli kaikille avoin ja maksuton.

23.6 Musiikkitapahtumia

Avolava-klubilla Rolf Wirtanen: Tuokio Lapin tunnelmaa torstaina 12.1.2023 klo 18.00-19.00.

Kansantaiteilija, kairankulkija, valokuvaaja ja muusikko Rolf Wirtanen oli kiertänyt Lappia vuoden kuvaamassa neljää vuodenaikaa. Hän oli tehnyt valokuvista Neljä vuodenaikaa -valokuvaesityksen, jonka aikana hän lauloi luontoaiheisia tunnelmallisia ja rauhoittavia lauluja kitarasäestyksellä. Tilaisuuden järjesti Hämeenlinnan kirjasto.

Avolava-klubilla Maarian Yökirjat keskiviikkona 1.3.2023 klo 18.00-19.00. "Kaustisilta Kallioon"

on Maarian Yökirjojen motto. Se kertoo yhtyeen musiikista kattavasti: urbaania folkia, mitä nyt seassa hyppysellinen jazzia ja suomimelankoliaa. Samalla se kertoo bändin kirjavasta keikkahistoriasta Kaustisten kansanmusiikkijuhlilta Kallion baareihin, Kirjan talolta Vierumäen

urheiluopistolle päätyen Pride-etkoille Lauttasaareen idylliseen siirtolapuutarhaan. Yhtye esiintyi ensimmäistä kertaa Hämeenlinnassa. Mikä mainio lisä kiertuekarttaan!

Yhtye pendelöi ahkerasti väliä Helsinki – Hämeenlinna, sillä laulaja Aino Maaria ei pääse hämäläisistä juuristaan. Mukana musisoivat akustinen kitara (Henri Sintonen), basso (Kai Herdin), perkussiot (Liisa Onninen) ja sopraanosaksofoni (Juha Nurmi).

Maarian Yökirjat on nimensä mukaisesti täynnä Aino Maarian öistä kynänjälkeä. Näistä merkinnöistä syntyneisiin runoihin sävellystyötä ovat tehneet solisti Aino Maaria, kitaristi Henri Sintonen ja basisti Kai Herdin. Sovitukset ovat yhtyeen yhteistä käsialaa. Avolava-klubilla oli mahdollista kuulla myös vahvistuksena puhallinsektio Jaazzolat.

Avolavaklubilla Mimin mieli keskiviikkona 5.4.2023 klo 18.00-19.00. Mimin Mieli oli näyttelijä/muusikko Maiju-Riina Huttusen musiikkiprojekti. Kappaleiden sanoitukset ja sävellykset olivat hänen kynästään, sovitukset oli tehty yhteistyössä muusikko/tuottaja Lauri Malinin ja muiden kokoonpanossa soittavien muusikoiden kanssa. Mimin Mielen musiikki oli estetiikaltaan ”luomupoppia”, jossa lainailee rohkeasti vaikutteita näyttämömusiikista. Kappaleissa oli vahvat tekstit, joissa puhuvat vaihtuvat kertojajäät. Laulut perustuivat tosielämästä tehtyihin vilpittömiin havaintoihin, jotka kulkevat mielikuvituksen läpi ja kasvavat arjesta irtoaviksi tarinoiksi.

Mimin Mielen ensimmäinen single Vahvempaa Ainetta ilmestyi toukokuussa 2021. Ensimmäinen albumi Kultakaloja julkaistiin 2023. Kultakaloja-albumilla soittavat Maiju-Riina Huttunen (laulu, poikkihuilu), Lauri Malin (rummut), Jussi Liimatainen (koskettimet, haitari), Jussi Koskinen (basso), Janne Toivonen (trumpetti, flyygelitorvi), Juho Viljanen (pasuuna), Antti Paranko (kitara) ja Raisa Huttunen (stemmalaulu). Avolavaklubilla kuultiin kevyempiä duoversioita albumin kappaleista Huttusen ja Malinin tulkitsemina.

Avolavalla Antti Aallon kristallimaljakonsertti tiistaina 11.4.2023 klo 18.00-19.00. Konsertissa kristallimaljoiden ja laulun luomat kauniit äänimaailmat kuljettivat rakkauden ja läsnäolon äärelle. Antti Aalto järjestää työkseen äänikylpyjä, joissa ihmiset saavat rentoutua kuuntelemaan sisäisiä maailmojaan kauniiden äänten saattamana. Tilaisuuden järjesti kirjasto.

Jouluun rauhoittuva kristallimaljakonsertti torstaina 21.12.2023 klo 17.00-18.00 Avolavalla.

Konsertti kutsui laskeutumaan joulun rauhaan ja sisäiseen lämpöön. Antti Aalto loi kristallimaljoilla, laululla, ja tuulikelloilla rauhoittavan ja kauniin äänimaailman. Äänten saattelemana voi asettua tuntemaan sisältään löytyvää rauhaa, jota kuulemaan muun muassa luontokin jouluna hiljenee. Tämä rauha, yhdistettynä lämmön ja jakamisen tunteeseen ovat elementtejä, joista kaunis ja läsnä oleva joulu voi syntyä. Maksuttoman ja kaikille avoimen konsertin järjestivät Antti Aalto ja kirjasto.

Walk by -konsertit lauantaina 22.4.2023 klo 11.00-14.30 Avolavalla.

Vanajaveden opiston pop/jazz-laulun opiskelijat valtasivat kirjaston Avolavan walk-by-konserteilla klo 11, 12, 13 ja 14. Konserteissa kuultiin rytmimusiikkia laidasta laitaan. Konserttien kesto oli noin 30 minuuttia. Tilaisuuden järjestivät Vanajaveden opisto ja kirjasto.

Musiikkiteatteri Spektrin laulukimara maanantaina 24.4.2023 klo 17.30-19.00 Kirjastotorilla.

Musiikkiteatteri Spektrin lauluoppilaat esiintyivät kirjastossa. Yksilö- ja pienryhmälauluoppilaat sekä yli 50-vuotiaat ikivihreät esittivät koko perheelle musiikkia laidasta laitaan. Yleisö sai yhtyä lauluun. Tilaisuuden järjesti kirjasto.

Vapun villasukkatanssit perjantaina 28.4.2023 klo 14-16 Avolavalla.

Kevään kunniaksi tanssittiin villasukat jalassa karaoken tahtiin. Villasukat jalassa tanssi luisti liukkaasti. Tanssit järjestivät Hämeen Setlementti, vapaaehtoiskeskus Pysäkki ja Hämeenlinnan kaupunginkirjasto.

Villasukkatanssit torstaina 23.11.2023 klo 14.00-16.30 Avolavalla.

Marraskuun pimeillä tanssittiin ja laulettiin karaoken tahtiin. Tilaisuuden järjestivät kirjaston kanssa Vapaaehtoiskeskus Pysäkki ja Hämeen Setlementti.

Tanssinpäivän tempaus lauantaina 29.4.2023 klo 11.15-12.30 Avolavalla.

Sibelius-opiston tanssioppilaat esiintyivät. Tilaisuuden järjestivät Sibelius-opisto ja kirjasto.

Vanajaveden opiston laulajien konsertti keskiviikkona 10.5.2023 klo 17.30-18.30 Avolavalla.

Ohjelmistossa oli suomalaisia kansanlauluja, iskelmiä, pop/jazz -kappaleita sekä lisäksi liedä ja oopperaa. Esiintyjät olivat opettaja Mihwa Park-Freundin opiskelijoita. Konsertin järjestivät Vanajaveden opisto ja kirjasto.

Euroviisukaraoke torstaina 11.5.2023 klo 17.30-19.00 Avolavalla. Pump Pump, Tom Tom Tom ja nyt raikaa *Cha Cha Cha!* Avolavalla laulettiin yhdessä euroviisubiisejä ja tanssittiin musiikin tahtiin tai vain hengailtiin. Käytössä oli kirjaston Singa-karaoke. Teemaan sopiva pukeutuminen ilahdutti ja nosti tunnelmaa. Kirjaston järjestämä tilaisuus oli kaikille avoin ja maksuton.

Lauletaan yhdessä kirjastossa! tiistaina 16.5.2023 klo 17.30-18.30 kirjastotorilla. Elävän musiikin säestyksellä oli tarjolla kattaus Suurista toivelaulukirjoista. Laulut olivat kaikille – ainakin aikuisille – tuttuja. Tunsimme ne läpikotaisin Hectorin, Fredin, Ankin, Katri Helenan, Veikko Lavin ynnä muiden esittäminä.

Suuri osa lauluista oli kevyen musiikin klassikkoja. Säveltäjäniminä olivat Pete Seeger, Violetta Parra, Kari Aava, Toivo Kärki, Jukka Kuoppamäki, Lee Hazelwood ja monia muita.

Yhteislaulutilaisuuden järjestivät Kulttuurikaari ry ja Hämeenlinnan kirjasto.

Sooloviululla keskellä päivää maanantaina 5.6.2023 klo 13.00-14.00 Kirjastotorilla.

Kaupunginorkesterin entinen konserttimestari ja intendentti Markku Jokinen soitti viulumusiikkia Bachista Marttiseen ja Sermilään ja kaikkea siltä väliltä. Tapahtuman järjesti Hämeenlinnan kirjasto.

Avolava-klubilla Marko Aarnio keskiviikkona 7.6.2023 klo 18.00-19.00. Laulun tekijä Marko Aarnion akustista ja suomenkielistä musiikkia esittivät bändit TUUT ja Punkroid sekä konserttiin kasattu säestysryhmä. Tilaisuuden järjesti kirjasto.

Improtango-ilta maanantaina 8.6.2023 klo 18.00-20.00 Avolavalla. Rento ja mukaansatempaava Improtango-tapahtuma pääkirjastossa, jonka ohjelmassa oli koreografipari Minna Tuovisen ja Martin Heslopin tanssia ja bandoneonisti Mikko Heleniuksen tunnelmallista soittoa. Iltaan sisältyi myös improtangotunti, jossa keskityttiin hienovaraiseen kommunikaatioon yksinkertaisin harjoituksin.

Improtangossa keskitytään selkeään ja intuitiiviseen viestintään. Siinä luodaan aito vuoropuhelu, jossa molemmilla kumppaneilla on vaikutusvaltainen rooli. Askelsarjojen oppimisen sijaan yksinkertaisten improvisaatioon pohjautuvien pariharjoitusten keinoin kehitetään hienovaraista kommunikaatiota ja luodaan uudenlaisia muunnelmia ja mahdollisuuksia. Improtangossa pyritään luovaan ja vapaaseen tanssiin.

Improtango on Minna Tuovisen ja Martin Heslopin kehittämä tanssikieli, sosiaalinen tanssimuoto. Sen juuret ovat argentiinalaisen tangon peruselementeissä, jotka luovat pohjan luovalle, dynaamiselle ja monitasoiselle kommunikaatiolle.

Tapahtuman järjesti kirjasto ja se oli kaikille avoin ja maksuton. Improtango-ilta oli osa Etelä-Suomen aluehallintoviraston tukemaa Tiloissa! -hanketta.

Soittotuokio sellolla ja pianolla keskiviikkona 12.7.2023 klo 13.00-14.00 Kirjastotorilla.

Muusikkosisarukset Essi ja Olli Koskela ovat harrastaneet yhteissoittoa jo yli 20 vuotta erilaisilla duetoilla. Tässä soittotuokiassa he esittivät pianolle ja sellolle sovitettua pop-musiikkia muutaman nykysäveltäjän pirteän taidekappaleen kera. Soittotuokion järjesti kirjasto.

Lauletaan yhdessä hämeenlinnalaisia lauluja keskiviikkona 13.9.2023 klo 17.30-18.30

Kirjastotorilla. Elävän musiikin säestyksellä laulettiin lauluja, joiden sanat tai sävellys tai molemmat linkittyivät Hämeenlinnaan. Tekijöinä mm. Eino Leino, Larin-Kyösti, Vexi Salmi, Kai Hyttinen, Matti Siitonen, Irwin Goodman.

Tapahtuma oli osa pääkirjaston rakennuksen 40-vuotisjuhlaviikon ohjelmaa. Tapahtuman järjestäjinä olivat Kulttuurikaari ry ja Hämeenlinnan pääkirjasto.

Pekka Murto: Ihmisen muotoisia lauluja keskiviikkona 20.9.2023 klo 17.30-18.30 Avolavalla.

Konsertissa Pekka Murto esitti elämänmakuisia lauluja ja tarinoita tunnelmallisessa mies ja kitara - kokoonpanossa. Pekka Murto on pirkanmaalainen laulaja-lauluntekijä, jonka lauluissa soivat ihmisen elämä ja suomalainen mielenmaisema. Pekan lauluissa tärkeitä ovat laulujen tarinat ja sanoitukset sekä mieleenpainuvat melodiat. Tilaisuuden järjesti kirjasto.

Kansakoululaulajaiset torstaina 21.9.2023 klo 14.00-16.00 Kirjastotorilla. Asiakkaat olivat tervetulleita laulamaan kansakoululauluja ja Kanta-Hämeen Muistiyhdistyksen musiikki- ja terveystieteelle keskustelemaan ja kuulemaan muistista, aivoterveystä ja muistisairauksista. Lisäksi annettiin vinkkejä oman musiikkitahtdon kokoamiseen. Lauluja säestämässä olivat Muistipelimannit.

Tapahtuma oli osa 18.-24.9.2023 järjestettävää Muistiviikkoa. Muistiviikko on Muistiliiton ja sen jäsenyhdistyksien tärkein toimintaviikko.

Tapahtuman järjesti Kanta-Hämeen Muistiyhdistys yhteistyössä kirjaston kanssa. Tapahtuma oli kaikille avoin ja maksuton.

Avolava-klubi 2 vuotta. Avolava-klubilla Aku Keinonen keskiviikkona 4.10.2023 klo 17.30-18.30.

The Voice of Finlandin jälkeen Aku on keskittynyt omaan artistin uraansa ja musiikkiin. Hän opiskelee Helsingin Pop&Jazz konservatoriossa muun muassa laulukirjoittamista.

”Avolavakeikka on hyvä mahdollisuus ylläpitää keikkakuntoa ja testauttaa ohjelmistoa. Ensimmäistä kertaa pääsen esittelemään omaa musiikkiani bändin säestyksellä. Bändi on muodostunut koulukavereista, joiden kanssa olemme soittaneet jo useammassa projektissa yhdessä.” – Aku Keinonen.

Oman kaupungin julkkis keräsi lämminhenkiseen iltaan suuren yleisömäärän.

Aleksis Kiven päivän konsertti tiistaina 10.10.2023 klo 10.00-11.00 Avolavalla. Sibelius-opiston puhaltajien konsertti, jossa esitettiin musiikin lisäksi runoja, satuja ja loruja. Tilaisuus järjestettiin yhteistyössä kirjaston kanssa.

Pianonsoiton opiskelijoiden konsertti tiistaina 28.11.2023 klo 17.30-18.30 Larin-Kyöstin torilla.

Sibelius-opiston opettajien Elina Kunnarin ja Maria Reikon pianonsoiton opiskelijat soittivat konsertissa Kirjastotorin flyygeliä. Kuultavana oli monipuolinen ohjelmisto eri ikäisten lasten ja nuorten esittämänä. Kaikki musiikin ystävät olivat tervetulleita kuuntelemaan.

Musiikkiteatteri Spektrin laulajien konsertti 4.12.2023 klo 17.00-18.00 Larin-Kyöstin torilla.

Esiintymässä olivat Spektrin yksilö- ja ryhmälaulajat sekä showkuorolaiset, jotka esittivät syksyllä trenattua ohjelmistoa ja muutaman jouluisen musiikkikappaleen. Musisoimassa olivat myös Spektrin ammattilaiset Christa Talikka, Marjuska Santala ja Antti Polameri. Tilaisuus oli kaikille avoin ja maksuton.

Joulun toivelaulut tiistaina 12.12.2023 klo 17.00-19.00 Avolavalla. Sibelius-opiston

laulunopiskelijat saapuivat ilahduttamaan kuulijoita perinteisellä joululaulukonsertillaan. Konsertin järjestivät Sibelius-opista ja kirjasto.

Lucia-kulkue keskiviikkona 13.12.2023 klo 11.00-11.30 Larin-Kyöstin torilla. Seminaarin koulun ruotsin- ja suomenkieliset oppilaat lauloivat ja toivat valon pääkirjaston asiakkaille.

23.6.1 Musiikin työpajoja

Podcast-paja keskiviikkona 22.3.2023 klo 17.00-20.00 pääkirjaston studio/bändihuoneessa.

Mediametka Ry:n järjestämässä pajassa suunniteltiin ja toteutettiin yhdessä rennolla otteella oma äänitalenne eli podcast. Podcastisi voi olla tavanomainen haastattelu, tietovisa, yksinpuhelu tai mikä tahansa muu äänellä tuotettava asia. Maksuttomaan podcast-pajaan voitiin ottaa 10 osallistujaa ja siihen olivat tervetulleita kaikki podcastin tekemisestä kiinnostuneet. Paja oli osa Etelä-Suomen aluehallintoviraston tukemaa Tiloissa! -hanketta.

Studioklinikka tiistaina 28.3. ja 25.4.2023 klo 17.00-19.00 pääkirjaston studio/bändihuoneessa.

Kirjaston äänitysstudioon tutustuttiin Sound Supreme -studion tuottajan Janne Saksan opastuksella. Matalan kynnyksen Studioklinikoille voi tulla kysymään mieltä askarruttaneita isoja tai pieniä kysymyksiä äänitykseen ja studioon liittyen. Päivystykset olivat kaikille avoimia ja maksuttomia, eikä niihin tarvinnut ilmoittautua etukäteen. Studioklinikat järjesti Hämeenlinnan kirjasto ja ne olivat osa Etelä-Suomen aluehallintoviraston tukemaa Tiloissa! -hanketta.

Studiotekniikan alkeet torstaina 21.9., 28.9.2023 klo 17.00-18.30 pääkirjaston

studio/bändihuoneessa. Studiotekniikan alkeet -työpajoissa käytiin läpi studion käyttöä matalalla kynnyksellä, joten aiempaa kokemusta studion käytöstä tai tekniikasta ei tarvittu. Ohjaajana toimi muusikko ja tuottaja Timo Seppälä.

Tilaisuudet olivat kaikille avoimia ja maksuttomia, eikä niihin tarvinnut ilmoittautua etukäteen.

Studiotekniikan alkeet -työpajat olivat osa Etelä-Suomen aluehallintoviraston tukemaa Tiloissa! -hanketta.

23.6.2 Puhetta musiikista -luentosarja

Puhetta musiikista keskiviikkona 1.2.2023 klo 17.30-18.30 Leino-salissa. Puhetta musiikista -kevään sarjan aloitti FM Taneli Hiltunen pitämällä luennon aiheesta Wolfgang Amadeus Mozart – lapsinerosta vapaamuurariksi.

Itävaltalainen Mozart (27. tammikuuta 1756 Salzburg – 5. joulukuuta 1791 Wien) on länsimaisen taidemusiikin ja ylipäätään musiikkihistorian merkittävimpiä säveltäjiä. Oman aikansa sensaation vaikutus on kantanut vuosisatojen halki, ja häneltä löytyy hengästyttävä määrä klassisen musiikin

tunnistettavimpia teoksia, kuten sinfonia nro 40, Eine Kleine Nachtmusik, Requiem ja Yön kuningattaren aaria Taikahuilu -opperasta.

Sekä maallisen että kirkollisen musiikin saralla ansioituneen Mozartin musiikissa on myös vähemmän käsiteltyjä ja kuultuja puolia, kuten hänen vapaamuurariutensa viimeisinä elinvuosinaan, ja konserttojen soitinvalikoimasta löytyy pianon lisäksi esimerkiksi cembalo. Omaa kiehtovuuttaan on muusikko- ja säveltäjätuttavuuksissa, joita kertyi konserttimatkoilla eri puolilla Eurooppaa. Wieniläisklassismin ohella sävellyspaikkojen, vaikkapa Lontoon, vaikutteet kuuluvat varsinkin joissakin Mozartin sinfoniaista.

Luennon aikana kuultiin musiikinäytteinä monipuolinen kattaus Mozartin neroutta niin suurien orkesteri- ja kuorosteosten kuin kamarimusiikinkin muodossa.

Hämeenlinnan Historiallinen Seura järjesti kaikille avoimen ja maksuttoman luennon yhteistyössä Hämeenlinnan kaupunginkirjaston kanssa.

Musiikki historiallisissa elokuvissa torstaina 13.4.2023 klo 17.30-18.45 Leino-salissa. FM Taneli Hiltunen luennoi monipuolisin musiikinäyttein musiikin käytöstä historiallisissa elokuvissa vuosikymmenten, jopa vuosisatojen takaa nykyhetkeen.

Musiikki on ollut elokuvan koko historian ajan merkittävä tunteiden tulkki ja tunnelmien luoja mutta myös ajankuvan sävyttäjä. Historiallisissa elokuvissa käytetään sekä niitä varten sävellettyä että tarinan tapahtuma-ajan musiikkia. Näin voidaan lisätä autenttisuusvaikutelmaa mutta yhtä hyvin tarjota avaimia henkilöhahmojen mieleen ja kokemusmaailmaan. Ennakkoluulottomimmat tekijät käyttävät selvästi aikakauden kanssa ristiriidassa olevaa musiikkia, joka parhaimmillaan luo elokuvaan jotain ainutkertaista.

Musiikinäytteitä kuultiin mm. 2023 parhaan musiikin Oscarin voittaneelta Volker Bertelmannin *Länsirintamalta ei mitään uutta* (2022) -scorelta, Maurice Jarren Arabian Lawrence (1962) -klassikolta, Isobel Waller-Bridgen romantiikkaa ja satiirisuutta henkivältä Emmalta (2020) ja Rachel Portmanilta.

Kaikille avoimen ja maksuttoman luennon järjesti Hämeenlinnan Historiallinen Seura yhteistyössä Hämeenlinnan kaupunginkirjaston kanssa.

Puhetta musiikista -luento keskiviikkona 26.4.2023 klo 17.30-18.30 Leino-salissa. Antonio Salieri – Mozartin kilpakumppani? Antonio Salieri, tuo Mozartin varjoon joutunut keskinkertaisuus? Ei pidä paikkansa! Italialaissyntyinen mutta uransa Itävallassa tehnyt Salieri (1750–1825) oli aikansa arvostetuimpia säveltäjiä ja vieläpä monipuolinen: 40 oopperaa, kamarimusiikkia, messuja, maallisia kuoroteoksia, baletteja, marsseja, urkukonsertto... kaikkiaan yli 650 teosta.

Paitsi säveltäjänä ja kysyttynä opettajana (kuuluisia oppilaita mm. Maria Theresia von Paradis, Schubert, Beethoven, Liszt), Salieri on kiinnostava myös yksityishenkilönä. Hän mm. pääsi naimisiin rakastettunsa kanssa vasta hämmentävän mutkikkaiden vaiheiden jälkeen.

Mielikuva katkeruudesta Mozartia kohtaan on huhupuheiden ja myöhemmän populaarikulttuurin värittämää, sillä tosielämässä he olivat vähintäänkin toisiaan arvostaneet kollegat, ja kumpikin joutui käsittelemään urallaan vastoinkäymisiä.

FM Taneli Hiltusen luento elävöittivät musiikinäytteet esimerkiksi oopperasta Les Horaces (Horatiukset), jonka juoni ammentaa antiikin Rooman tunnetuimpiin lukeutuvasta sankaritarinasta, Falstaff-alkusoitto, La Follia -variaatioita ja osa "Gloria Keisarimessusta.

Kaikille avoimen ja maksuttoman luennon järjestivät Hämeenlinnan Historiallinen Seura yhteistyössä Hämeenlinnan kaupunginkirjaston kanssa.

Puhetta musiikista -luento keskiviikkona 10.5.2023 klo 18.00-19.00 Leino-salissa. FM Taneli Hiltusen luento Säveltäjä Ryūichi Sakamoto – elokuvamusiikin tunteikas mestari.

Maaliskuussa kuollut Ryūichi Sakamoto (1952–2023) oli suvereeni niin perinteisemmän orkestraation kuin elektronisen musiikin hyödyntämisessä. Elokuvamusiikin saralla hänen uransa tunnetuimpia saavutuksia ovat Merry Christmas, Mr. Lawrence (1983) ja Viimeinen keisari (1987), joista kummassakin hän myös näytteli. Jälkimmäisellä hän tyhjensi palkintopöydät mm. Oscarin, Golden Globen ja Grammyn arvoisesti.

Sakamoton sävelkielessä yhdistyvät taidokkaasti japanilaiset ja genreperinteet, tyyllinen edellä käyminen sekä yleismaailmallinen tunteisiin vetoaminen. Hiltusen luennon aikana kuullaan musiikinäytteitä myös vähemmälle huomiolle jääneistä elokuvista.

Sakamoto oli tuottelias säveltäjä valkokankaan ulkopuolellakin. Luonto oli hänelle tärkeä innoituksen lähde, mikä kuuluu konkreettisesti varsinkin hänen soolotuotannossaan. Sakamoto esimerkiksi matkusti tallentamaan veden soljumista arktisen jääpeitteen keskellä ja piti sitä puhtaimpana äänenä maapallolla.

Kaikille avoin ja maksuton luento järjestettiin yhteistyössä Hämeenlinnan kaupunginkirjaston ja Kino Tavastin kanssa ja se oli osa Puhetta musiikista -sarjaa.

Puhetta musiikista: artistituottaja Maiju Talvisto maanantaina 20.11.2023 klo 17.30-18.30

Avolavalla. Maiju Talvisto (FM, MuM) on pitkän linjan taidehallinnon ammattilainen, jonka esikoistietokirja Backstagella – artistituottajan käsikirja ilmestyi loppuvuodesta 2022.

Maiju on tehnyt yli 15 vuoden uran festivaaliympäristössä artistituotannon ja esiintyvien taiteilijoiden parissa muun muassa Flow Festivalilla ja tätä ennen Pori Jazzissa. Lisäksi Maiju on luennoinut paljon työstään sekä tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta musiikkialalla, sillä nämä aihepiirit ovat hänen sydäntään lähellä.

Taide- ja kulttuurialan ammattiliito TAKU ry on palkinnut Maijun vuoden taide- ja kulttuurialan asiantuntijana vuonna 2019 ja Music X Media vuoden tapahtumatuottajana vuonna 2022.

Kirjailijavierailulla Maiju kertoi artistituottajan työstä, kiitosta keränneestä esikoiskirjastaan ja kirjailijan polustaan. Tilaisuuden järjesti kirjasto.

23.7 Hakeutuvia tapahtumia

Lavarunousilta Hämeenlinnan taidemuseossa tiistaina 7.2.2023 klo 17.30-18.30. Lavarunousilta vieraili Hämeenlinnan taidemuseossa, sen uudella puolella, Vexi Salmi ja ystävät -näyttelyn yhteyteen rakennetussa esiintymistilassa. Vierailu liittyi taidemuseon kevään kirjallisuusteemaan: sanoittaja ja kirjailija Vexi Salmen taidekokoelman lisäksi taidemuseolla esiteltiin 50- ja 60-lukujen kirjankansitaidetta Käännekohta-näyttelyssä.

Runoilijat kutsuttiin esittämään omia tekstejään. Esiintymisaikaa oli varattu noin 5 minuuttia jokaiselle. Tilaisuuteen ei tarvinnut ilmoittautua etukäteen. Tilaisuuden järjestivät kirjasto ja taidemuseo.

Torilla tavataan! -kesätapahtuma keskiviikkona 21.6.2023 klo 13-17 Hämeenlinnan torilla.

Kirjasto osallistui nuorisopalvelujen tapahtumaan, jossa kohdattiin nuoria matalalla kynnyksellä ja kerrottiin kaupungin tarjoamista palveluista. Kirjasto markkinoi tapahtumassa nuorille suunnattuja maksuttomia palvelujaan.

Informaatikko Erika Kallinen kävi esittelemässä kirjaston palveluja Hämeen

ammattikorkeakoulussa torstaina 17.8.2023 kansainvälisille uusille opiskelijoille englanniksi.

Hämeenlinnan ammattikorkeakoulun (HAMK) kansainvälisten opiskelijoiden orientaatiopäivässä kirjastolla oli myös oma esittelypiste.

23.8 Lasten ja nuorten tapahtumia ja työpajoja

Kirjoitetaan! Nuorten aikuisten kirjoittamispiiri kokoontui joka toinen tiistai 10.1., 24.1., 7.2. ja 21.2.2023 pääkirjaston Pönkki-tilassa. Kirjoittajapiirin järjesti kirjasto.

Taikalamppu-satutuokioita pidettiin pääkirjaston lastenosastolla keväällä ja syksyllä

keskiviikkoisin joka toinen viikko kevätkaudella 18.1., 1.2., 15.2., 1.3., 15.3., 21.3., 12.4., 26.4. ja syyskaudella 20.9., 4.10., 18.10., 1.11., 15.11., 29.11.2023 klo 10.00-11.00. Jokaisella satutuokiolla oli oma teemansa, johon luettu satu tai loru liittyi. Satutunnit järjesti kirjasto.

Sarjakuvapaja lapsille Lasten lauantaina 18.2.2023 klo 12.00-14.30 pääkirjaston lastenosastolla.

Sarjakuvapajan ohjaajina toimivat graafikko Hannu Lipponen sekä lastenosaston oma väki. Lapset olivat tervetulleita maksuttomaan pajaan kavereiden ja koko perheen voimin. Kynät ja paperit olivat valmiina kirjastossa. Tapahtuman järjesti kirjasto.

Kepparipaja lauantaina 6.5.2023 klo 10.00-13.00 lastenosastolla. Pajassa askarrettiin ensimmäiset

keppihevokset. Mukana piti tuoda iso villasukka ja kaksi nappia. Muut tarvikkeet sai kirjastosta. Pajaan sai tulla myös tuunaamaan vanhaa heppaa. Kepparilla sai ratsastaa seitsemän tehtävän radalla. Pajassa vaihdettiin myös ratsastusvinkkejä toisten hevoshullujen kanssa. Maksuttomaan pajaan mahtui 30 osallistujaa. Kepparipajan järjesti kirjasto.

Nuorten Fantasia Lauantai 20.5.2023 klo 10-15 pääkirjastossa. Fantasia Lauantaissa luotiin

fantasiahahmoja ja tutustuttiin roolipelaamiseen Todellisuuspakolaisten hahmopisteellä. Vuonna

2016 perustettu Todellisuuspokolaiset ry edistää peli- ja roolipelitoimintaa Hämeenlinnassa ja koko Suomen alueella.

Taikasauvapajassa valmistettiin fantasiahahmolle tai itselle taikasauva, johon haettiin inspiraatiota testaamalla kevään uutuuspeliä Hogwarts Legacy kirjaston PS5-konsolilla.

Pelin ikärajan (K12) vuoksi tapahtumaa ei suositeltu perheen pienimmille.

Tilaisuuden järjesti Hämeenlinnan kirjasto. Fantasia Lauantai oli osa Etelä-Suomen aluehallintoviraston tukemaa Tiloissa! -hanketta

Nuorten roolipeli-illat elokuusta alkaen syksyllä 2023 kuukauden toisena tiistaina klo 18-20

Ryhmätilassa A. Peli-iltaan mahtui kuusi pelaajaa. Mahdollisille vapaaksi jääneille paikoille voi tulla ilmoittautumatta. Pelaajien alaikäraja oli 13 vuotta. Joulukuun peli-ilta soveltui 10 vuotta täyttäneille.

Peli-iltojen vetäjän toimi kokenut pelinjohtaja **Wille Ruotsalainen**. Nuorten roolipeli-illat järjesti Hämeenlinnan kaupunginkirjasto.

Roolipeli-illoissa pelattiin seuraavat lautapelit:

15.8.2023 Sateenkaarisillan taa

Korkealentoista fantasiaa. Pelaajien hahmot ovat sankareita matkalla pelastamaan haltiametsää, mutta sateenkaarisillalla matkustaminen ei ole aina helppoa ja turvallista. Pelisysteeminä Dungeons & Dragonsin 1. laitos. Pelin ikäraja oli 13 vuotta.

12.9.2023 Operaatio Lumienkelit

Tieteisfiktiota 2300-luvun avaruuden siirtokunnissa. Vaikka uusi vuosisata on tuonut uutta kehitystä, silti ahneus ja itsekkyyys aiheuttavat ongelmia, joita pelihahmot koittavat ratkaista. Pelisysteeminä Lasers & Feelings. Pelin ikäraja oli 13 vuotta.

10.10.2023 (Aleksis Kiven päivä) Seitsemän kääpiötä pulassa

Joukko maanalaisesta kaivoksestaan eksyneitä outoja kääpiöitä tarvitsee pelaajien hahmojen apua taianomaisessa fantasiamaailmassa. Luvassa on käänteistä, kulttuurintutkimusta ja komediaa. Pelisysteeminä Twist and Turn. Pelin ikäraja oli 13 vuotta.

14.11.2023 To Hell or Connaught

On vuosi 1649 ja vaikka Englannin sisällissota on päättynyt, niin Irlanti kapinoi. Pelaajien hahmot ovat Oliver Cromwellin sotajoukon upseereita, jotka tempautuvat pelottavien asioiden todistajiksi tässä kauhupelissä. Pelisysteeminä Call of Cthulhu. Peli pidetään suomeksi eikä edellytä englannin kielitaitoa. Pelin ikäraja oli 13 vuotta.

12.12.2023 Kirottu kattila

Sauhumetsää koettelee kirous, jonka voittaminen vaatii yhteistyötä sekä hahmojen välillä, että metsän muiden asukkaiden kanssa. Pelisysteeminä Myrskyn sankarit. Ikäsuositus 10 tai enemmän.

Lasten tiedepaja Pienet tutkijat perjantaisin iltapäivällä 8.9., 22.9., 6.10., 27.10., 3.11., 17.11., 1.12.2023 pääkirjaston ryhmätilassa B. Pajassa tutkittiin ötököitä, säätiedettä, tehtiin aistitehtäviä, rikostutkimusta ja tiedetaidetta. Paja järjestettiin yhteistyössä Lastenliiton kanssa.

Satukokoelman julkaisutilaisuus tiistaina 26.9.2023 klo 17.00-19.00 Avolavalla. 10-vuotias lastenkirjailija Armi Yoki julkisti avoimessa tilaisuudessa kirjoittamansa satukokoelman Miu Miu Karvapallo.

Kirjan kuvituksen tuottamisessa oli käytetty tekoälyä. Tilaisuudessa oli mahdollista kokeilla kuvien tuottamista tekoälyavusteisesti. Tilaisuuden järjesti perhe Yoki ja kirjasto.

CS:GO turnaus 2023 FINAALI perjantaina 13.10.2023 klo 16.30-19.00 Kirjastotorilla.

Hämeenlinnan koulujen välinen CS:GO turnaus järjestettiin vuonna 2023 jo kolmatta kertaa. Tällä kertaa finaali pidettiin Hämeenlinnan pääkirjastolla livetapahtumana. Finaalia oli mahdollista seurata myös etänä Bunkkerin Twitch-kanavalla.

Turnauksessa pelattiin Counter-Strike: Global Offensive -peliä, jossa pelimuotona on 2vs2 wingman. Turnaukseen voi osallistua kaikista Hämeenlinnan yläkouluista ja toisen asteen oppilaitoksista. Online-karsinnat pidettiin maanantaina 9.10. alkaen klo 17.

Tapahtuman järjestivät Hämeenlinnan kaupungin nuorisotyö ja Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan nuorisotyö yhteistyössä kirjaston kanssa.

Vauvateatteriesitys PUMPULI lauantaina 14.10.2023 klo 10.00-11.00 Pönkki-tilassa. PUMPULI oli Super Teatterin aisteja hivelevä, rauhallinen ja lempeä vauvateatteriesitys, jossa tunnelmat

syntyivät musiikin, äänien, valojen, sanojen ja liikkeen kautta. Vauvantahtisessa esityksessä tärkeää oli luonnollisuus ja rauhallisuus. Jokainen pieni katsoja huomioitiin esityksen aikana.

Esityksen kesto oli noin 20 min., jonka jälkeen vauvat saivat vapaasti ihmetellen tutustua teoksessa käytettyihin materiaaleihin. Esityksen suositusikä oli 4 – 18 kuukautta.

Super Teatterin työryhmään kuuluivat: Emilia Porali, Anssi Hyvönen, Tero Porali.

Esityksen järjesti kirjasto.

Lasten Lauantain Loistava paja lauantaina 28.10.2023 klo 12.00-14.00 pääkirjastossa. Talviaika lähenee ja illat pimenivät. Oli taas aika laittaa heijastimet heilumaan ja tulla näkyväksi liikenteessä.

Tervetulleita olivat koko perhe yhdessä mummin, vaarin, kummin ja ystävien kanssa viettämään Lasten Lauantaita työpajaan, jossa askarreltiin heijastimet kaikille. Tarvikkeet sai heijastinpajasta. Ohjaajina toimivat Linnan Martat. Kirjaston ja Linnan Marttojen järjestämä heijastinpaja oli kaikille avoin ja maksuton.

Teater Viirus: Whizz, whirr, bang, clang! Svenska veckan -viikolla Teatteri Viirus esiintyi maanantaina 6.11.2023 klo 10.30-11.30 ja 12.30-13.30 Kirjastotorilla. Kaikille avoimet ja maksuttomat teatteriesitykset oli suunnattu etenkin 6-11 -vuotiaille lapsille. Esityksen tarjosivat Tavastsvenskar rf ja Folktinget.

Peliperjantai kirjastossa perjantaina 10.11.2023 klo 15.00-18.00. Pelitapahtuman ohjelmassa oli leikkimielinen Mario Kart -turnaus (ikäraja 3) ja arvonta pelaajien kesken klo 15-16, pelattavana Nintendo Switch Sports -liikuntapelejä (ikäraja 7) klo 16-17 ja opastusta PS5 VR2 -lasien käytöstä (ikäraja 12).

Kirjaston tiloissa oli pelattavana lautapelejä koko tapahtuman ajan. Klo 15-18 voi osallistua haasteeseen, jossa päämääränä oli koota yhdessä 1000 palan palapeli. Pelitapahtuma oli kaikenikäisille avoin ja maksuton.

Peliviikon päiväleffa lauantaina 11.11.2023 klo 13.00-14.45. Mediahuoneessa katsottiin yhdessä kevään 2023 hittielokuva The Super Mario Bros. Movie!

Yrittäessään korjata maan alla kaupungin päävesijohtoa brooklyniläiset putkimiesveljekset kulkeutuvat salaperäisen putken kautta maagiseen maailmaan. Kun veljekset ajautuvat erilleen, Mario lähtee eepiselle matkalle löytääkseen Luigin. Apunaan Sienivaltakunnan asukas Toad sekä vahvatahtoisien Prinsessa Peachin opetukset Mario löytää omat voimansa. Suomenkielinen dubbaus. Elokuvan ikäraja7, kesto 1h 32 min., Studio: Illumination ja Nintendo.

Superteatterin Matkalaukkusatuja-teatteriesitys 17.11.2023 klo 9.30-10.00 Larin-Kyöstin torilla.

Esitys oli visuaalinen satuhetki, jossa nähtiin ja kuultiin perinteisiä satuja kahden näyttelijän voimin. Satuja elävöitettiin soitimilla ja valokalustolla. Esitys oli suunnattu eka- ja tokaluokkalaisille. Tilaisuuden järjesti kirjasto.

Pääkirjaston pieni askartelupaja tiistaina 12.12.2023 klo 16.00-18.00. Lastenosastolla oli mahdollista askarrella samaan aikaan, kun Larin-Kyöstin torilla oli joululaulukonsertti. Askartelupajan järjesti kirjasto.

Tiedettä kirjastossa torstaina 14.12.2023 klo 17.00-18.30 pääkirjaston lastenosastolla.

Tapahtuma oli kaikille avoin ja maksuton. Osallistujat saivat mukaan helppoja ohjeita, joilla pystyi jatkamaan tieteen tekemistä kotona. Tiedeaiheisia kirjoja oli näyttelypöydällä lainattavana. Pajat ohjasi biologi Heidi Kervinen. Työpajan järjesti kirjasto.

Muskarilaisten joululaulelot perjantaina 15.12.2023 klo 17.00-19.00 Larin-Kyöstin torilla.

Joulutunnelmaan kuljettiin yhdessä Sibelius-opiston muskarilaisten kanssa. Konsertin järjestivät Sibelius-opisto ja kirjasto.

24 Asiakasopastus

24.1 Opastusta tarpeen mukaan myös etänä

Asiakasopastusta annettiin myös etäyhteyksin tarpeen mukaan. Asiakkaita voitiin opastaa puhelimesta sekä verkon välityksellä.

Kirjaston asiakkaat pystyivät varaamaan kirjaston henkilökunnalta ympäri vuoden henkilökohtaisia opastusaikoja Varaamo-palvelun kautta tai asiakaspalvelusta. Ajan pystyi varaamaan digilaitteiden, kirjaston verkkopalvelujen ja e-aineistojen sekä Celia-äänikirjapalvelun opastukseen.

Kirjasto opasti asiakkaita digitointi- ja editointitilan laitteiden käytössä ja auttoi alkuun bänditila/studion sekä mediahuoneen käyttäjiä.

24.2 Digi-Pönkki

Digi-Pönkki kokoontui kevätkaudella 2023 pääkirjastossa tammi-, helmi- ja maaliskuussa yhteensä kahdeksan kertaa viikoittain torstaisin klo 10.00-11.30 Pönkki-tilassa.

Syksyllä 2023 Digi-Pönkki kokoontui elokuun lopusta marraskuun loppuun yhteensä yksitoista kertaa.

Digi-Pönkissä annettiin henkilökohtaista opastusta oman älypuhelimien, tablettilaitteen, tietokoneen sekä netin ja verkkopalvelujen käytössä. Opastajina toimivat Kiipulan IT-tukihenkilöopiskelijat (Tieto- ja viestintäteknikan perustutkinto). Näkövammaisia varten paikalla oli tarvittaessa näkövammaisen opastaja.

Digi-Pönkin järjestivät kirjasto ja Kiipulan ammattiopisto.

24.3 Digiopastuksen tehoviikot

Pääkirjastossa järjestettiin tehostettuja henkilökohtaisen digiopastuksen viikkoja keväällä ja syksyllä yhdessä Kiipulan ammattiopiston IT-tukihenkilöopiskelijoiden kanssa. Henkilökohtaista digiopastusta oli jokaisella kerralla antamassa kolme opastajaa, jotka auttoivat kirjaston asiakkaita omien digilaitteiden, kannettavien tietokoneiden ja verkkopalvelujen käytössä.

Tammi-, helmi- ja maaliskuussa 2023 opastusta järjestettiin kuukauden jokaisena tiistaina ja keskiviikkona kolmessa Urban Office -huoneessa klo 10.00-11.30 ja 12.30-14.00 yhteensä kuutenatoista päivänä.

Syksyllä 2023 opastuksia jatkettiin samaan tyyliin kuin keväällä syys- ja marraskuussa myös kuutenatoista päivänä.

25 Lähipalvelut

25.1 Hakeutuvat lähipalvelut edistämässä tasa-arvoa ja monilukutaitoa

Hakeutuvia lähipalveluja ovat kirjastoauto- ja kotikirjastopalvelut. Koska kirjastoautot käyvät hyvin monenlaisissa paikoissa, niiden palvelu edistää yhdenvertaisuutta, tasa-arvoisuutta ja monipuolista lukutaitoa hakeutuvasti. Tämä matalankynnyksen, kaikille avoin palvelu tavoittaa yksilöllisesti myös yhteiskunnassa heikommassa asemassa olevia henkilöitä, kuten lapsia, ikäihmisiä, laitoksissa ja vankilassa asuvia sekä taloudellisesti heikossa asemassa olevia.

Hämeenlinnan kantakaupungissa kirjaston kotipalvelu on hakeutuvana palveluna osa kirjastoauto-osaston toimintaa. Pitäjissä kotipalvelua hoitaa kukin lähikirjasto itsenäisesti.

Kotikirjastopalvelu on asiakkaalle maksuton palvelu, joka osaltaan turvaa kuntalaisten tasavertaisia kirjastopalveluita.

Väestöennusteiden mukaan ikääntyvien määrä tulee Hämeenlinnassa yhä kasvamaan, ja vanhuksat asuvat aiempaa pidempään kotona. Kotikirjastopalvelulla on tärkeä rooli tukea osallisuuden kokemusta ja vähentää ikääntyvien yksinäisyyttä. Tästä johtuen kirjasto haki Aluehallintoviraston hankerahoitusta kotikirjastopalvelun kehittämiseksi ja laajentamiseksi myös Hämeenlinnan pitäjiin. Päätös avustuksen saamisesta ilmoitetaan 31.3.2024.

25.1.1 Kirjastoautoilla yli sata pysäkkiä

Hämeenlinnan kaupunginkirjaston kirjastoautot Bella ja Urho toimivat tehokkaasti ja pienellä henkilökuntamäärällä tavoittaen suuren määrän asiakkaita koko Hämeenlinnan alueella. Palveluverkko kattaa Hämeenlinnan kantakaupungissa ja pitäjissä yli sata pysäkkiä, joista vilkkaimmilla käydään joka viikko. Valitettavasti alkusyksystä jouduttiin perumaan jonkin verran ajoja henkilökuntavajeen vuoksi, mutta onneksi sitten saatiin hyvä sijainen korjaamaan tilannetta.

Kirjastoautot tekevät yhteistyötä Hattulan ja Pälkäneen kuntien kanssa. Hämeenlinnan kirjastoauto hoitaa Hattulan alueella kaksi pysäkkiä ja vastavuoroisesti Hattulan kirjastoauto Lilius

kävi kolmella pysäkillä Hämeenlinnan puolella. Pälkäneen kunnalle myytiin kirjastoautopalvelua yhdellä pysäkillä Kuohijoella joka toinen viikko.

Kirjastoautot kävivät ahkerasti koulu- ja päiväkotipysäkeillä. Kouluille ja päiväkodeille myös koottiin entiseen malliin runsaasti valmiita aineistopaketteja. Koulut ja päiväkodit ovat tärkeitä kirjastoautoille, sillä suuri osa kirjastoautojen lainoista tulee näiltä pysäkeiltä. Kirjastoautolaiset olivat kesällä jälleen mukana Lasten ja nuorten kulttuurikeskus Arxin järjestämässä Hippaloissa esittelemässä omaa toimintaansa.

25.1.1 Kotona asuvat ikäihmiset kotikirjastopalvelun ydintä

Kotikirjastopalvelu on tarkoitettu henkilöille, jotka eivät voi itse asioida kirjastossa esimerkiksi korkean iän, liikuntarajoitteen tai sairauden vuoksi ja joilla ei ole läheisiä hoitamassa kirjastoasiointia heidän puolestaan. Neljän viikon välein toimitettavat kassit kootaan yksilöllisesti asiakkaiden toiveiden mukaisesti.

Kotipalvelun asiakkaina on yksityishenkilöiden lisäksi hoivakoteja ja muita yhteisöjä, joille toimitetaan monipuolisia aineistokasseja viriketoiminnan materiaaliksi. Yksin asuvilta ikäihmisiltä on tullut enenevässä määrin tiedusteluja mahdollisuudesta päästä kirjaston kotipalvelun asiakkaaksi. Rajallisten resurssien vuoksi teimme kantakaupungin osalta päätöksen, että työmme keskittyy jatkossa nimenomaan henkilöasiakkaiden palvelemiseen, joten pois jäävien hoivakotien tilalle ei oteta enää uusia hoivayksiköitä.

Kotikirjastopalvelun asiakaskunnassa oli vuoden mittaan runsaasti vaihtuvuutta. Palvelun piiriin tuli kantakaupungissa yhdeksän uutta henkilöasiakasta. Kolme asiakasta jäi pois. Niin ikään hoivakodeista kolme lopetti kirjakassien tilaamisen. Vuoden lopussa asiakkaina oli kantakaupungissa 17 henkilöasiakasta ja yhdeksän hoivakotia. Lähikirjastoissa kotikirjaston asiakkaita on yhteensä seitsemän.

25.2 Uudistuksia Hauhon kirjastossa vuonna 2023

Hauhon kirjasto sai vuosien jälkeen henkilökuntaansa toisen vakituisen kirjastoalan ammattilaisen, kahdeksi viikoksi kesätyöntekijän ja Hauhon Sisulta lainattavaksi liikuntavälineitä, kuten liukulumikenkiä, kahvakuulia ja SUP-laudan.

Hauholla kävi muutama kirjailijavieras; Elisabeth Aho vieraili kaikilla Hauhon alakouluilla ja Hanna Jensen oli kirjaston iltatilaisuudessa kertomassa kirjoittamistaan kirjoista sekä paikkakuntalainen Markku Pitkäranta esitteli omaa kirjaansa. Lisäksi oli kaksi muusikkovierailua; LuLu esiintyi toukokuussa kirjaston pihalla, ja Rolf Virtanen esiintyi ja näytti ottamiaan Lapin kuvia marraskuussa kirjastossa.

4H-yhdistyksen Action LAB-hankkeen kanssa kirjastolla oli kaksi tapahtumaa, Pääsiäismunaralli ja syksyllä Eläinten ilta. Kirjaston omaa toimintaa olivat syksyllä aloittanut neulekahvila ja pelipäivä sekä lukupiiri, joka pyöri koko vuoden Irmeli Isokiven vetämänä. Satutuokioita pidettiin kirjastossa torstaisin vanhalla rutiinilla. Asiakkaat voivat varata kirjastosta digiopastusajan.

Tapahtumia tehtiin monien yhteistyökumppaneiden kanssa. Kirjastossa oli Mannerheimin Lastensuojeluliiton Hope-keräyslaatikko. Hämeenlinnan seudun kuntakokeilun työllisyyspalvelut tapasivat asiakkaitaan kirjaston tiloissa. Muistiyhdistyksen muistikahvila ja Hämeenlinnan Vanhusten Asuntosäätiön asukaskerho kokoontuivat kirjastossa noin kerran kuukaudessa. Hämeenlinnan Seudun Omaishoitajat järjesti hauholaisille omaishoitajille ohjausta keväällä kirjaston tiloissa. Kuluttajaliitto järjesti kaksi asiakastilaisuutta, joissa käsiteltiin kuluttaja-asioita. Kirjastossa pidettiin varautumiskoulutusta hauholaisten yhdistysten kanssa.

Kirkonkylän päiväkodin ryhmät vierailivat kirjastossa säännöllisesti. Kirjastosta käytiin pitämässä Eteläisten ja Alvettulan päiväkodeissa satutuokioita kuukausittain. Kirjavinkkausta järjestetään vuosittain kaikille Hauhon koululaisille. Kirkonkylän kaikki koululaiset ja esikoululaiset käyvät Hauhon kirjastossa joka kuukausi. Tonttukoulua järjestettiin kirkonkylän pienille koululaisille ja esikoululaisille. Tonttukoulua pidettiin ensimmäistä kertaa myös Alvettulassa. Kirjasto osallistui Hauhon koulujen lukufestareille. Kirjastossa oli TET-harjoittelijoita sekä keväällä että syksyllä. Kirjastossa jaettiin lapsille Kulttuurikeskus Arxin Arxantai-askartelupusseja. Hauhon kirjaston toiminta pääsi vuonna 2023 koronavuosia edeltäneeseen vauhtiin.

25.3 Kalvolan kirjastossa vilkas vuosi

Kalvolan kirjastossa oli vuonna 2023 lainoja 33 818. Kasvua edellisvuoden lainauslukuun (32 117) oli 5,3 prosenttia. Vielä oli matkaa uuden kirjaston parhaimpaan lainauslukuun 38 348 vuodelta 2019, mutta kasvusuunnassa oltiin jo!

Kalvolan kirjastossa oli tapahtumia ja toimintaa runsaasti koronavuosien jälkeen, jolloin Hyvinvointikeskus Sauvola oli suljettu ulkopuolisilta asiakkailta lukuun ottamatta terveysasemaa. Vuonna 2023 Sauvola oli jo palautunut vilkkaaksi kohtaamispaikaksi, koko kylän yhteiseksi olohuoneeksi.

Lasten tapahtumia olivat perinteisesti satutuokiot kerran kuukaudessa. Lapsille esitettiin myös perhepäivähoitajien toivomuksesta ystävyys- ja jouluaiheiset elokuvat. Nalle Naavatassu ja siilin muna -nukketeatteriesitys keräsi keväällä runsaasti lapsiyleisöä. Kulttuurikeskus Arx piti kesäkuussa lapsille pajan, joka levittäytyi myös Sauvolan pihalle.

Alakoululaisia kävi ahkerasti kirjastossa niin vinkkaus- ja kirjastonkäytön opetustuokioissa kuin lainaamassa pulpettikirjoja. Koululaisille pidettiin myös leffalokakuu, jolloin he pääsivät elokuviin kirjastoon kerran viikossa. Uutta toimintaa koululaisille olivat kevään ja syksyn peli-illat, joissa sai pelata lautapelejä tai Nintendo Switch -pelejä. Molemmissa suosituissa tapahtumissa avustivat kirjaston TET-harjoittelijat. Iittalan yhtenäiskoululla pidettiin syksyllä yläkoululaisille keskiviikkoisin puolen tunnin lukuvälituntia. Kirjastonhoitaja osallistui pari kertaa koululaisten lukuhetkeen lukemalla heille ääneen novelleja.

Aikuisten tapahtumia olivat jo perinteeksi tulleet lukupiirit, jotka kokoontuivat kerran kuukaudessa. Uutena lukupiirimuotona aloitettiin Sauvolassa asuvien vanhusten lukupiiri, jossa kirjastonhoitaja luki ääneen vanhuksille. Kevääseen mennessä saatiin Kyrön ja Rimpelän humoristiset kirjat luettua ja kuunneltua. Asiakkaille tarjottiin muutaman kerran opastusta kirjaston e-aineistojen ja Celia-palvelujen käytöstä.

Kaupungin johdon pitäjäkierros alkoi tammikuussa Iittalasta Sauvolan ravintolassa pidetystä asukastapaamisesta. Runsaslukuinen yleisö sai kysellä ja keskustella Iittalaan liittyvistä asioista.

Varautumisen teemapäivää vietettiin katsomalla aihetta käsittelevää pääkirjaston tilaisuudesta striimattua luentoa kirjaston kabinetissa 7.2.2023. Kirjaston päivän jatkoja vietettiin 20.3. 2023. Kirjastossa katsottiin elokuvat: Satavuotias, joka karkasi ikkunasta sekä Vaiana. Kanta-Hämeen Muistiyhdistyksen järjestämä Musiikkitahtotyöpaja kokoontui marraskuussa. Kirjaston tapahtumavuoden kruunasi Anneli Kannon kirjailijavierailu lokakuun lopussa. Kirjailija valloitti runsaslukuisen yleisön mielenkiintoisella esityksellään historiallisista teoksistaan.

Kanta-Hämeen hyvinvointialue Oma Häme alkoi järjestää Sauvolassa koronavuosien hiljaiselon jälkeen enenevässä määrin tilaisuuksia sekä pelkästään talon asukkaille että kaikille kyläläisille. Sauvolan ravintolassa pidettiin keväällä kaksi luentoa Musiikki ja muisti sekä läkkäät ja lääkkeet, joihin osallistui niin talon asukkaita kuin kyläläisiäkin. Etenkin kesällä Sauvolan pihalla järjestettiin usein pihakonsertteja ja muita ulkotapahtumia. Syksyllä ravintolassa oli usein asukkaille yhteislaulu- sekä musiikkitilaisuuksia sekä bingotapahtumia. Sauvolan tiloista kabinettia ja ravintolaa voivat talon ulkopuolisetkin varata erilaisiin kokouksiin ja tilaisuuksiin, mikä lisääntyi myös kiitettävästi vuonna 2023. Tämä toiminta toi asiakkaita myös kirjastoon.

25.4 Lammin kirjasto kesäkuussa omatoimikirjastoksi

Suurin muutos Lammin kirjaston palvelutarjonnassa oli omatoimiaikaan siirtyminen kesäkuussa 2023. Asiakkaat ottivat omatoimiajan hyvin vastaan ja kävijöitä on riittänyt mukavasti!

Kirjastossa järjestettiin alle kouluikäisten lasten kanssa monenlaista elämyksellistä toimintaa. Kirjasto teki paljon yhteistyötä päiväkotien kanssa. Päiväkotien ryhmiä osallistui aktiivisesti satutuokioihin. Kirjasto poikkesi välillä satuilemassa myös päiväkodin tiloissa. Osalle päiväkotiryhmiä vietiin tarjolle iltasatukirjahyllyt, joista lapset saivat lainata mieluisia iltasatukirjoja kotiin luettavaksi.

Maaliskuussa kirjastossa järjestettiin Satumatkaajat-tapahtuma, jossa esiintyi Kuninkaallinen Nukketeatteri hauskalla näytelmällään Punahilkka ja susi. Samalla lapset saivat suunnistusradalla tutustua kirjaston tiloihin ja aineistoihin.

Keväällä kutsuttiin eskariryhmät tutustumaan kirjastoon ja tekemään pieniä tehtäviä. Kirjasto oli mukana jo perinteiseksi tulleessa Eskarista ekalle -illassa, jossa oli helppo kohdata lapsiperheitä ja muistuttaa heitä kirjaston palveluista ja lukemisen tärkeydestä.

Yhteistyötä kouluryhmien kanssa toteutettiin kirjaston ja koulun yhteisen toimintasuunnitelman mukaan. Koululaisille pidettiin kirjastonkäytön opetusta, vinkattiin kirjoja, harjoiteltiin tiedonhakua ja järjestettiin pieniä sanataidepajoja. Kirjasto jalkautui myös koulujen omille teemaviikoille ja lukupäiviin pitämään pop up -kirjastoja. Konnarin koulun harrastepäivässä tehtiin kävijöiden kanssa sattumarunoja ja Hakkalan koulun välkkäkahvilassa Black out Poetry -runoutta.

Lammin kirjastolta oltiin mukana Lukuvuodet-hankkeessa, johon osallistui yksi luokka Konnarin koulusta. Hankkeessa oppilaat saivat kokea monia hienoja elämyksiä, esimerkiksi toukokuussa järjestetyn keskiaikapiknikin. Hankkeen kautta Konnarin koulun luokka sai hienoja vieraita. Näyttelijä Henna-Maija Alitalo järjesti leikillisen ja draamallisen tunnin oppilaiden kanssa. Kirjailija Anniina Mikama kertoi kirjailijan työstä ja antoi vinkkejä kirjoittamiseen. Revi se -pajassa kuudesluokkalaiset tekivät omia runoja Kaisa Happonen ja Karri Miettisen ohjeistuksessa. Lopuksi Karri, Paleface, vielä räppäsi luokassa oppilaan toiveesta!

Alakoululaisten elokuvanäytökset jatkuivat viikoittain. Peli-iltoja järjestettiin muutama. Alakouluikäisille pidettiin yhdessä kesätyöntekijän kanssa neljä peli- ja elokuvailtapäivää kesäloman alussa. Myös Kulttuurikeskus ARX järjesti kesäpuuhaa lapsille ötökkäpajan ja vilttimuskarin merkeissä.

Vuoden 2023 syyskuussa järjestettiin toista kertaa kauhuteemainen nuorille suunnattu ulkoilmatapahtuma Kauhukabinetti Untulan lavan ympäristössä. Tapahtuma veti väkeä, kävijöitä oli 160. Tapahtumassa oli mukana paljon yhteistyökumppaneita, mikä oli mahtavaa ja monipuolista tapahtumaa hienosti.

Aikuisille järjestettiin muutamia kotimaisten elokuvien näytöksiä. Kirjasto piti satutuokioita paikallisissa palvelutaloissa Pellavakodissa ja Sinipellavassa. Lammi-viikolla kirjastossa pidettiin karaokeilta, jossa katsottiin myös teemaan sopiva dokumentti Karaokeparatiisi. Lammi-viikolla kirjastossa oli myös Lammin kotiseutu- ja kulttuuriyhdistys Lammin Lykyn järjestämä Antti Sipilän luento Evon metsäopisto kuvissa.

Syyskuussa kirjasto sai kirjailijavieraaksi Satu Rämön. Rämö kertoi elämästään Islannissa, kirjailijantyöstä sekä kirjoistaan. Kirjailija veti paikalle ennätysyleisön, kuulijoita oli yhteensä 80.

Vapaaehtoiskeskus Pysäkin vapaaehtoiset aloittivat joulukuussa Lammin kirjastossa olohuonetoiminnan nimellä Toimintatupa. Kokoontumiset keräsivät paikalle mukavasti porukkaa.

Myös muita tapahtumia mahtui Lammin kirjaston vuoteen. Syksyllä pidettiin Harry Potter -teemainen lauantain. Marraskuussa lauantain teemana olivat käsityöt. Kirjasto osallistui Lammin Joulunavaukseen järjestämällä joulupolun Isolukkarin puistossa. Joulupolku tavoitti hienosti lapsiperheet. Kävijät olivat tyytyväisiä pakkasillassa kierrettyyn polkuun aktiviteetteineen.

Tapahtumien ja ryhmäkäyntien lisäksi Lammin kirjaston tiloissa järjestettiin näyttelyitä. Heinäkuussa esillä oli Seija Salmisen näyttely Paikan henki ja lokakuussa Kaarina Staudinger-Loppukaarten maalauksista koottu taidenäyttely Öiset Olevaiset.

25.5 Nummen kirjastossa yhteistyötä Nummikeskuksen muiden toimijoiden kanssa

Nummen kirjastossa työskenteli vuoden aikana useita työntekijöitä. Syksyllä työpariksi vakiintui Merja ja Minna. Merja palasi perhevapaalta syyskuussa ja häntä sijaistanut Minna vakinaistettiin lokakuusta alkaen.

Nummen kirjaston vuoteen mahtui monipuolista koulu- ja varhaiskasvatusyhteistyötä sekä muutamia yksittäisiä tapahtumia, kuten digiopastusta.

Lukukoira Vida aloitti vierailut Nummen kirjastossa toukokuun alussa. Kirjastoon saatiin myös Sukella kuviin -näyttely.

Kesällä 24.6.-30.7.2023 kirjasto oli avoinna vain omatoimisesti.

Syksyn kouluyhteistyö käynnistyi vilkkaasti elokuussa yhteisellä suunnittelulla äidinkielen opettajien kanssa. Syys-lokakuussa kirjasto toteutti muun muassa opettajien lapsuuden lempikirjoista kootun aineistonäyttelyn. Viikolla 44 kirjastossa työskenteli 8.-luokkalainen TET-harjoittelija.

Yhteistyö Nummikeskuksen toimijoiden kanssa jatkui. Kirjasto osallistui yläkoululaisten Ryhmis-toimintaan yhdessä nuorisopalvelujen ja koulukuraattorin kanssa. Toiminta jatkuu edelleen vuonna 2024.

Lokakuussa aloitettiin toivotut perhepäivähoitajien hoitolapsille suunnatut satutunnit säännöllisesti joka toinen perjantai.

Vapaaehtoiskeskus Pysäkin kirjastokiertue vieraili Nummella 27.11.2023. Vierailun ansiosta yhteistyö kirjaston ja Pysäkin kanssa on lisääntynyt. Vapaaehtoiset ovat tarjonneet apuaan kirjastolle.

25.6 Rengon kirjasto 25 vuotta Rengonraitilla

Rengon kirjastossa tehtiin koulu- ja päiväkotiyhteistyötä aktiivisesti. Kirjastoon tehtiin 30 koululaisvierailua. Jokainen alakoululuokka luokka-asteilta 1-6 vieraili kirjastossa vuoden 2023 aikana. Kirjastossa pidettiin 17 satutuokiota. Niihin osallistuivat vuorollaan päiväkotit Aurinkopihaan lapsiryhmä sekä evankelisuterilaisen seurakunnan päiväkerhon lapsiryhmä.

Tapahtumat käynnistyivät koronatauon jälkeen kunnolla syksyllä seuraavasti: 4.10. Lauluja elämästä, Mari Orkola (laulu) ja Tommi Pajunen (kitara), 13.10. Jorge Martin Moreno Musiikkitahtopiste, 13.11. Isäni Vexi, Tommi E. Virtanen ja Topi Salmi kertoivat Isäni Vexi-kirjan taustoista ja 14.12. Rengon pienoismallin esittely alakoululaisille, Antti Leinikka.

Kirjaston näyttelytila oli lähes koko vuoden varattuna ja näyttelyt keräsivät paljon katsojia. Näytteillä olivat: 6.3- 31.5. Kaisu Rissasen akvarellinäyttely Elämän matka, 1.6.-31.8. Heikki Juutilaisen maalauksia ja puupiirroksia, 4.9-31.10. Anneli Pahkala: Luontoa kunnioittaen, 1.11-30.11. Mari Nokkonen: Hämeenlinnan Teatteri 125 vuotta ja 1.12-31.12. Kaisu Rissasen näyttely Ilon pisaroita lapsille ja lapsenmielisille.

Kirjastossa elettiin loppuvuodesta jännittäviä aikoja, kun palveluverkkoselvityksessä esitettiin kirjaston siirtymistä Rengon alakoulun tiloihin. Valtuuston päätöksen mukaan kirjasto sai kuitenkin jatkaa nykyisessä paikassaan. Päätöstä juhlistettiin kakkukahveilla kirjaston juhlavuoden: 25 vuotta Rengonraitilla -kahvituksen yhteydessä. Kirjastoa kävi onnittelemassa 120 ihmistä, muutama jopa kukkakimpun kera.

25.7 Tuuloksen kirjastosta omatoimikirjasto marraskuussa

Kirjaston tammikuu alkoi mukavan vilkkaana luokkakäyntien osalta. Muutenkin tammikuu käynnistyi pirteästi muidenkin lainaajien toimesta. Kevään ensimmäinen elokuvaesitys oli vuorossa kuukauden viimeisenä päivänä ja toteutui totutusti yhteistyössä paikallisen 4H-yhdistyksen ja heidän Action LAB -projektinsa kanssa. Elokuvaesitykset jatkuivat koko kevään toukokuulle asti kerran kuukaudessa.

Helmikuu toi mukanaan ensimmäiset kiinteistönhuoltotoimenpiteet. Kiinteistössä suoritettiin ilmastointikanavien puhdistuksia. Satutunnit alkoivat jälleen joka toinen keskiviikko ja niillä kävivät

jo tutuiksi tulleet lapset. Muistikahvilat palasivat ohjelmaan keräten mukavan osallistujajoukon. Myös kevään ensimmäiset e-opastukset käynnistyivät.

Maaliskuussa Tuuloksen kirjastoon saatiin uusi lainaus- ja palautusautomaatti sekä sille uusi automaattipöytä. Vanha järjestys muuttui, kun automaatti ja tulostin vaihtoivat paikkoja keskenään. Aluksi se aiheutti asiakkaiden keskuudessa hieman hämmennystä, mutta kyllä siihenkin opittiin.

Huhtikuussa kirjastossa järjestettiin yhteistyössä 4H-kerhon ja Tuuloksen koulun vanhempainyhdistyksen kanssa Pääsiäismunat hukassa -pääsiäistapahtuma. Se olikin melkoinen jättimenestys kooten yhteen eri-ikäisiä kyläläisiä. Kirjasto tarjosi tapahtumalle tilat ja 4H-kerholaiset järjestivät illan pääsiäisaiheisen elokuvan ja erilaisia aktiviteetteja, joista sai palkaksi pieniä pääsiäismunia.

Toukokuu toi mukanaan Tuuloksen koululla järjestetyn Eskarista ekalle- tapahtuman, jossa kirjasto oli mukana esittäytymässä ja kertomassa lukutaidon merkityksestä.

Kesäkuu oli kirjastossa tapahtumien osalta hiljaista aikaa ja tuntui, että lainaajatkin olisivat olleet osaksi kesälomalla ja odotelleet juhannusta ja siitä alkanutta jo tutuksi tullutta viiden viikon kesäsulkua.

Heinäkuu toi tullessaan uudet kiinteistönhuollon toimenpiteet, kun erkkerin katto alkoi vuotaa. Katto vaati toimenpiteitä, kuten ulkokaton tiivistämisen ja sisäpuolisten rakenteiden kuivatuksen ja erkkerin katon korjaamisen. Kirjastoon saatiin myös uudet LED kattovalaisimet, joten kirjaston valaistus on jatkossa entistä energiatehokkaampaa ja parempaa.

Elokuussa käynnistyivät luokkakäynnit heti ensimmäisellä kouluviikolla ja jatkuivat syksyllä vilkkaina. Syyskuussa toteutui syksyn ainoa elokuvaesitys yhdessä 4H-kerhon Action LAB:n kanssa. Tilanne oli harmillinen kirjaston kannalta, kun yhteistyö oli sujunut mainiosti ja sitä olisi mielellään jatkettu, mutta Action LAB -projekti päättyi. Onneksi muistikahvilat, satutunnit sekä e-aineisto-opastukset palasivat ohjelmistoon.

Lokakuussa oli vuorossa erilaisia kertaluonteisia tapahtumia asiakkaille, kuten Vapaaehtoiskeskus Pysäkin toiminnan esittelyä ja musiikkitahtotyöpajaa.

Marraskuu toi tullessaan paljon ja hartaasti odotettuja tapahtumia. Merkittävin oli omatoimikirjasto, jota asiakkaat olivat jo ehtineet kaivata ja kysellä. Alkuun sen käyttö oli varovaista, mutta ajan kuluessa sen käyttö on jatkuvasti lisääntynyt ja siitä on annettu moneen kertaan kiittävää ja kehuva palautetta.

Marraskuun suur tapahtuma oli Yö-kirjasto, joka toteutettiin aiemmasta poiketen alkuillasta, mutta siitä huolimatta se houkutteli paikalle suuren määrän eri-ikäisiä kyläläisiä, jotka olivat hyvin tyytyväisiä tapahtumaan. Samalla se kokosi yhteen paikkakunnan eri toimijoita. Erityiskiitos Lammin kirjaston väelle, joka osallistui tapahtumaan omalla ohjelmallaan.

Joulukuussa pidettiin tutuksi tullutta tonttukoulua, jossa Tuuloksen koulun ekaluokkalaisista koulutettiin joulupukille oivia apureita. Tonttukoulu on mukava tapa opettaa lapsille erilaisia taitoja ja tapoja, joita tarvitaan arkielämässä yhtä hyvin koulussa, kirjastossa kuin kotonakin.

26 Kirjaston vuosi 2023 tunnuslukuina

26.1 Henkilöstö 2023

Vakituisen henkilökunnan määrä nimikkeittäin

Kirjastotoimenjohtaja	1
Palvelupäällikkö	1
Johtava informaatikko	3
Informaatikko	6
Kirjastonhoitaja	9
Kirjastovirkailija	25
Kirjastoammatilliset yhteensä	45
Palvelusihteeri	1

Kirjastoautonkuljettaja	3
Kouluohjaaja, osa-aikainen	1
Ei-kirjastoammatilliset yhteensä	5
Kaikki yhteensä	50

Vakituisen henkilökunnan lisäksi kirjastossa työskenteli 2,5 toimitilahuoltajaa (ostopalveluna), seitsemän siviilipalvelusmiestä, kolme opiskelijaa kirjastovirkailijan koulutussopimuksella ja työkokeilijoita. Työllistämisvaroin palkattuja järjestelyapulaisia oli vuoden aikana seitsemän.

26.2 Talous 2023

Toimintakulut tilastovuonna	4 695 202
Henkilöstökulut	2 100 250
Kirjastoaineistokulut	383 368
Kirjojen hankintakulut	269 076
E-aineistokulut	40 818
Tilakustannukset	1 621 512
Muut kulut	590 072

26.3 Muut tunnusluvut 2023

Kokoelmat / asukasluku	4,95
Kokonaislainaus / asukasluku	15,83
Toimintakulut / kokonaislainaus (lainan hinta)	4,36

Fyysiset käynnit / aukiolotunnit	14,73
Lainaajia / asukasluku %	37,64
Toimintakulut / asukasluku	69
Kirjastoaineistokulut / asukasluku	5,63
